

មេរៀនទី ១

មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃកុំព្យូទ័រ

(Computer Fundamental)

I. និយមន័យ

កុំព្យូទ័រ (Computer/PC) គឺជាម៉ាស៊ីនអេឡិចត្រូនិចដែលប្រើដោយស្វ័យប្រវត្តិ ។ ហើយយើងប្រើប្រាស់វាដើម្បីបញ្ចូលព័ត៌មាន រក្សាទុកព័ត៌មាន និង បញ្ចេញព័ត៌មានមកក្រៅវិញ ។ កុំព្យូទ័រអាចធ្វើការងារផ្សេងៗដូចជា ការងាររដ្ឋបាលនៅក្នុងការិយាល័យ ការគណនាដែលមានភាពស្មុំស្រួល ការធ្វើទិន្នន័យធំៗ និង ការកំសាន្តផងដែរ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះកុំព្យូទ័រត្រូវបានគេប្រើក្នុងវិស័យពេទ្យ អប់រំ សិល្បៈ... នៅលើពិភពលោក ក៏ដូចជាលើអវកាសផងដែរ ។

1. ដំណើរការរបស់កុំព្យូទ័រ

មុនដំបូងកុំព្យូទ័រទទួលយកព័ត៌មាន បន្ទាប់មកដំណើរការព័ត៌មាន រួចហើយបញ្ជូនលទ្ធផលទាំងនោះ ។ តាមលំដាប់ខាងលើនេះវាចាប់ផ្តើម នៅពេលអ្នកប្រើប្រាស់វាយពាក្យបញ្ជាតាមរយៈ Keyboard, Touch Screen រឺឧបករណ៍ដទៃទៀត ។ ពាក្យបញ្ជាទាំងនោះត្រូវបានបកប្រែដោយប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការណ៍ របស់កុំព្យូទ័រដែលជាកម្មវិធីពិសេសមួយសំរាប់សំរេបសំរួលគ្រប់ការងារទាំងអស់របស់កុំព្យូទ័រ ។

ពាក្យបញ្ជាទាំងនោះត្រូវបានផ្ទុកជាបណ្តោះអាសន្ននៅក្នុងបន្ទះ RAM (Random Access Memory) របស់កុំព្យូទ័រដែលអាចយកវាមកប្រើប្រាស់បានយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។ បន្ទាប់មកទៀតពាក្យបញ្ជាទាំងនោះត្រូវផ្លាស់ទីទៅកាន់ CPU (Central Processing Unit) ដែលជាសំនុំខ្លួនរក្សាលរបស់កុំព្យូទ័រ ដែលមានជំនាញក្នុងការវិភាគ កាគណនា និង ដំណើរការពាក្យណែនាំទាំងឡាយរួចហើយវាធ្វើការងារទៅតាមសំណើរបស់អ្នក ប្រើប្រាស់ ។ ទីបំផុតលទ្ធផលព័ត៌មានទាំងនោះត្រូវបាន បង្ហាញនៅលើ Monitor ជាបន្តបន្ទាប់ រឺត្រូវបានបោះពុម្ពចេញមកក្រៅតាមរយៈ ម៉ាស៊ីនបោះពុម្ព(Printer) ។

2. ប្រភេទនៃកុំព្យូទ័រ (Types of Computer System)

សព្វថ្ងៃនៅលើពិភពលោកយើងនេះ កុំព្យូទ័រត្រូវបានគេចែកចេញជាប្រាំប្រភេទ ផ្សេងៗគ្នា៖

1. Super Computer: អាចធ្វើការគណនាបានចំនួនច្រើន វាត្រូវបានរក្សាទុកក្នុង បន្ទប់ពិសេស វាមានល្បឿនលឿនជាងMicrocomputer ប្រហែលជា 50 000ដង ហើយមានតំលៃប្រហែល 20 លានដុល្លារ ។ យើងអាចជួបជាមួយវានៅក្នុងវិស័យ យោធា សភាវុធ ឧត្តុនិយម ឬស្រាវជ្រាវ វិទ្យាសាស្ត្រនៅតាមសកលវិទ្យាល័យធំៗ មួយចំនួន និងការគ្រប់គ្រងលើអវកាស ។

2. Mainframe Computer: គឺជាកុំព្យូទ័រធំមួយ ជាធម្មតាគេដាក់វានៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋាន មួយដែលមានសីតុណ្ហភាព និង សំណើមសមស្របដែលអាចផ្តល់នូវតម្រូវការដំណើរ ការរាប់រយ និង អ្នកប្រើប្រាស់រាប់ពាន់ ។

3. Minicomputer: គឺជាប្រភេទម៉ាស៊ីនថ្នាក់កណ្តាល វាត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ជា លក្ខណៈមួយៗដូចជា Workstations តែមួយឬ ក៏ដូចទៅនឹងប្រព័ន្ធមួយដែលភ្ជាប់ទៅ ដោយ Networks ទៅនឹង Terminals រាប់រយសំរាប់អ្នកប្រើប្រាស់រាប់រយនាក់ ។ វា ត្រូវបានគេដាក់ប្រើប្រាស់ក្នុងក្រុមហ៊ុនធុនមធ្យម ឬអាគារធំៗជាទូទៅប្រើនៅក្នុង Accounting, Design និង Industry ។

4. Microcomputer/PC: គឺជាម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័រដែលត្រូវបានគេបង្កើតឡើងសំរាប់ ប្រើប្រាស់ចំពោះមនុស្សម្នាក់ ក្នុងពេលតែមួយ ។ ខុសពី Super Computer, Mainframe និង Minicomputer ដែលបង្កើតឡើងសំរាប់ប្រើប្រាស់ដោយមនុស្សច្រើន ក្នុងពេល តែមួយដើម្បីដោះស្រាយរួមគ្នា ។

5. Laptop: ជាម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័រចល័ត មានទំហំតូច ស្រាល ប៉ុន្តែមានតំលៃថ្លៃជាង Microcomputer ។

មេរៀនទី២

សមាសភាពនៃរូបសំគុំកុំព្យូទ័រ (Component of Computer)

គ្រឿងបរិក្ខារកុំព្យូទ័រ (Computer Components)

ជាទូទៅកុំព្យូទ័រមួយគ្រឿងគេចែកចេញជាពីរផ្នែកធំៗ គឺ៖

- a. Hardware
- b. Software

I. Computer Hardware

គឺជាឧបករណ៍រូបសាស្ត្រដែលផ្សំគ្នាបង្កើតបានជាកុំព្យូទ័រមួយគ្រឿង ។ គេហៅម្យ៉ាងទៀតថា ផ្នែករឹងរបស់កុំព្យូទ័រ ។ ជាទូទៅផ្នែករឹង រឺHardware នេះធ្វើការជា មួយនឹងផ្នែកទន់រឺ Software ដើម្បីឲ្យកុំព្យូទ័រដំណើរការ ហើយ Hardware មិនអាចដំណើរ ការដោយគ្មាន Software បានទេ ។

Hardware ត្រូវបានចែកចេញជាបីផ្នែកធំៗ៖

- 1. Input Device
- 2. Output Device
- 3. System Unit

I. Input Device គឺជាឧបករណ៍សំរាប់បញ្ចូលព័ត៌មាន ។

ព័ត៌មានអាចជាអក្សរ លេខ រូបភាព សំលេង រឺដៃអូ ។ Input Device រួមមាន៖

- Keyboard: គឺជាឧបករណ៍សំរាប់បញ្ចូលព័ត៌មាន ដែលត្រូវបានគេប្រើសំរាប់វាយពាក្យបញ្ជាទៅលើផ្នែកផ្សេងៗរបស់កុំព្យូទ័រ ។

ហើយ Keyboard ចែកចេញជាប្រាំប្រភេទ៖

- a. Keyboard Serial
- b. Keyboard USB
- c. Keyboard Laser
- d. Keyboard PS/2
- e. Keyboard Wireless ។

- Mouse គឺជាឧបករណ៍សំរាប់បញ្ជូលព័ត៌មានដែរ ដែលអ្នកប្រើប្រាស់ប្រើវាដើម្បីកំណត់ ឬជ្រើសរើសយកអ្វីផ្សេងៗ ដែលអ្នកឃើញតាមរយៈ Monitor ។ Mouse ចែកចេញជាបួនប្រភេទ៖
 - a. Mouse Serial
 - b. Mouse PS/2
 - c. Mouse Optical
 - d. Mouse Wireless

- Scanner គឺជាឧបករណ៍សំរាប់បញ្ជូលព័ត៌មានដែលអាចអានបាន នូវព័ត៌មានដែលបានបោះពុម្ពរួចហើយ ដូចជារូបភាព ឬអត្ថបទ ហើយវាក៏ប្រែរូបភាព ឬអត្ថបទនោះទៅជាព័ត៌មាន Digital ដែលកុំព្យូទ័រអាចយល់បានដោយមានជំនួយពីកម្មវិធីវិភាគ ។

- Microphone ជាឧបករណ៍សំរាប់បញ្ចូលសំលេងទៅក្នុងកុំព្យូទ័រ។

II. Output Device គឺជាឧបករណ៍សំរាប់បញ្ចេញព័ត៌មាន បកប្រែព័ត៌មានដែលបានដំណើរការដោយកុំព្យូទ័រ ទៅជាទម្រង់មួយដែលមនុស្សអាចយល់បាន។ ការបញ្ចេញព័ត៌មានមានពីរប្រភេទសំខាន់ៗគឺ Hardcopy និង Softcopy ។ Hardcopy គឺជាការបោះពុម្ពចេញមកខាងក្រៅនៅលើក្រដាសផ្សេងៗ រីឯ Softcopy គឺជាឧបករណ៍សំរាប់បង្ហាញព័ត៌មានទៅលើ Screen មួយ ។ Output Device រួមមាន៖

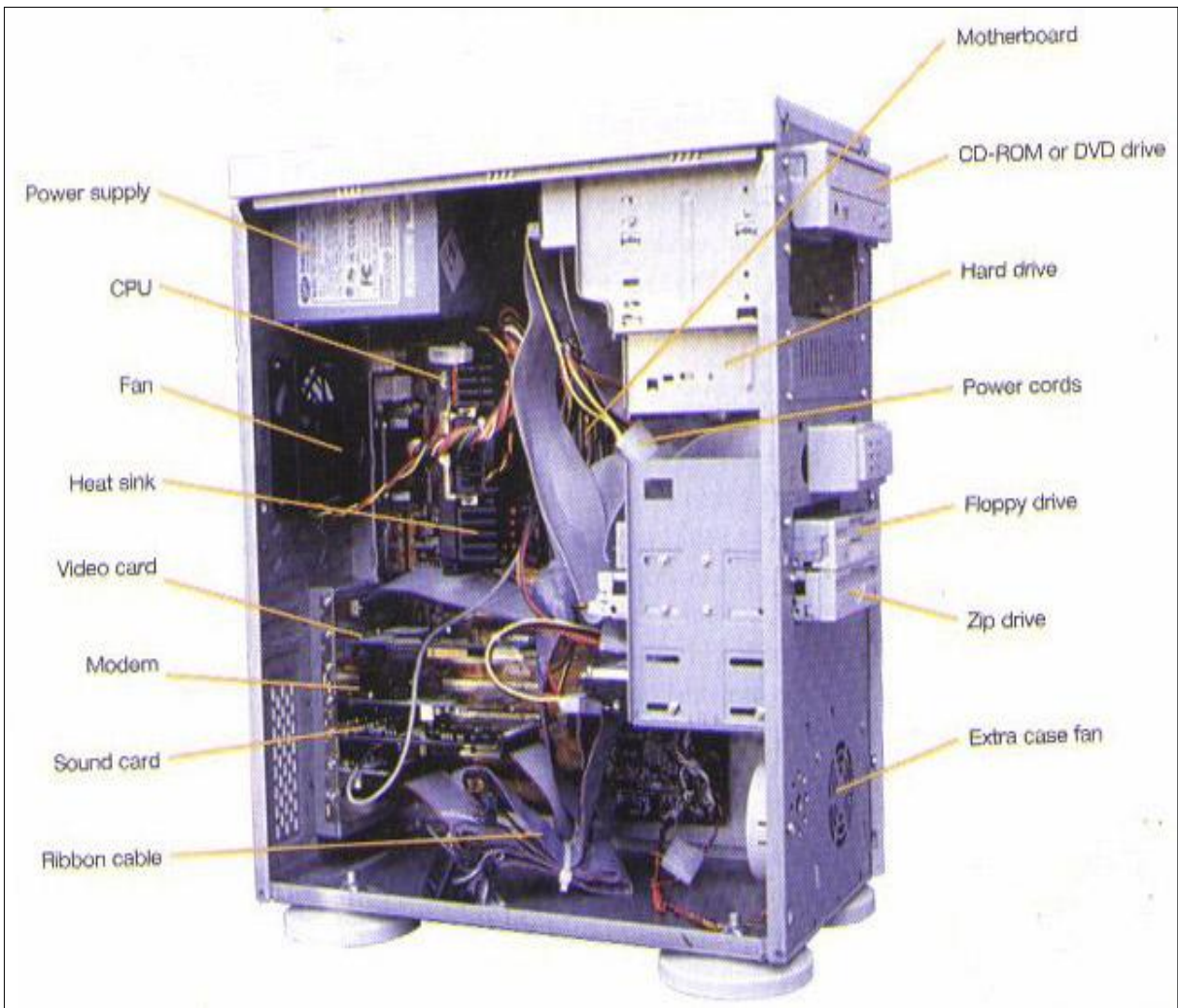
- Monitor វិអាចហៅម្យ៉ាងទៀតថា Video Display Adapter CRT (Cathode Ray Tube) វាបង្ហាញព័ត៌មានដែលអាចឆ្លើយមើលឃើញនៅពេលកំពុងធ្វើការជាមួយកុំព្យូទ័រ ។
- Printer គឺជាឧបករណ៍បញ្ចេញព័ត៌មាន នៅលើក្រដាសដែលអ្នកប្រើប្រាស់អាចមើលឃើញនូវការងាររបស់ខ្លួននៅពេលបោះពុម្ពចេញមកក្រៅ ។

- Speaker/Headphone ជាឧបករណ៍បញ្ចេញសំឡេង។

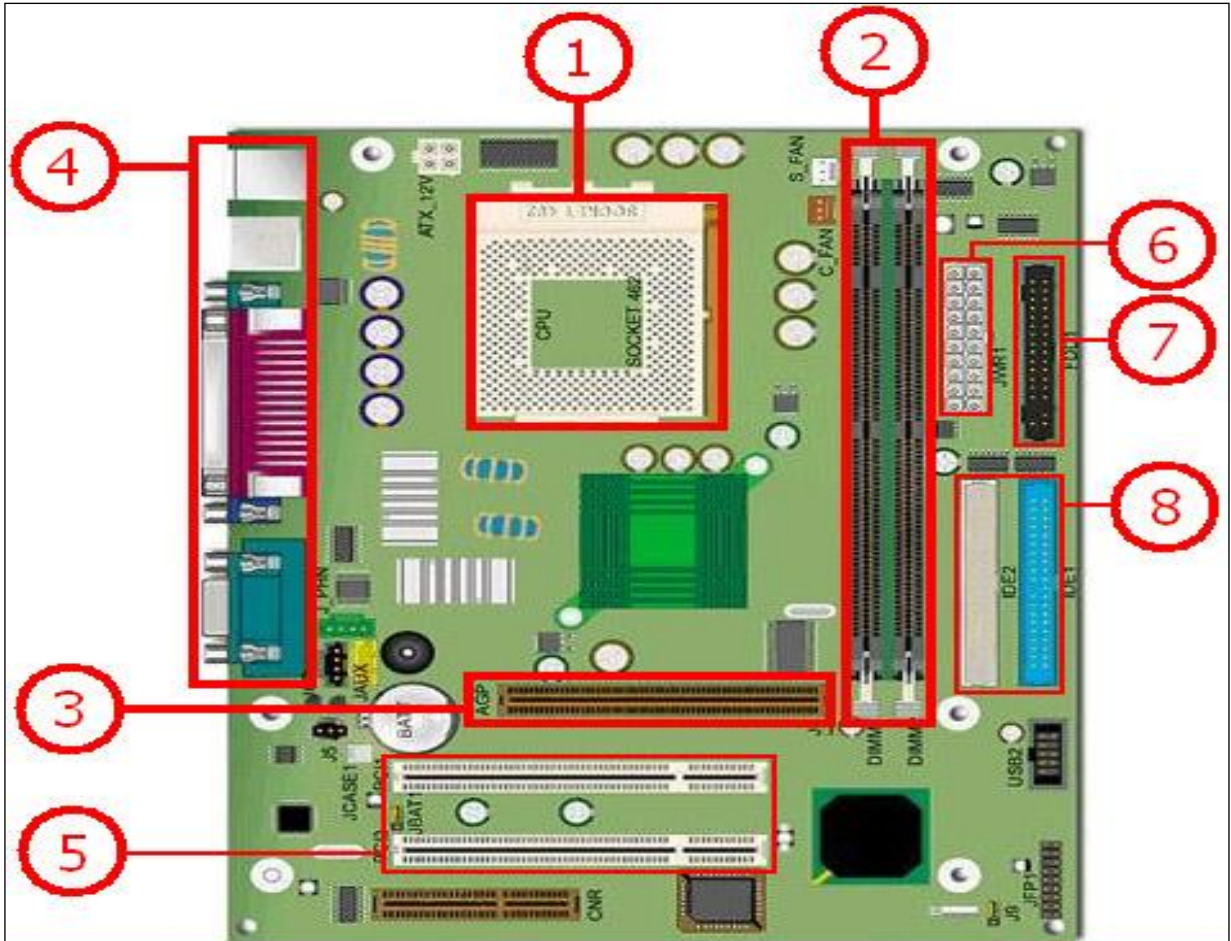

III. System Unit គឺជាបណ្តុំនៃឧបករណ៍ផ្ទុក គណនា បញ្ចេញ និង បញ្ចូលព័ត៌មានដែលសំរាប់ធ្វើឲ្យម៉ាស៊ីន កុំព្យូទ័រដំណើរការ ។ខាងក្រោមនេះគឺជាសមាសភាពនៃ Hardware នៅក្នុង System Unit:

នៅក្នុង System Unit មានឧបករណ៍ជាច្រើនដូចជា:

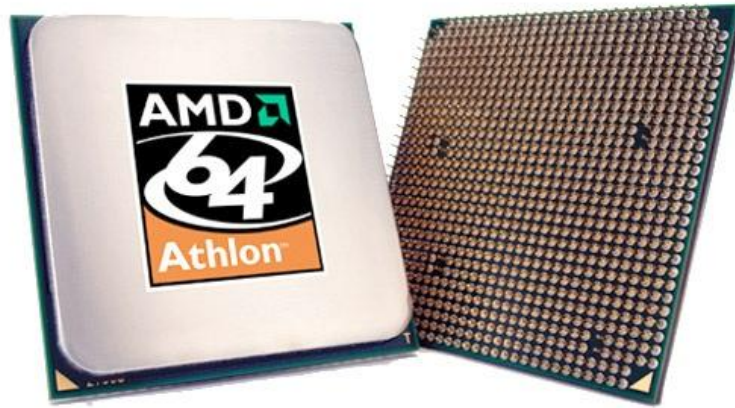
- Motherboard ជាបន្ទះសៀគ្វីធំមួយនៅក្នុង System Unit ហើយជាធម្មតាវាជាកំរាលនៃ System Unit គ្រប់សមាសភាពអេឡិចត្រូនិចរបស់កុំព្យូទ័រ ត្រូវបានភ្ជាប់ទៅនឹង Motherboard តាមរយៈ Connector ផ្សេងៗ ។

- 1 = CPU Socket, most times covered by FAN
- 2 = RAM slots
- 3 = AGP / Video slot, highest slot
- 4 = Mainboard sockets, on backside case
- 5 = PCI Slots, for soundcards, networkcards etc.
- 6 = Mainboard connection to Power Supply Unit
- 7 = Floppy drive connector
- 8 = IDE Connectors for HardDiskDrives and CD/DVD

- CPU (Central Processing Unit) គឺជាខួរក្បាលរបស់កុំព្យូទ័រ ។ CPU មានតួនាទីអនុវត្តន៍រាល់ពាក្យបញ្ជា ធ្វើការគណនា និង

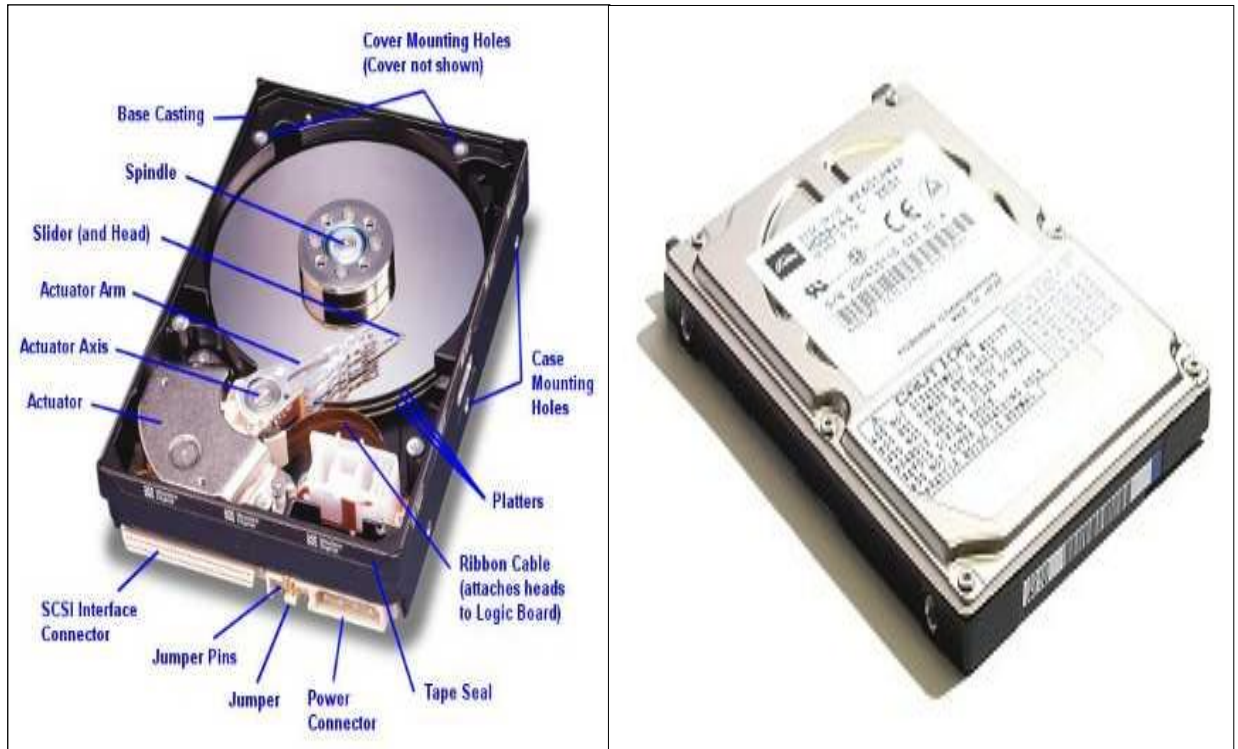
ធ្វើការបំប្លែង ជាមួយសមាសធាតុ Hardware ផ្សេងៗទៀត
ដែលត្រូវការចាំបាច់ដើម្បីដំណើរការកុំព្យូទ័រ ។

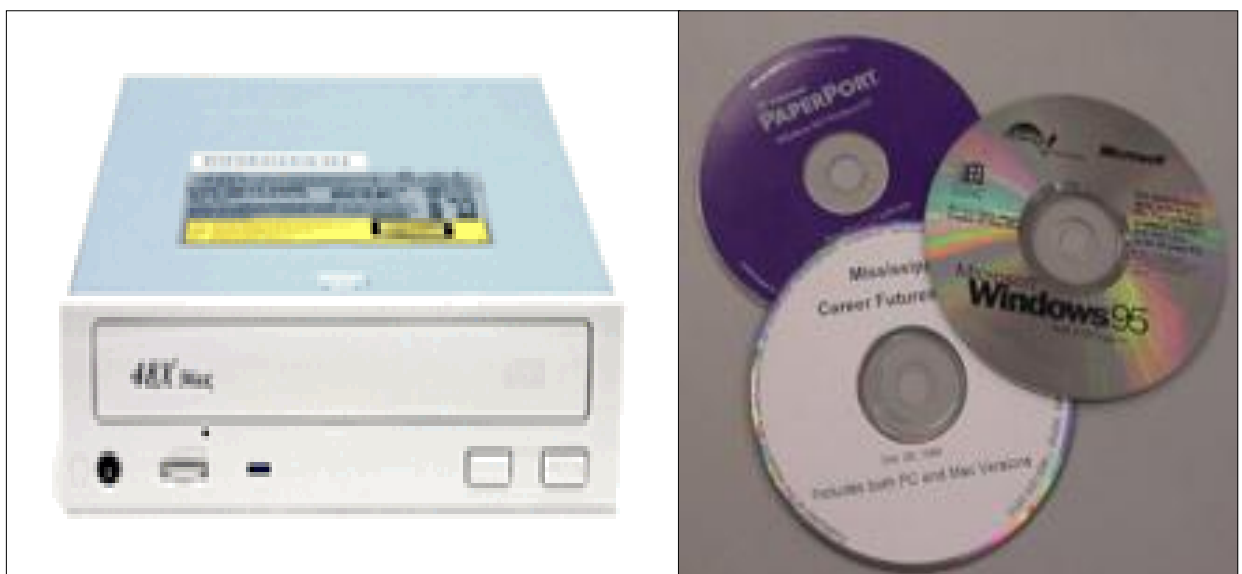
- RAM (Random Access Memory) គឺជាអង្គចងចាំ សំរាប់ធ្វើការ
របស់កុំព្យូទ័រ ។ វាផ្ទុកនូវព័ត៌មាន និងពាក្យបញ្ជាជាបណ្តោះ
អាសន្ន ដោយពាក្យបញ្ជាទាំងអស់អាចបញ្ចេញមក RAM
ដោយ CPU ។

- Hard Disk Drive/Fixed Disk Drive គឺជាឧបករណ៍សំរាប់រក្សាទិន្នន័យ ។

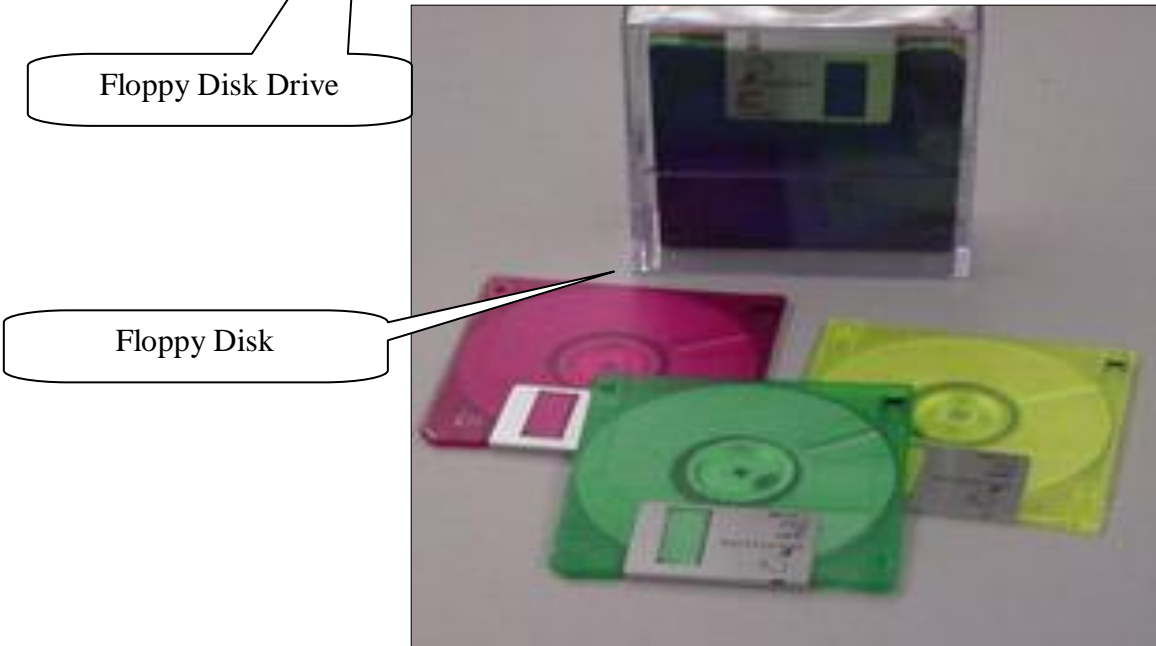
- CD/DVD-Rom Drive គឺជាការរៀបចំ Disk Optic ដែលគេប្រើដើម្បីផ្ទុកនូវអត្ថបទ ក្រាហ្វិច និងសំលេងដែលគេថតទុករួចជាស្រេច ។ Rom(Read Only Memory) មានន័យថាមិនអាច Write រឺលុបទិន្នន័យនៅក្នុង Disk បានទេគឺមានលទ្ធភាពត្រឹមតែ Read តែប៉ុណ្ណោះ ។

- Floppy Disk Drive គឺជាឧបករណ៍មួយដែលប្រើសំរាប់បើកយកមក អាន និង រក្សាទិន្នន័យនៅក្នុង Diskette ប៉ុណ្ណោះ ។ Diskette មានន័យថាជាថាស ដែលអាចចល័ត ហើយអាចរក្សាទុកទិន្នន័យតាមរយៈម៉ាញ៉េទិច(Magnetic) ។

Floppy Disk Drive

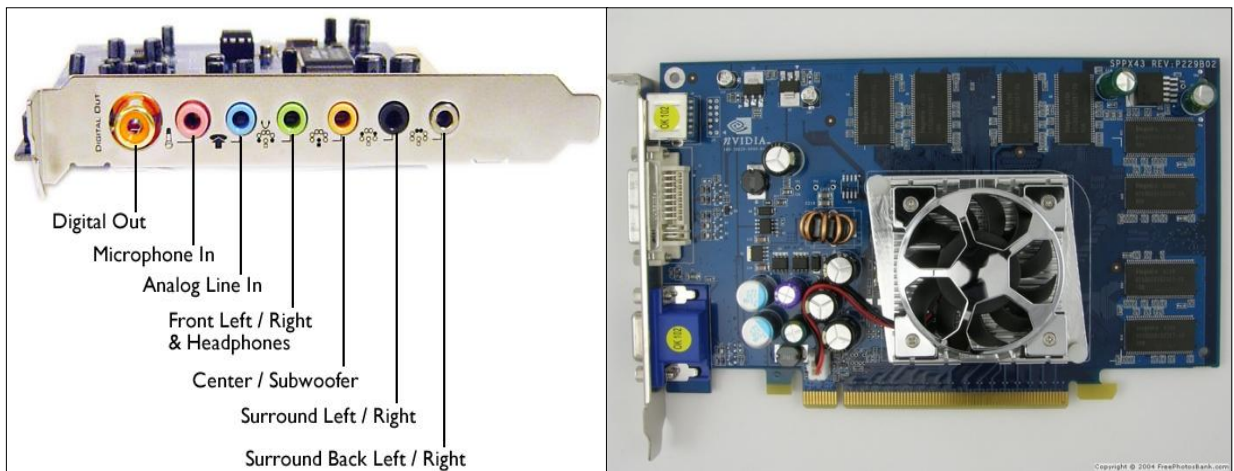

Floppy Disk

- Power Supply ជាបណ្តុំភ្លើង សំរាប់ចែកចាយទៅដល់ឧបករណ៍ផ្សេងទៀត ។ វាបំលែងចរន្តអគ្គីសនីពី AC ទៅ DC ដែលប្រើដោយកុំព្យូទ័រ ។

- Expansion Card គឺជាផ្ទាំងសៀគ្វីមួយដែលអាចពង្រីក ឬបង្កើនសមត្ថភាពធម្មតារបស់កុំព្យូទ័រ ។ Expansion Card មានដូចជា Video Adapter, Sound Card, Network Card ។

II. Computer Software

Software គឺជាផ្នែកទន់របស់កុំព្យូទ័រ ឬជាកម្មវិធីសំរាប់ដំណើរការលើម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័រ។
Software ចែកចេញជាពីរ៖

1. System Software/Operating Software(OS): ប្រើសំរាប់គ្រប់គ្រង និង បញ្ជាប្រពន្ធនៃ Hardware ទាំងមូលរបស់កុំព្យូទ័រអោយដំណើរការ ។ System Software រួមមាន៖
 - a. DOS (Disk Operating System)

- b. Windows(NT, 95,98, ME, XP Professional, XP Service Pace, Vista,7)
- c. Linux
- d. Macintosh...។

2. Application Software គឺជាកម្មវិធីទាំងឡាយដែលបាន Install មកប្រើប្រាស់លើ Operating System ក្នុងកុំព្យូទ័រ ។ ដែល Application Software ទាំងនោះរួមមាន៖

- a. Microsoft Office
- b. Adobe Photoshop
- c. Utilities
- d. Corel Draw
- e. Auto CAD
- f. Anti-Virus...។

មេរៀនទី ៣

ការដំឡើងកុំព្យូទ័រ Building Computer

កុំព្យូទ័រ គឺជាឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិចដែលងាយស្រួលក្នុងការដំឡើង ពីព្រោះវាបានបង្កើតឡើងដោយឧបករណ៍(Device) ផ្សេងៗគ្នាដូចជា System Unit, Monitor, Mouse, Speaker and Keyboard ។ System Unit គឺពិតគ្រឿងដ៏សំខាន់របស់កុំព្យូទ័រ ពីព្រោះវាដំណើរការទាំងអស់ចាំបាច់ត្រូវតែឆ្លងកាត់ System Unit ហើយបង្ហាញដោយ Monitor ។ សូមមើលការដំឡើងគ្រឿងទាំងនេះដូចខាងក្រោម៖

មុនពេលដំឡើង៖

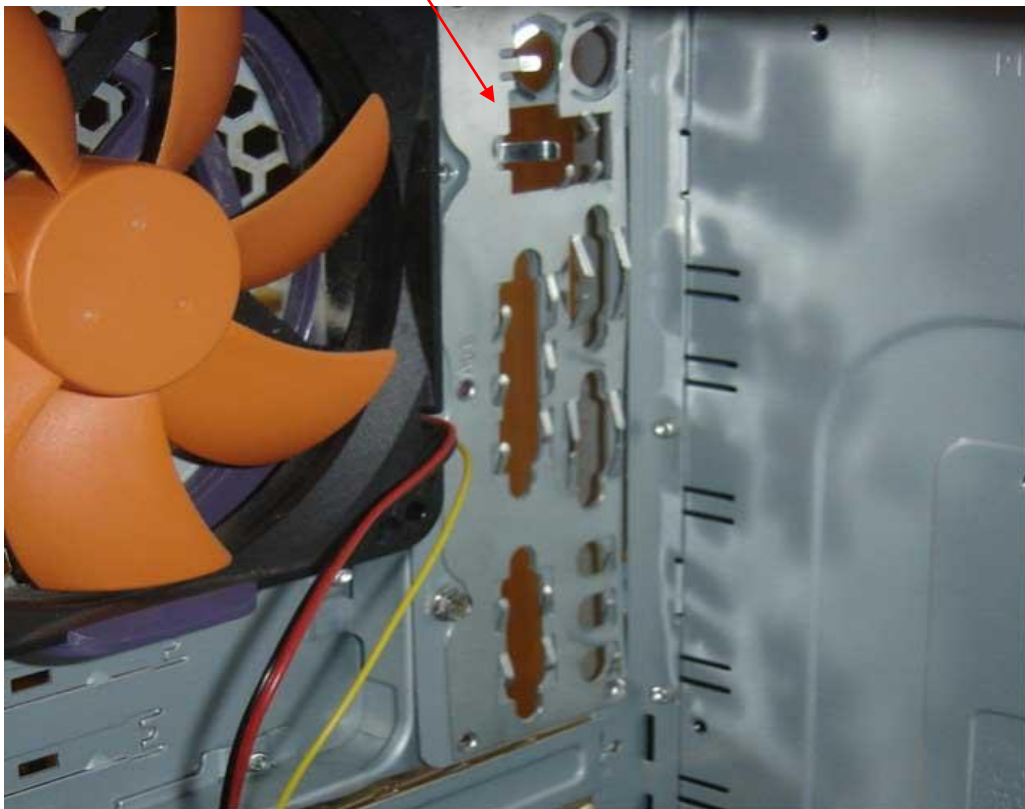
- យកគ្រឿងទាំងអស់ចេញមកក្រៅ
- សូមអានការណែនាំនៃគ្រឿងទាំងនោះមុនពេលដំឡើង
- រៀបចំគ្រឿងទាំងនោះនៅដោយឡែក ចៀសវាងការច្រឡំ
- ឧបករណ៍ត្រូវការ Case, Motherboard, Cables, Power Supply, HDD, VGA Card, Sound Card, RAMs, CPU, Fans, CD-ROM and Floppy Drive
Monitor, Keyboard, Mouse, Speaker

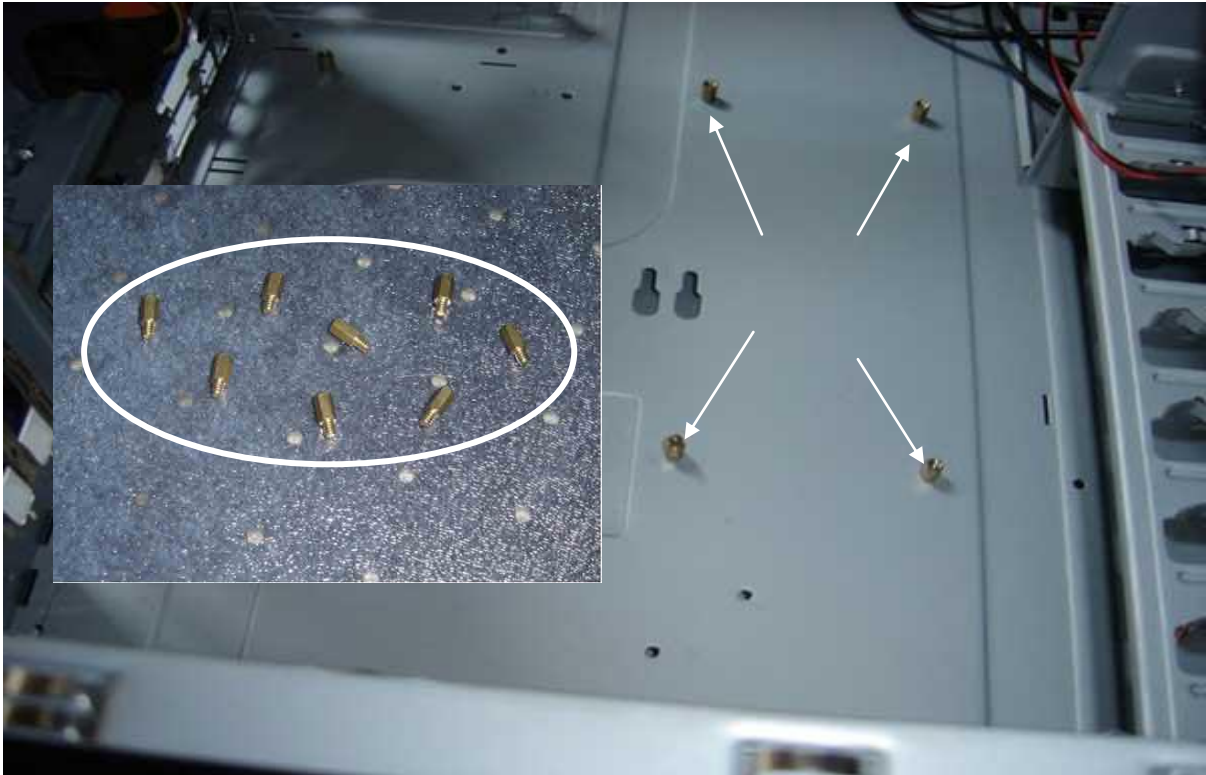

រៀបចំ Case សំរាប់ Motherboard

- *IO Shield* ជាប់មកជាមួយនឹង *Motherboard*, ដូច្នេះដក *IO Shield* ដែលជាប់នឹង *Case* ចេញដោយដាក់ *IO Shield* ដែលជាប់ជាមួយនឹង *Motherboard* ជំនួសវិញ ។

ពេលអ្នកទិញ Case ថ្មីមួយនោះ អ្នកនឹងទទួលបាននូវ Spacer មួយចំនួន ហើយ Spacer មួយចំនួននោះប្រើសំរាប់ទ្រព៌ក្រោម Motherboard ដើម្បីកុំឲ្យប៉ះនឹង Case ចៀសវាងការចំលងភ្លើង ពី Motherboard ទៅកាន់ Case ដែលជាហេតុនាំឲ្យគ្រោះថ្នាក់ដល់អ្នកប្រើប្រាស់នៅពេលដែល យក ដៃទៅកាន់ Case ។

បន្ទាប់ពីដាក់ IO Shield និង វីស(Spacer) អ្នកត្រូវតែដាក់ Power Supply ដែលនឹងដាក់នៅខាងលើគេក្នុង Case ។ នៅក្នុង Power Supply មានកង្ហារមួយដែលប្រើដើម្បីរក្សាកំដៅ Power Supply ឲ្យត្រជាក់ ដូច្នេះត្រូវដាក់វានៅខាងក្រៅ Case ។

មើល IO Shield, Power Supply និង Spacer ម្តងទៀតថាតើដាក់វាត្រឹមត្រូវហើយរឺ នៅ ។

ដំឡើង Motherboard ចូលទៅក្នុង Case

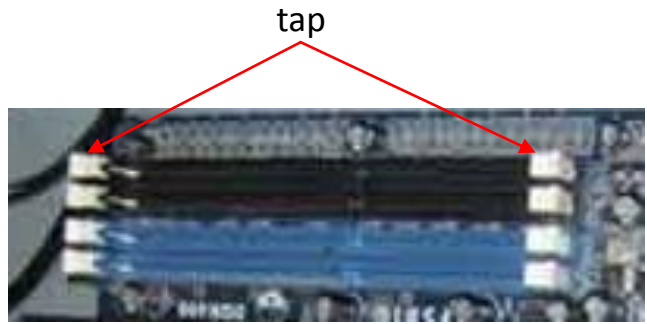
ផ្អែក Case បន្ទាប់មកដាក់បន្ទះ IO ឲ្យត្រូវនឹង IO Shield ហើយការដាក់ Motherboard ត្រូវតំរង់រន្ធរបស់ Motherboard ឲ្យតំរង់រន្ធវីសរបស់ Spacer ហើយធ្វើការមូលវីសបញ្ចូល ។

ការដាក់ មេម៉ូរី (RAM) ចូលទៅក្នុង Motherboard

មុនពេលដាក់ RAM ទៅលើ Motherboard អ្នកត្រូវច្បាស់ថា Motherboard នេះវាត្រូវគ្នា(Support) នឹង RAM (ដូចជា DDR1 រឺ DDR2) ថ្មីរបស់អ្នករឹអត់ ។ សូមជ្រើសរើសយក RAM ដែលមានរន្ធត្រូវគ្នានឹង Motherboard ។

ចាប់ផ្តើមដាក់ RAM ៖ បើក tap សងខាង បន្ទាប់មកដាក់ RAM បញ្ចូល ហើយបិទ tap វិញ ។

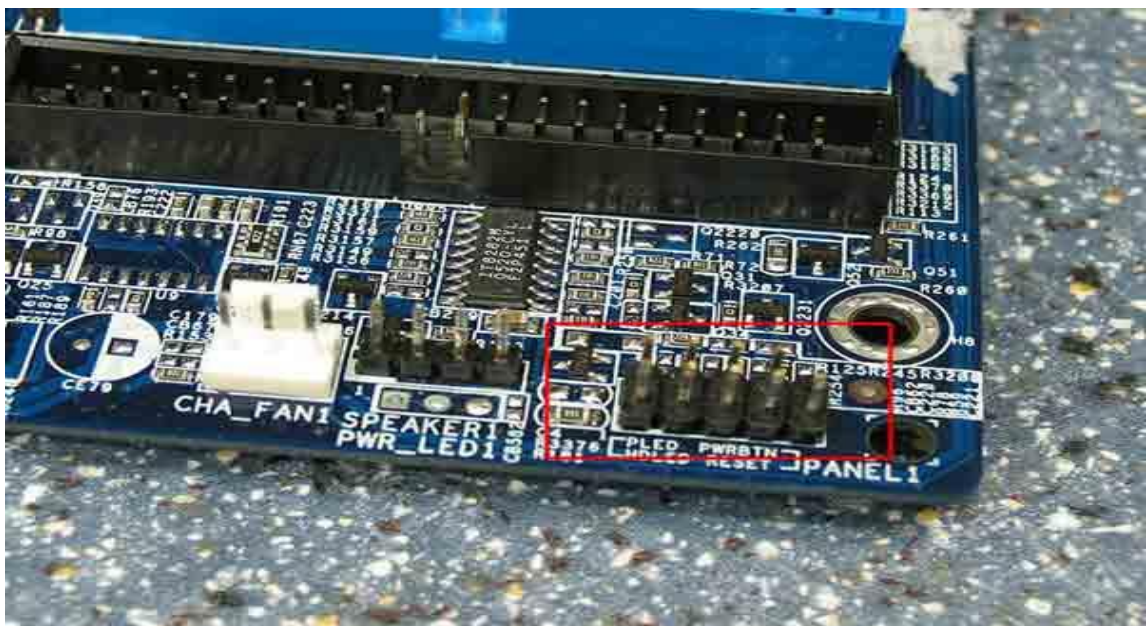

ដាក់ (CPU) ចូលទៅក្នុង Motherboard

សូមមានការប្រុងប្រយ័ត្ន នៅពេលដាក់បញ្ចូល CPU ពីព្រោះវាគឺ ជាគ្រឿងដ៏សំខាន់មួយរបស់កុំព្យូទ័រ ។

វាអាស្រ័យទៅនឹង ប្រភេទ CPU ដូចជា Intel Socket 478, Intel Socket T (LGA775), AMD K7។ល។ ដូច្នេះអ្នកចាំបាច់ត្រូវតែអានការណែនាំ ដែលភ្ជាប់មកជាមួយនឹង CPU ដែលអ្នកទិញ ។

ដាក់កង្ហារពីលើ CPU ដើម្បីធ្វើឲ្យវានៅតែត្រជាក់ ។ កង្ហារនេះត្រូវការអគ្គីសនីពី Motherboard សូមមើលទៅរូបភាពខាងក្រោម ដើម្បីដឹងពីរបៀបតភ្ជាប់ កង្ហារ ជាមួយនឹង Motherboard ។

Motherboard ត្រូវការអគ្គិសនី ពីដុំភ្លើង(*Power Supply*) ដូច្នេះអ្នកត្រូវតែភ្ជាប់ *Power Supply* ទៅកាន់ *Motherboard* ផង ហើយទីតាំងសំរាប់ភ្ជាប់អាស្រ័យទៅលើ *Motherboard* (សូមមើលការណែនាំ) ។

ការដាក់ CD-Rom រឺ DVD-Rom

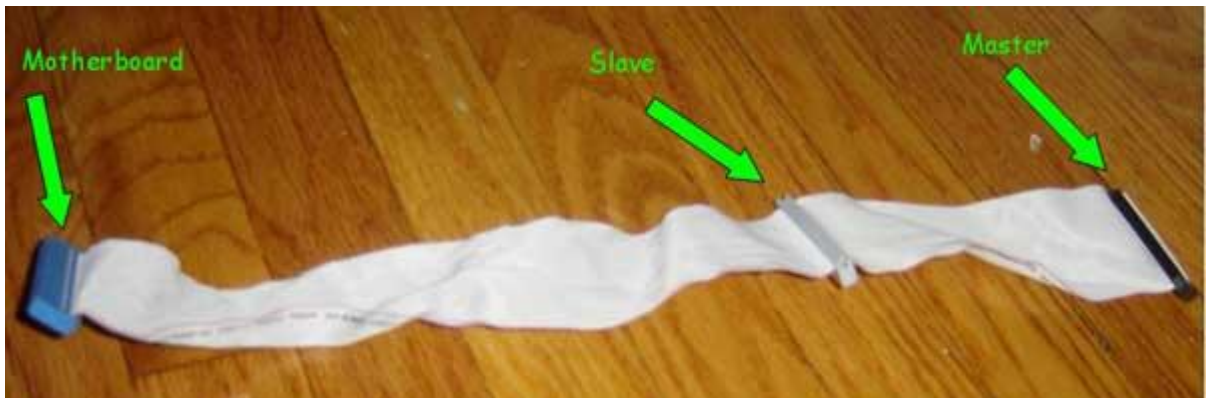
ជាដំបូងត្រូវយកបន្ទះពីមុខ *Case* ចេញ

ដាក់ *CD-Rom* រឺ *DVD-Rom* ចូលទៅក្នុង *Case* រួចហើយចាប់រឺស រឺតឧណែន

ធ្វើការតបណ្តាញអគ្គិសនី ពីខ្សែ *IDE* របស់ *CD/DVD-Rom* ទៅកាន់ *Motherboard* និង តភ្ជាប់អគ្គិសនីពី *Power Supply* មកកាន់ *CD/DVD-Rom* របស់យើង ។

ខ្សែ IDE

ភ្ជាប់ពី Power Supply

ការដាក់ HDD

ដាក់ HDD ចូលទៅក្នុង Case និង តបណ្តាញអគ្គីសនីពី HDD ទៅកាន់ Motherboard(IDE/SATA) ។

តបណ្តាញអគ្គីសនីពី HDD ជាមួយនឹង Power Supply ។

ការដាក់ VGA Card

យកបន្ទះនៅពីក្រោយ Case ចេញដើម្បីមានចន្លោះសំរាប់បន្ទះ VGA បង្ហាញចេញមកខាងក្រៅ ។

ដាក់ VGA នៅពីលើ Motherboard នៅពីលើរន្ធ AGP រឺ PCI អាស្រ័យទៅលើ VGA Card របស់អ្នក ។

មេរៀនទី ៤

Ms-Dos (Microsoft Disk Operation System)

I. Ms-Dos

Ms-Dos: ត្រូវបានគេបែងចែកជាពីរប្រភេទគឺ ៖

1. Dos-Prompt: គឺជា Dos ដែលដំណើរការលើ Windows ។
2. Dos Application : គឺជា Dos ដែលអាចលុប និង បង្កើត Drive ពិសេស, Set up Window ។ វាជាទីតាំងសំរាប់ជួសជុលម៉ាស៊ីន ។

II. Learning Ms-Dos Basic

ការរៀនអំពី Ms-dos command ធ្វើឲ្យយើងដឹងបន្ថែមអំពីផ្នែកមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- View the contents of a directory
- Change from one directory to another
- Create and delete directories
- Change from one drive to another
- Copy file
- Rename file
- Delete file
- Hide file
- Show all hide file
- Check hard disk space
- Check Ram space

III. Typing a command

ចំនុចនេះនឹងរៀបរាប់អំពីការវាយនូវ Command នៅលើ Command Prompt ។

លក្ខណៈពិសេសក្នុងការវាយ Command ៖

- អាចប្រើប្រភេទអក្សរប្រភេទណាក៏បាន អក្សរពុម្ព រឺ អក្សរធម្មតា ។
- អាចប្រើ Backspace space ក្នុងការលប់តួអក្សរដែលខុសបាន ។

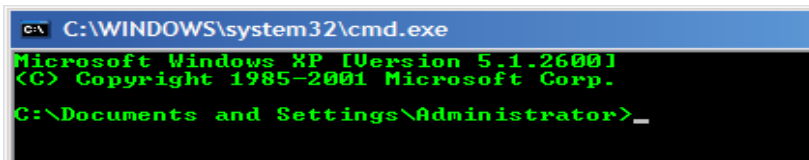
ស្របគ្នានឹងគុណសម្បត្តិ ក៏មានគុណវិបត្តិមួយចំនួន ពេលដែលអ្នកប្រើប្រាស់បញ្ចូលតំលៃ null ដែល Command Ms-dos មិនអាចទទួលយកបានរួចបង្ហាញមកវិញនូវព័ត៌មាន “Bad command or file name” ។

ចំណាំ: រាល់ការវាយ Command ហើយបន្ទាប់មកយើងត្រូវចុច Enter (↵)

ការចូលទៅកាន់ Command Prompt

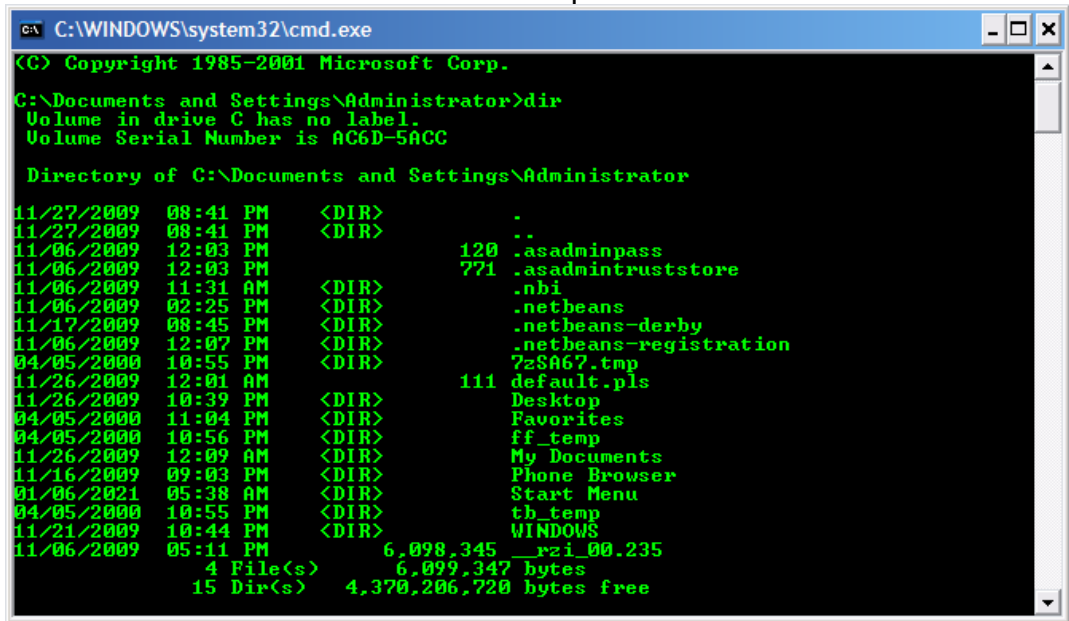
វិធីទីមួយ Start-Program/ All program-Accessories- Command Prompt

វិធីទីពីរ Start-Run-cmd-Press Enter

Command ver សំរាប់បង្ហាញលេខជំនាន់ (Version) របស់ Ms-Dos

Command Dir សំរាប់តែកមើលនៅក្នុង Directory

ទាំងនេះគឺជា List របស់ Directory មួយ ។ រាល់ឈ្មោះទាំងឡាយដែលមាន <DIR> គឺសុទ្ធតែជា Directories ។

Command dir [NameOfDirectory] សំរាប់តែកមើលក្នុង Directory នោះតែម្តង ។

Command cd [NameOfDirectory] សំរាប់ចូលទៅក្នុង Directory ណាមួយ ។

Command cd\ សំរាប់ចាកចេញពី Directory ទាំងអស់ មកកាន់ Root Directory នៃ Drive ។

Command cd.. បកមក Directory ក្រោយម្តងមួយៗ Directory ។

Command md [NameOfNewDirectory] បង្កើត Directory មួយ ។ សំរាប់ការបង្កើត Directory ថ្មី ពីរ រឺច្រើន គឺយើងប្រើ Command md ដដែលដោយគ្រាន់តែដកឃ្លាហើយបង្កើតឈ្មោះ Directory បន្តបន្ទាប់ ។ ការបង្កើត Directory ថ្មី អ្នកចាំបាច់ត្រូវដឹងថាឈ្មោះទីតាំងដែលបានបង្កើត ។

Command rd [NameOfDirectory] សំរាប់លុប Directory ណាមួយ ។ ចំណាំថា អ្នកពិតជាឈរនៅលើ Directory មួយដែលមាន Directory ដែលអ្នកចង់លុប ។

Command [NameOfDrive]: សំរាប់ប្តូរពី Drive ដែលយើងកំពុងឈរ ទៅកាន់ Drive មួយទៀត ។ ឧទាហរណ៍ យើងចង់ធ្វើការប្តូរទី Drive C ទៅកាន់ Drive D ដូច្នោះអ្នកគ្រាន់តែវាយឈ្មោះ D: ។

ចំណាំ ប្រសិនបើ បញ្ជាទៅកាន់ Floppy Drive វិញ ហើយវាបង្ហាញ message

Not ready reading drive A
Abort, Retry, Fail..

សារទាំងនេះមានន័យថា Drive door មិនទាន់បិទបានត្រឹមត្រូវទេ ។ ដូចនេះយើងត្រូវធ្វើការកែសំរួល Drive door របស់ Floppy dirve របស់យើងរួចដាក់បញ្ចូលទៅក្នុង Disk Drive ម្តងទៀត រួចចុច Command r សំរាប់Retry ។ ប្រសិនបើ message ម្តងទៀតចុច Command f សំរាប់ Fail ហើយបន្ទាប់មកទៀតវាយ b: នៅ Command prompt ប្រសិនបើមិនឃើញ message ត្រឡប់មកវិញ ត្រូវវាយ Command b: ជំនួសកន្លែង A: ។

Command dir/p មើលម្តងមួយទំព័រ ។

Command dir/w មើលជាទំរង់ទទឹងក្រដាស។

Command copy សំរាប់ចំលងឯកសារ ពីកន្លែងមួយ ទៅកាន់កន្លែងមួយទៀត ។ ចំពោះការចំលងនេះ គឺមានភាពសំបូរណ៍បន្តិច ចាំបាច់ត្រូវមាន parameter ពីរ ។ ទីមួយគឺចូលទៅកាន់ Location ដែលមាន File ដែលយើងចង់ចំលង ហើយប្រើ Command copy និង ឈ្មោះរបស់ File.Extension ។ ទីពីរគឺ Location ដែលយើងចង់ចំលង File ទៅដាក់ ។ សូមមើលឧទាហរណ៍ខាងក្រោម៖

ធ្វើការចំលង File ឈ្មោះ Anti-trojan.zip នៅក្នុង Location D:\Lost Files ហើយធ្វើការចំលងទៅកាន់ Location D:\Fruit\grape

បន្ទាប់មកនឹងមាន Message បង្ហាញថាអ្នកបានចំលង File មួយ ។

```
D:\Lost Files>Copy Anti-trojan.zip D:\Fruit\grape
1 file(s) copied.
D:\Lost Files>
```

Command dir *.*[extensionType] សំរាប់មើល Files ទៅតាម Extension ។

Command copy *.*[extensionType] សំរាប់ចំលង File តាមប្រភេទ extension ។ ការចំលងជាក្រុមនេះ មិនមានអ្វីខុសពីការចំលងតែមួយ File ទេ គឺចាំបាច់ត្រូវមាន parameter ពីរ ទីតាំង និង File ត្រូវបញ្ជូន និង ទីតាំងទទួល ។

សូមមើលឧទាហរណ៍ខាងក្រោម៖

ធ្វើការចំលង File ប្រភេទ *.pdf ដែលនៅក្នុង Location E:\lesson\documents\other ទៅកាន់ Location D:\fruit

```
E:\Lesson\Documents\Other>Copy *.pdf D:\fruit
009.pdf
AE4-605-4 A0503599 BFC Blown Film Coolers PM.pdf
insulation class.pdf
radet1.pdf
4 file(s) copied.
E:\Lesson\Documents\Other>
```


Command ren [oldName] [newName] សំរាប់ Rename ឈ្មោះ Folder ឬ Directory ។
ឧទាហរណ៍

យើងមាន Directory មួយឈ្មោះ 009.pdf ហើយយើងធ្វើការប្តូរឈ្មោះទៅជា Smile.pdf ដូចនេះយើងសរសេរដូចខាងក្រោម៖

Ren Grape Apple

Command ren [oldName.ext] [newName.ext] សំរាប់ Rename ឈ្មោះ File ។
ឧទាហរណ៍

យើងមាន file មួយឈ្មោះ 009.pdf ហើយយើងធ្វើការប្តូរឈ្មោះទៅជា Smile.pdf ដូចនេះយើងសរសេរដូចខាងក្រោម៖

Ren 009.pdf Smile.pdf

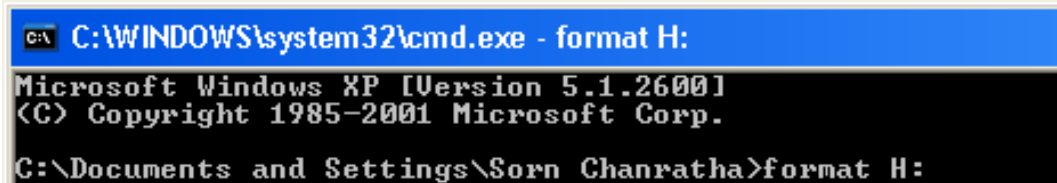
Command del [File.ext] សំរាប់លុប File.ext ។

Command del [*.*] សំរាប់លុប files ទៅតាមប្រភេទ Extension ។

Command format [NameOfDisk]: សំរាប់ធ្វើការ Format Local disk, Floppy disk, Removable disk ។

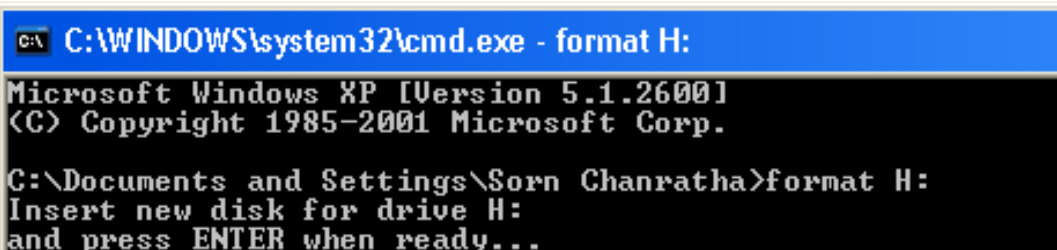
សូមមើលឧទាហរណ៍ដូចខាងក្រោម៖

យើងធ្វើការ Format Removable H:

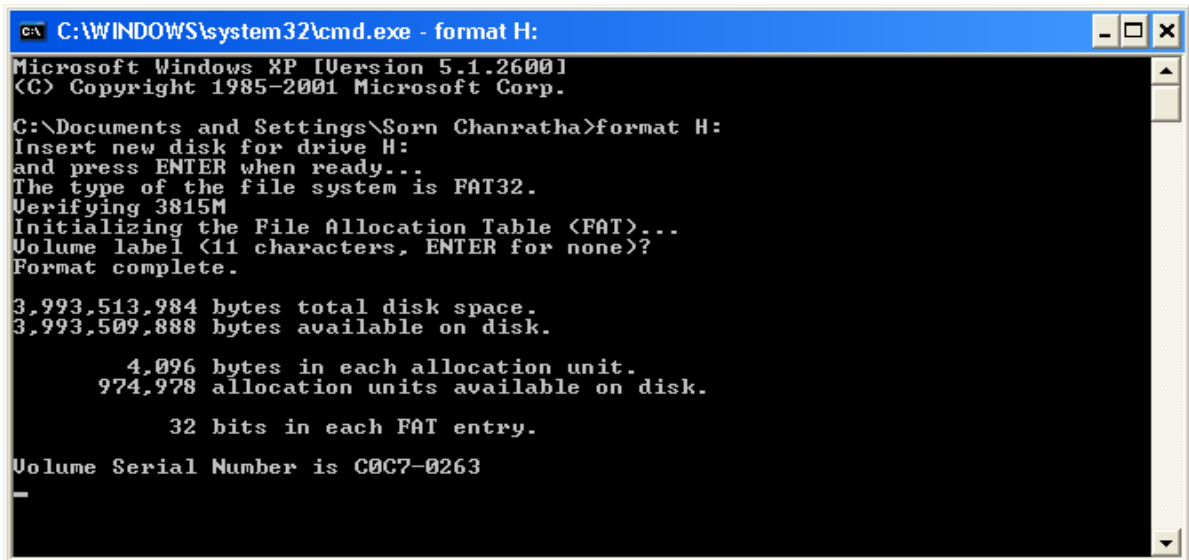
ក្រោយពេលដែលវាយ Command Format និង ឈ្មោះរបស់ Removable ហើយចុច

Enter Key វានឹងបង្ហាញដូចខាងក្រោម៖

ដំណើរការ Format នឹងចាប់ផ្តើមបន្ទាប់ពីអ្នកចុច Enter Key ។

អ្នកនឹងទទួលបានព័ត៌មានមួយចំនួន បន្ទាប់ពី Format ដូចខាងក្រោម៖


```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe - format H:
Microsoft Windows XP [Version 5.1.2600]
(C) Copyright 1985-2001 Microsoft Corp.

C:\Documents and Settings\Sorn Chanratha>format H:
Insert new disk for drive H:
and press ENTER when ready...
The type of the file system is FAT32.
Verifying 3815M
Initializing the File Allocation Table (FAT)...
Volume label (11 characters, ENTER for none)?
Format complete.

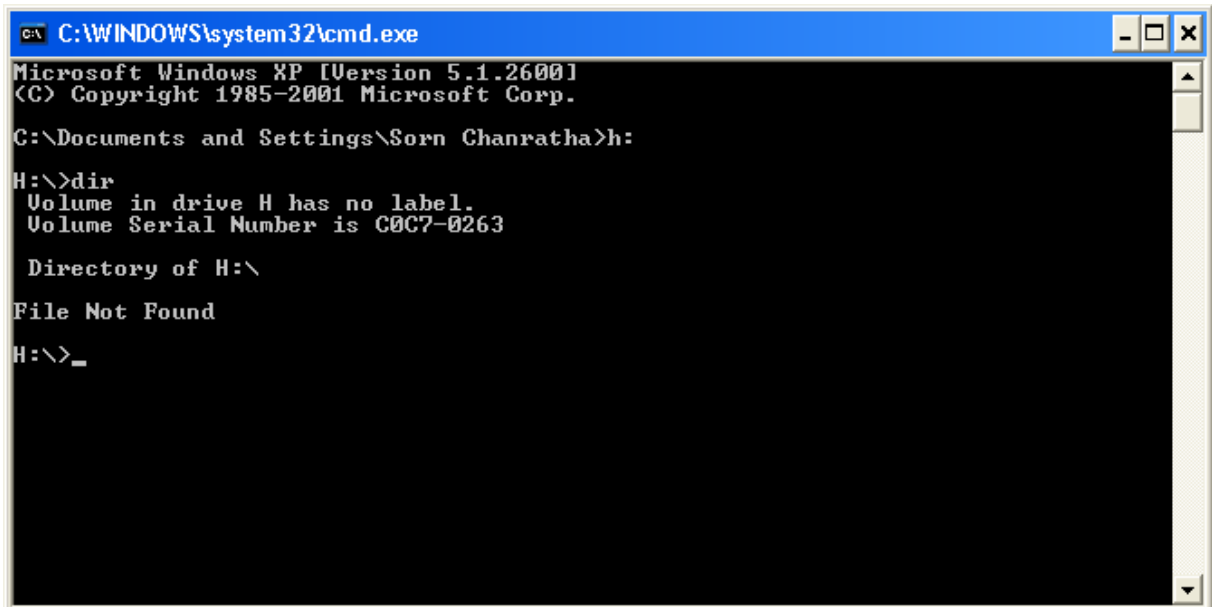
3,993,513,984 bytes total disk space.
3,993,509,888 bytes available on disk.

    4,096 bytes in each allocation unit.
  974,978 allocation units available on disk.

    32 bits in each FAT entry.

Volume Serial Number is C0C7-0263
-
```

យើងអាចធ្វើការលៃកមើលនៅក្នុង Removable របស់យើងតើមាននៅសេសសល់អ្វី
ទៀតអត់ ។


```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe
Microsoft Windows XP [Version 5.1.2600]
(C) Copyright 1985-2001 Microsoft Corp.

C:\Documents and Settings\Sorn Chanratha>h:
H:\>dir
Volume in drive H has no label.
Volume Serial Number is C0C7-0263

Directory of H:\

File Not Found
H:\>_
```


មេរៀនទី ៥

ការដំឡើងប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការ Install Operating System

មិនមែនជាការលំបាកទៀតទេនៅក្នុងការដំឡើងប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការ ទៅក្នុងម៉ាស៊ីន កុំព្យូទ័ររបស់លោកអ្នក ។ ក្នុងការដំឡើងអ្នកគ្រាន់តែមាន CD/DVD Windows Bootable តែ ប៉ុណ្ណោះ ។ ពេលនេះសូមមើលឧទាហរណ៍ក្នុងការដំឡើង Windows 7 ដូចខាងក្រោម៖

Step 1.នៅពេលដែលលោកអ្នកបើកកុំព្យូទ័រភ្លាម អ្នកត្រូវចុចទៅលើ Key function ដូចជា F2 រឺ F10ទៅតាមប្រភេទនៃកុំព្យូទ័រ ដើម្បីកែ CMOS ឲ្យវាធ្វើការ Boot from CD/DVD-ROM បន្ទាប់មកត្រូវ Save រួចហើយធ្វើការចាកចេញ ទើបដាក់ Windows CD/DVD-ROM ចូលទៅក្នុង CD/DVD-ROM drive ។ ពេលនោះវានឹងបង្ហាញផ្ទាំងដូចខាងក្រោម។

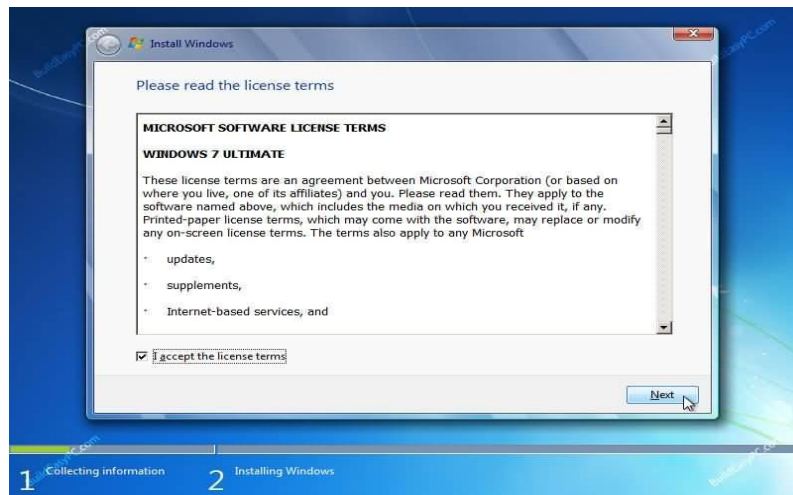
Step 2: រូបភាពបន្ទាប់អនុញ្ញាតិឲ្យអ្នក setup your language, time and currency format, keyboard or input method ។ នៅពេលជ្រើសរើសរួចហើយចុច next ដើម្បី continue ។

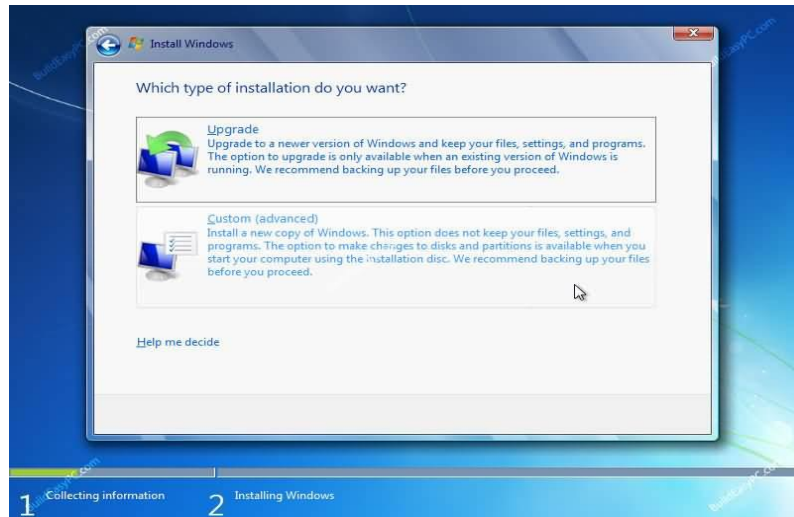
Step 3: ប្រសិនបើអ្នកចង់ Install Windows ផ្ទៃអ្នកត្រូវចុចលើ Button install now or Repair your computer បើអ្នកចង់ Repair ។

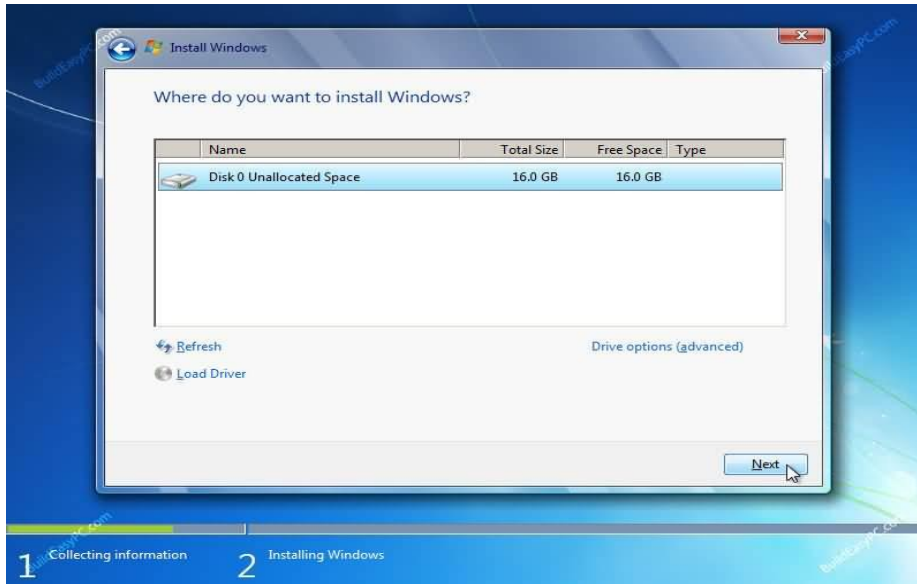
Step 4: ត្រូវ Tick I accept license terms បន្ទាប់មក Click next to continue ។

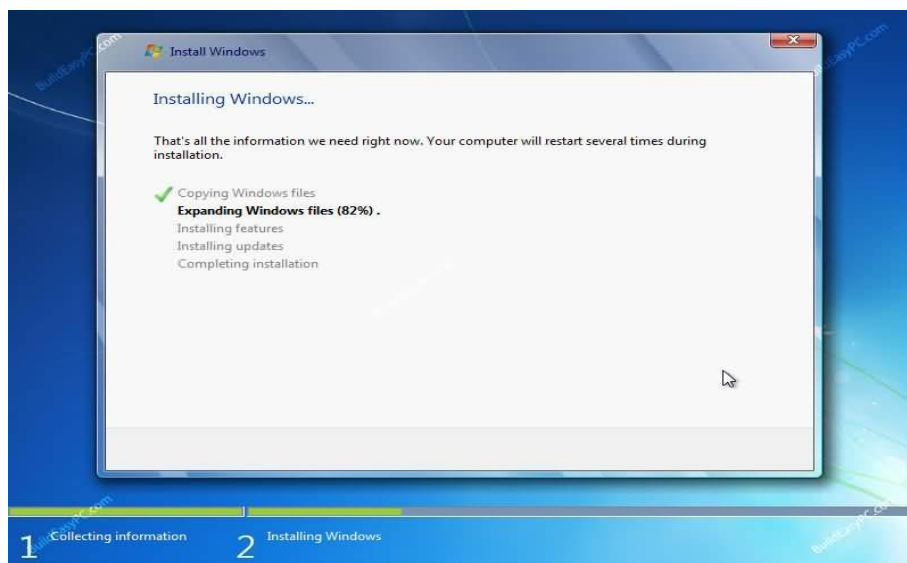
Step 5: បន្ទាប់មកអ្នកនឹងឃើញជំរើសពីរ: Upgrade or Custom (Advanced) ។ អ្នកត្រូវជ្រើសយក Custom (Advanced).

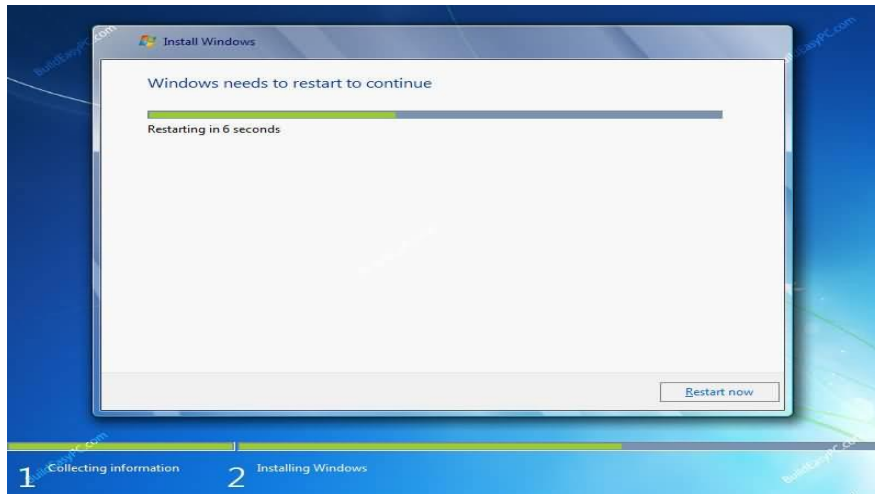
Step6: ជ្រើសរើសទីតាំងសំរាប់ Install Windows 7 ។ ប្រសិនបើអ្នកមានតែ one hard drive អ្នកនឹងឃើញរូបភាពដូចខាងក្រោម ពេលនោះអ្នកគ្រាន់តែ Click next to continue ។ ប្រសិនបើ Hard disk របស់អ្នកមានច្រើន drive or partition អ្នកត្រូវជ្រើសរើស drive ណាមួយដើម្បី Install ហើយ click next ។ ប្រសិនបើត្រូវ format partition or drive ត្រូវ click Drive options (advance) មុននឹង click next ។

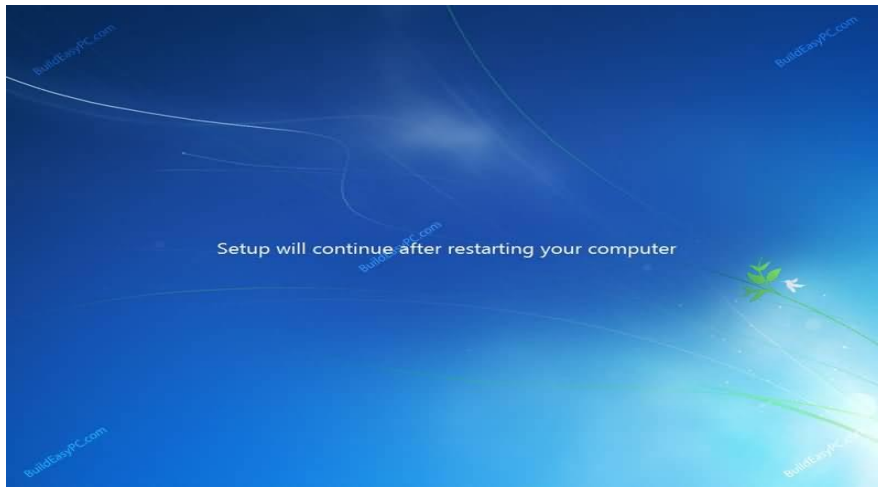
Step 7: Windows 7 ចាប់ផ្តើមដំណើរការដំឡើងនិង Copy all the necessary files ទៅក្នុង Hard drive ដូចរូបខាងក្រោម។

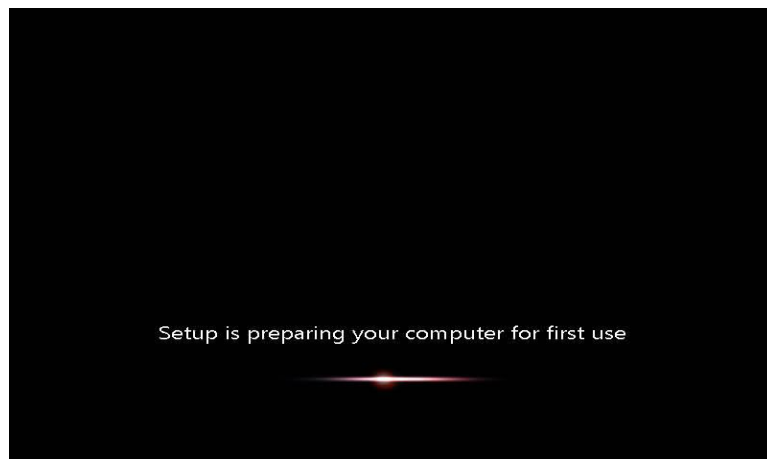
Step 8: វានឹងធ្វើការ Reboot system

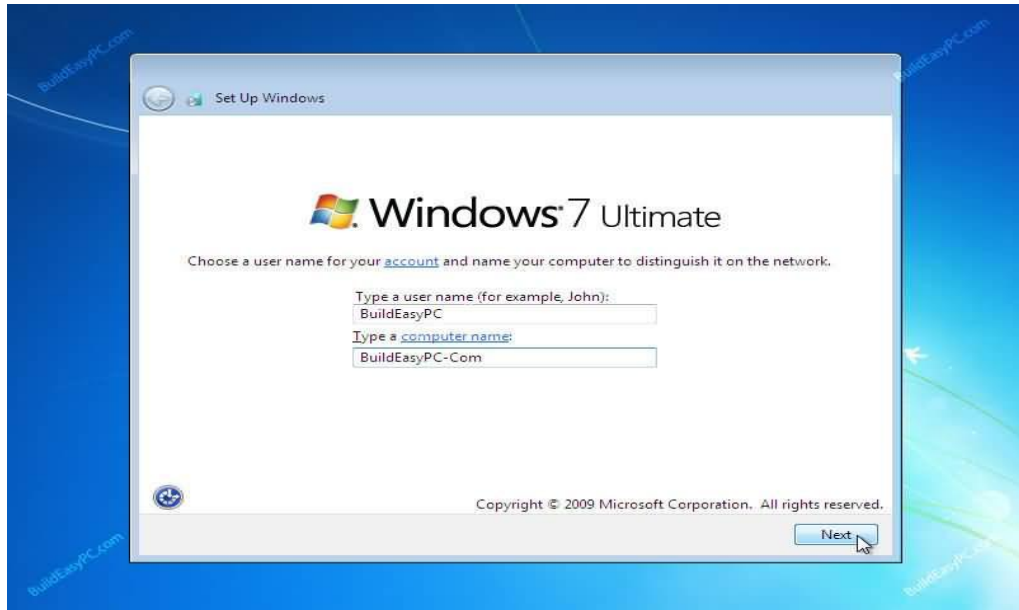
Step 9: នៅពេលដែល PC របស់អ្នកព្យាយាម Reboot from CD ម្តងទៀត ដូចពេលដែលអ្នក Boot ដំបូងសូមកុំ Press any key ក្នុងកំឡុងពេល Boot prompt បន្ទាប់មក Windows 7 នឹងបន្តដំណើរការ Booting ពី Hard drive ។

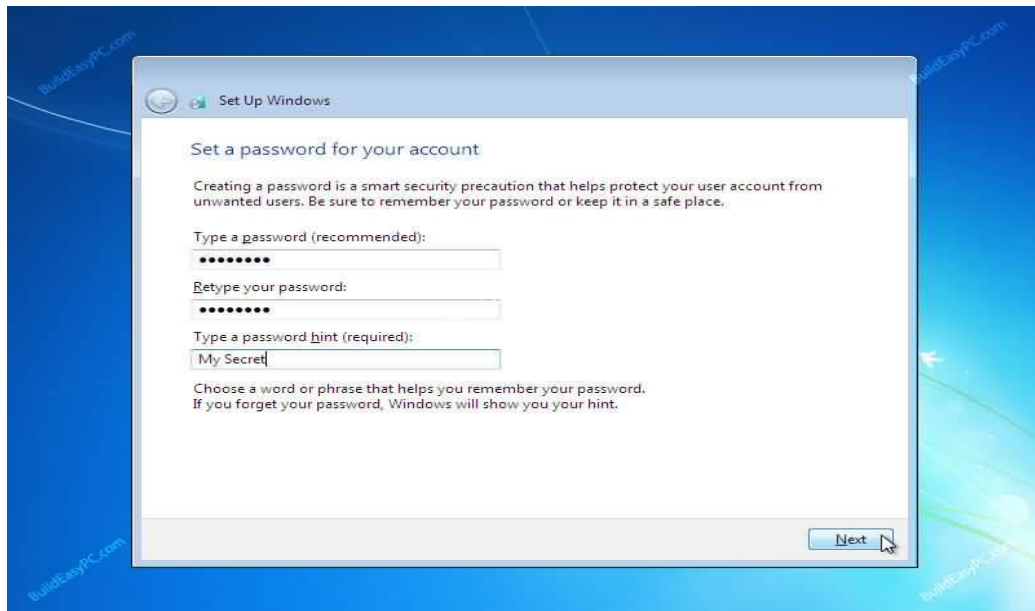
Step 10: បន្ទាប់ពីបាន Reboot វានឹងត្រូវរៀបចំសំរាប់ការប្រើប្រាស់ដំបូង។

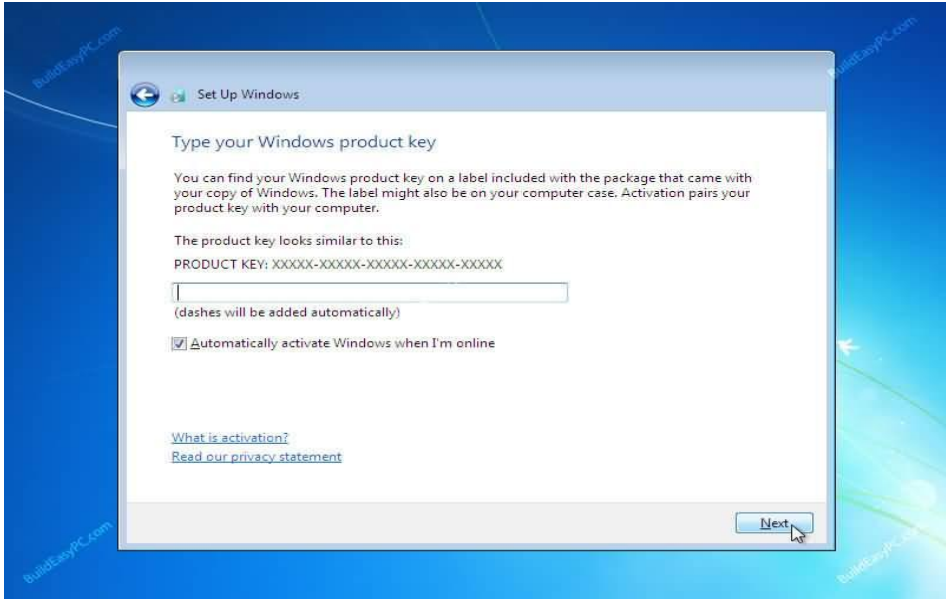
Step 11: ចំពោះចំនុចមួយនេះអ្នកត្រូវជ្រើសរើស User name and computer name ហើយ Click next ដើម្បីបន្ត។ ចំពោះ User account អ្នកអាចបង្កើតនៅទីនេះក៏បាន។

Step 12: កំណត់ Your password and password hint ដែលអ្នកត្រូវការ ក្នុងករណីអ្នកភ្លេច password ពេលនោះ Password hint នឹងរំលឹកអ្នក។

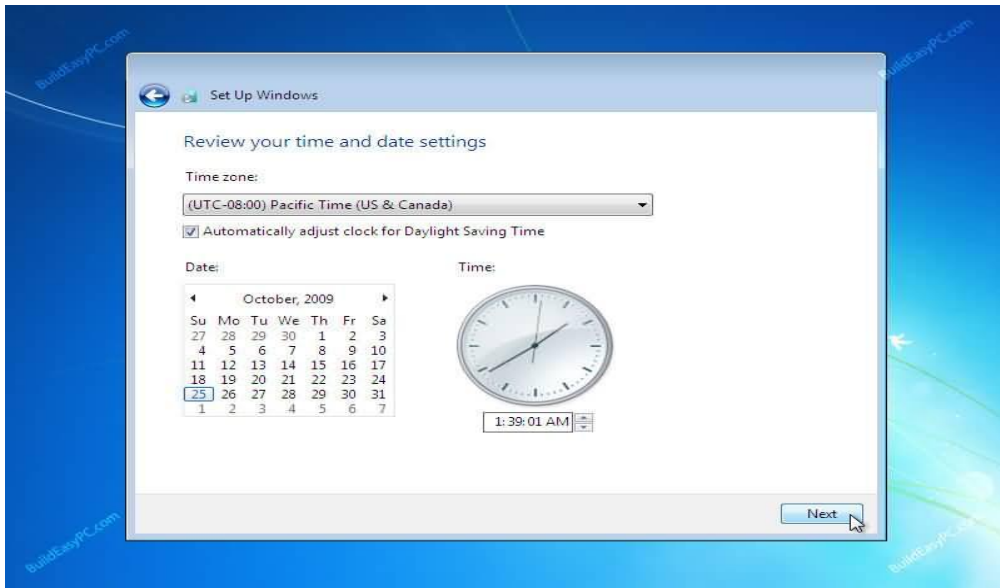
Step 13: ឥឡូវអ្នកត្រូវវាយបញ្ចូល Product key ដែលបានមកពី Windows 7 and click next ។ ប្រសិនបើអ្នកមិនបញ្ចូល Product key ទេអ្នកនៅតែអាចបន្តទៅ Next stage ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ Windows 7 នៅដំណើរការទំរង់សាកល្បង (Trial mode) សំរាប់រយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ។ ដូច្នេះអ្នកអាចប្រតិបត្តិការណ៍ Windows 7 ជាមួយរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ បើមិនដូច្នោះទេអ្នកមិនអាចដំណើរការ PC របស់អ្នកបន្ទាប់ពី ៣០ ថ្ងៃក្រោយមក។ Click next

Step 14: ដើម្បីការពារ Computer and Windows របស់អ្នកដោយស្វ័យប្រវត្តិសូមជ្រើសរើស Use recommended settings ។

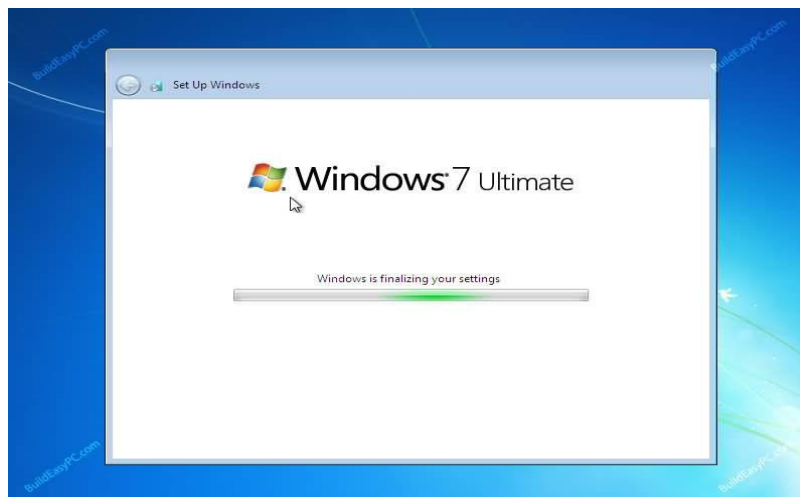
Step 15: កំណត់កាលបរិច្ឆេទរបស់អ្នកអោយបានត្រឹមត្រូវ រួច Click next to continue.

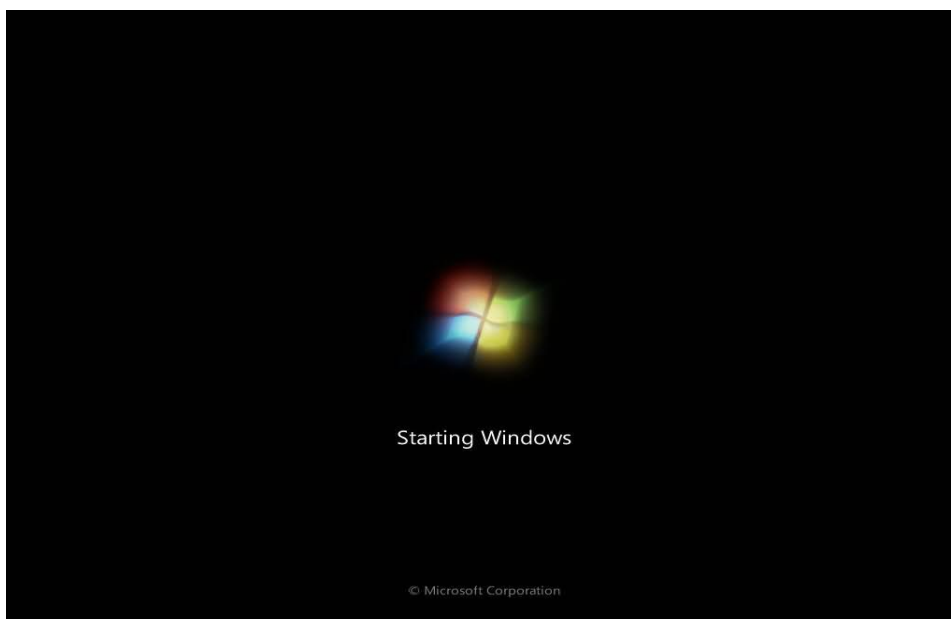
Step 16: សូមជ្រើសរើសទីតាំងដែលអ្នកប្រើកុំព្យូទ័របច្ចុប្បន្ន

Step 17: ក្រោយពីជ្រើសរើសទីតាំងប្រើប្រាស់រួចមក Windows ធ្វើការបញ្ចប់នូវការដំឡើង។

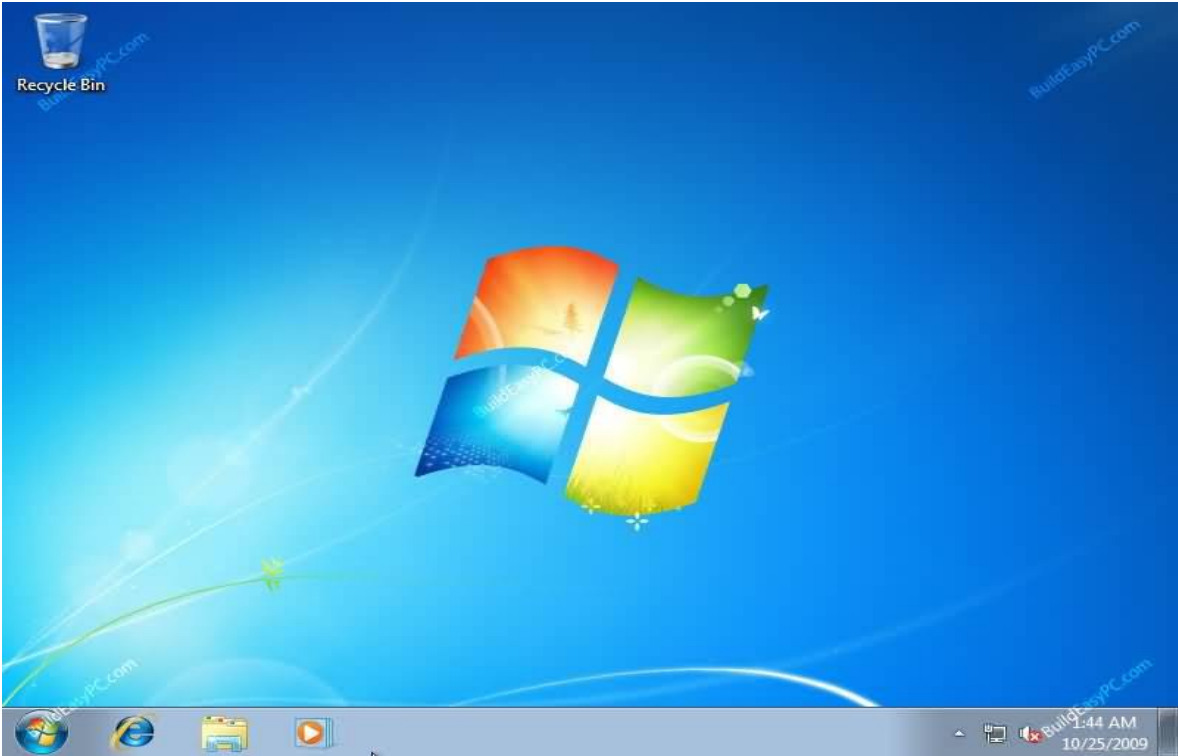
Step 18: នេះជា Welcome Screen នៅក្នុង Window 7 ។

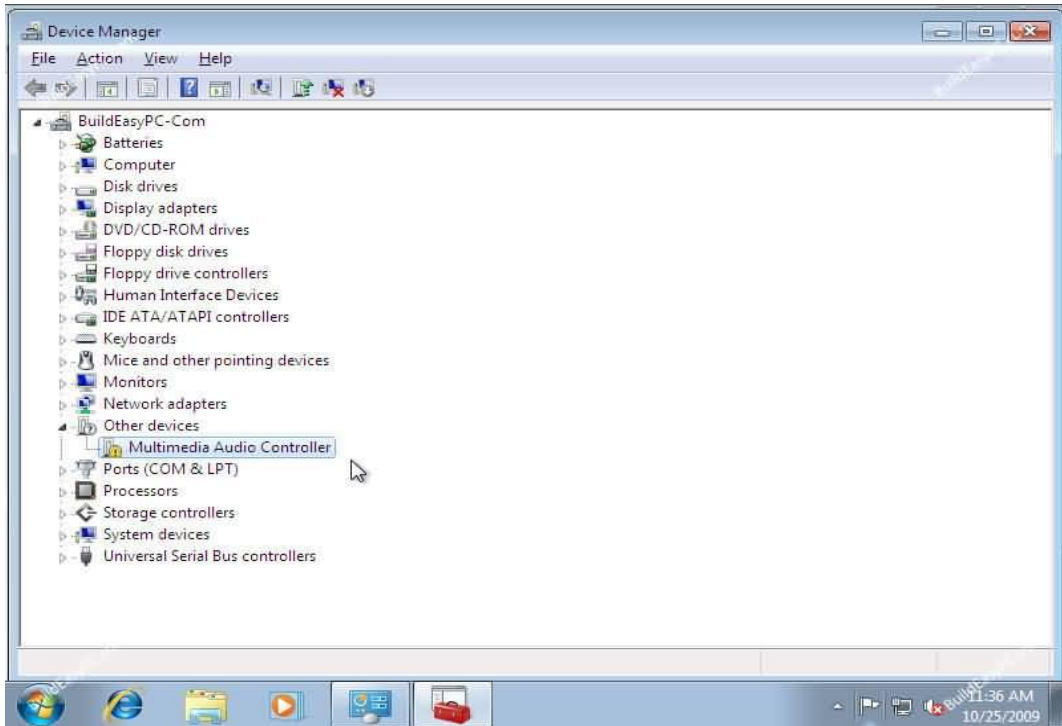
Step 19: នេះជា Logon screen របស់អ្នក ដោយគ្រាន់តែវាយ Password and press Enter or click លើសញ្ញាព្រួញដើម្បី Logon to Windows 7 ជាលើកទីមួយ។

Step 20: បន្ទាប់ពីអ្នកបាន Logged on to Windows 7 ជាលើកទីមួយ ហើយអ្នកនឹងឃើញរូបភាពនៅលើ desktop ប្រហាក់ប្រហែលនឹងរូបភាពខាងក្រោម ។ នៅត្រង់ចំនុចនេះ អ្នកអាចចាប់ផ្តើមប្រើប្រាស់ Computer របស់អ្នកបាន ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏វានៅតែមិនអាចពេញលេញទាំងស្រុងនោះទេ ។ អ្នកត្រូវប្រាកដថាវាជា Hardware ទាំងអស់ត្រូវស្គាល់ Driver ។ អ្នកអាចធ្វើទៅបានតាមរយៈ Device Manager ។

Step 21: ដើម្បីចូលទៅកាន់ Device Manager ត្រូវចុចត្រង់ *Start Menu => Control Panel => System and Security => System => Device Manager*។ អ្នកនឹងឃើញ Hardware របស់អ្នកទាំងអស់ ដូចរូបខាងក្រោមនេះ។ តែអ្នកត្រូវចំណាំថាប្រសិនបើ Driver ណាមួយមានចេញនូវសញ្ញា “?” ពណ៌លឿងនោះបញ្ជាក់ថា Driver របស់អ្នកកំពុងតែមានបញ្ហាជាមួយនឹងការមិនស្គាល់ទៅនឹង Computer របស់អ្នក ។ ដូចឧទាហរណ៍ខាងក្រោម យើងឃើញថា “Multimedia Audio Controller” កំពុងជួបបញ្ហាដូច្នោះយើងត្រូវធ្វើការដំឡើង Driver នោះ ។ (សូមមើលមេរៀនទី ៦)

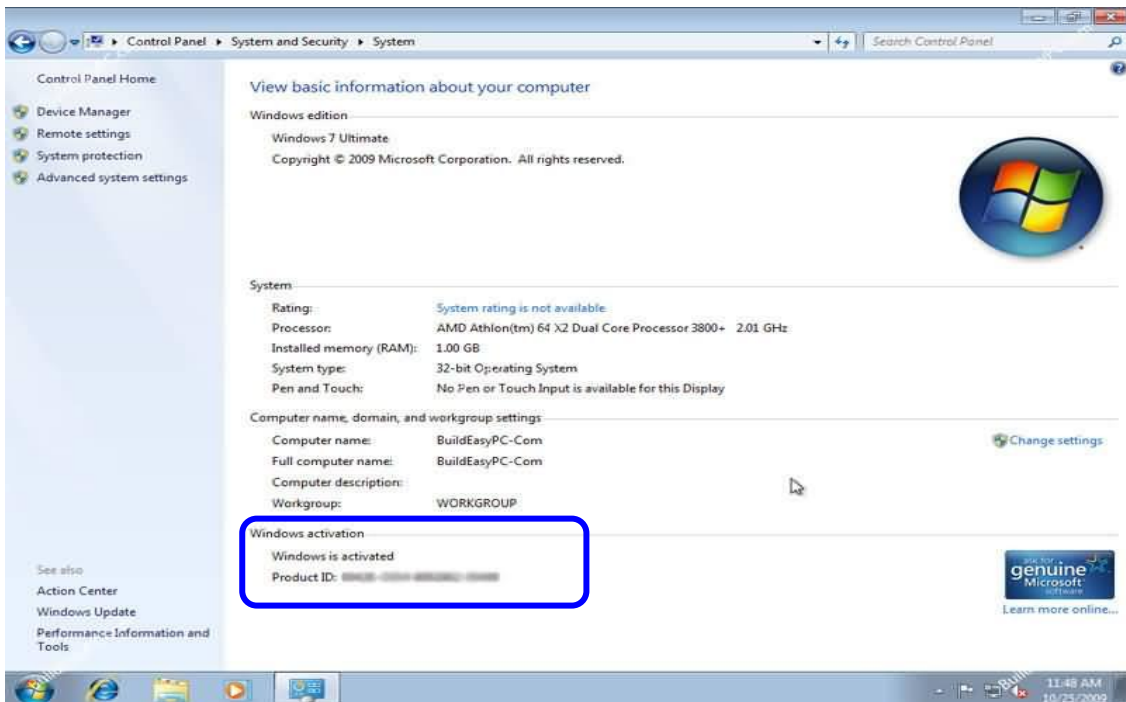

Step 23: ចុងបញ្ចប់សូមពិនិត្យមើលថាតើ Window ថ្មីនេះដំណើរការរឺ អត់?

សូមចុច Start Menu => Control Panel => System and Security => System

វានឹងបង្ហាញផ្ទាំងព័ត៌មានលំអិតដូចខាងក្រោម៖

- សូមមើលថាតើមានបង្ហាញថា Windows is Activated ជាមួយនឹង Product ID រឺអត់ ។ បើមានបញ្ជាក់ថាជោគជ័យហើយ ។

មេរៀនទី ៦

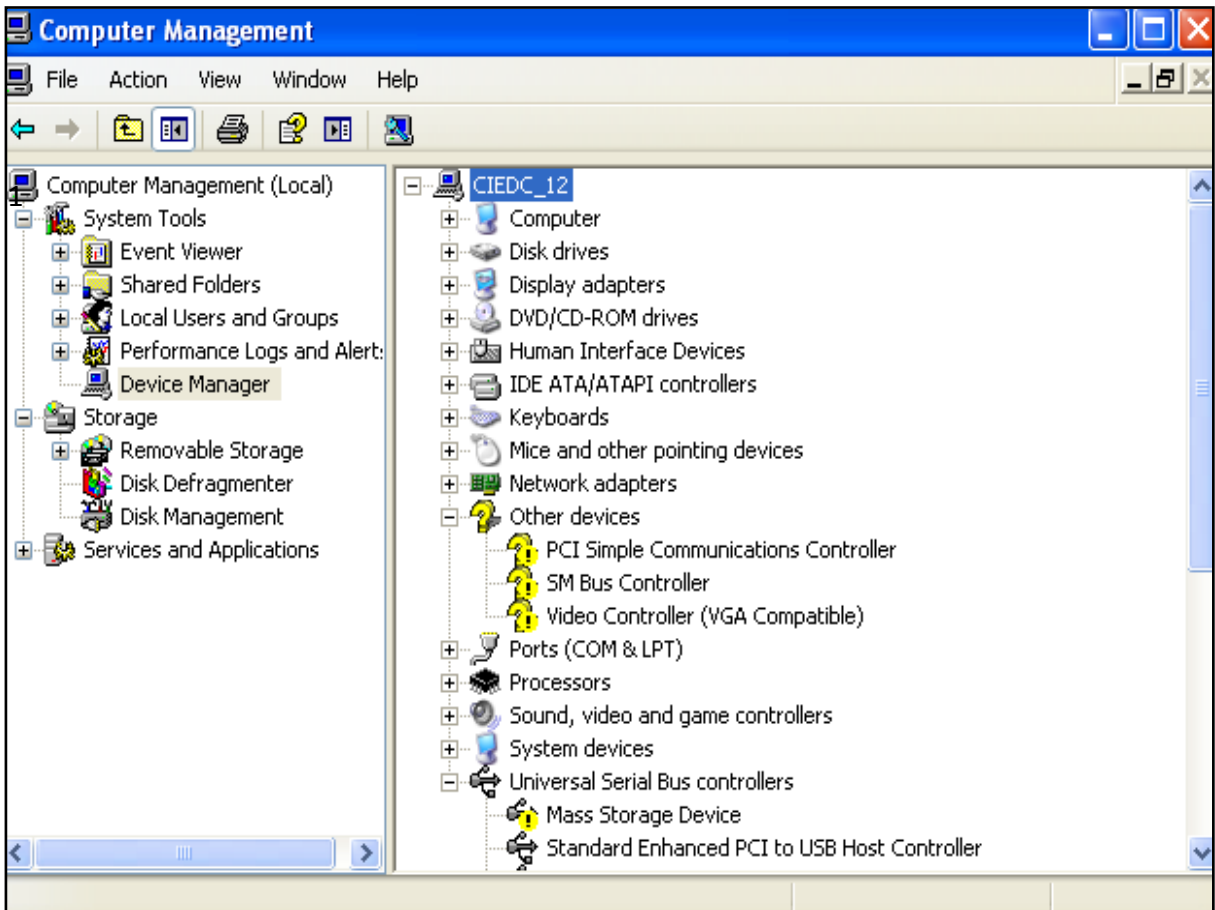
ការដំឡើង Drivers Installing Drivers

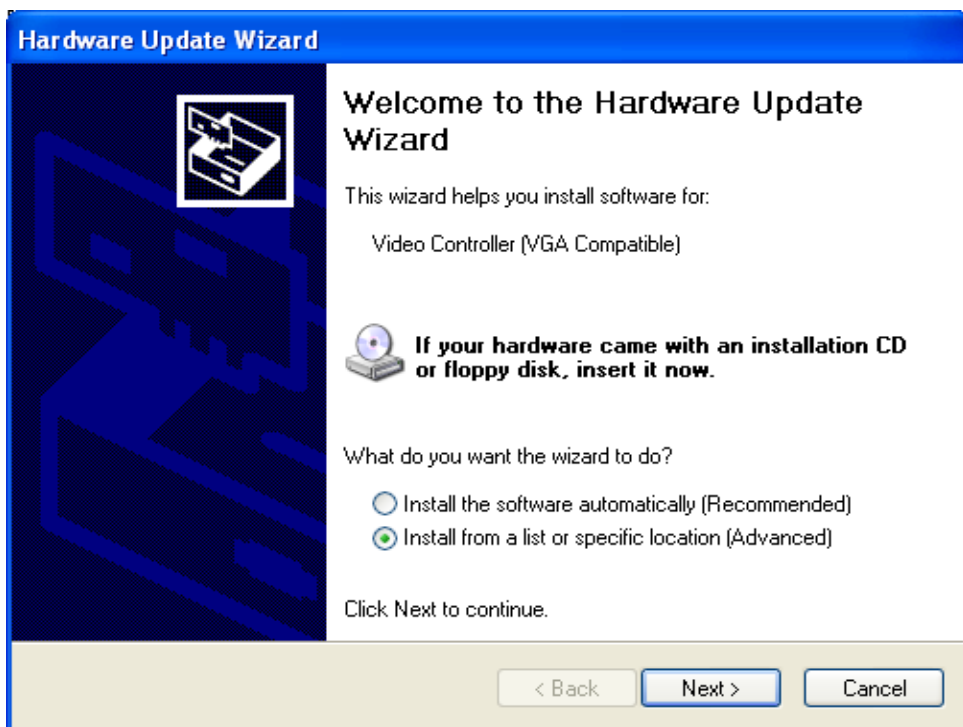
កុំព្យូទ័រគ្រប់ប្រភេទសុទ្ធតែត្រូវការ Driver ដូច្នោះក្រោយពីបានដំឡើង OS រួចនោះ អ្នកត្រូវតែ ដំឡើង Driver ប្រសិនបើកុំព្យូទ័ររបស់អ្នកមិនទាន់ស្គាល់ Driver ។ នេះគឺជាបញ្ហា ដ៏ធំនៅពេលដែលកុំព្យូទ័ររបស់អ្នកមានបញ្ហាជាមួយនឹង Driver មិនស្គាល់ ។ ដូចនេះចាំបាច់ ត្រូវដឹងពីការដំឡើង Driver :

ចំណាំ: ចាំបាច់អ្នកត្រូវច្បាស់ថាអ្នកបាន Backup វិទ្យុក រឺ មាន Driver CD មុនធ្វើការដំឡើង

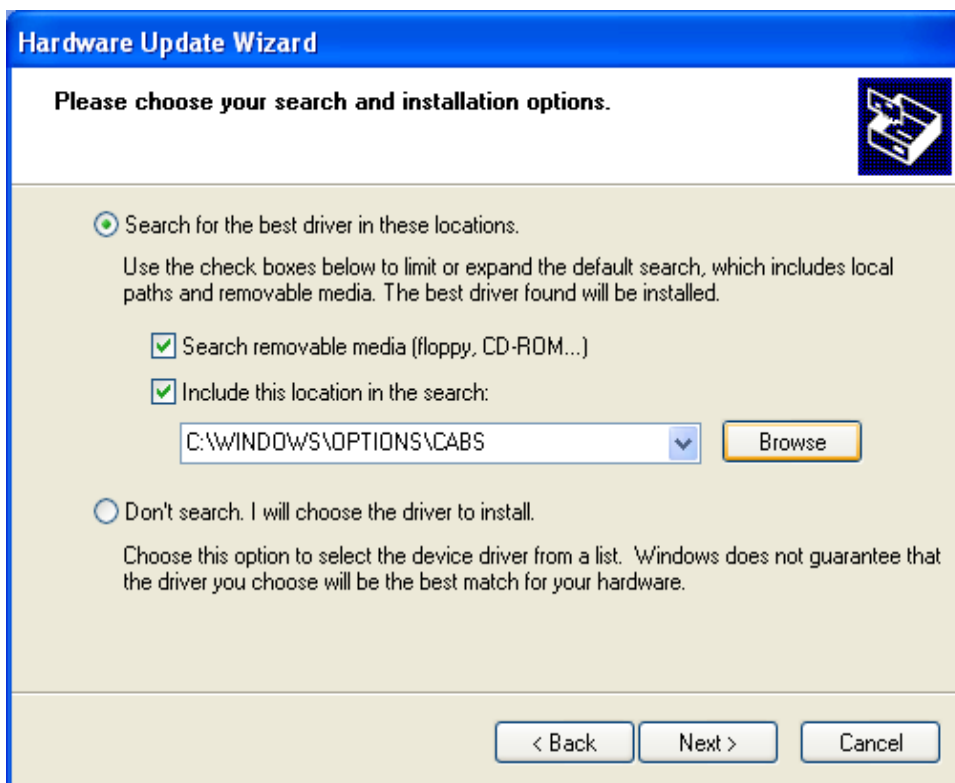
Start menu => Setting => Control Panel => Administrative Tools => Computer Management => Device Manager

សញ្ញា (?) ពណ៌លឿងនេះគឺជាសញ្ញាប្រាប់ថា Driver របស់អ្នកមិនទាន់បាន ដំឡើងនៅឡើយទេ ។ សូមចុចកណ្តុរស្តាំលើ Driver ណាមួយដែលមានបញ្ហា>រួចយក ពាក្យថា Update Driver...

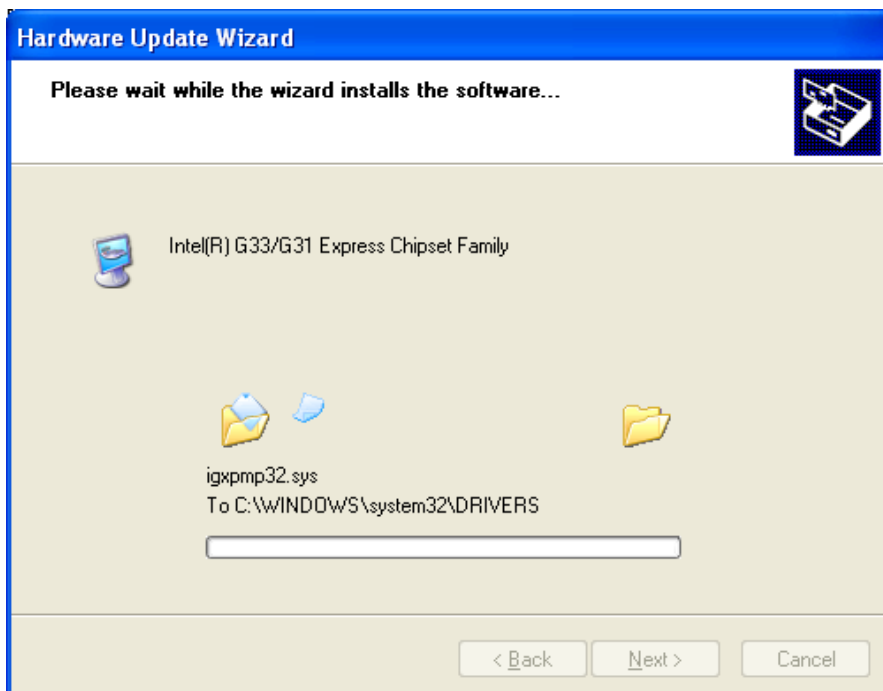
បន្ទាប់មកដាក់ចំនុចត្រង់ Install from a list or specific location [Advanced]
រួចហើយចុចប៊ូតុង Next

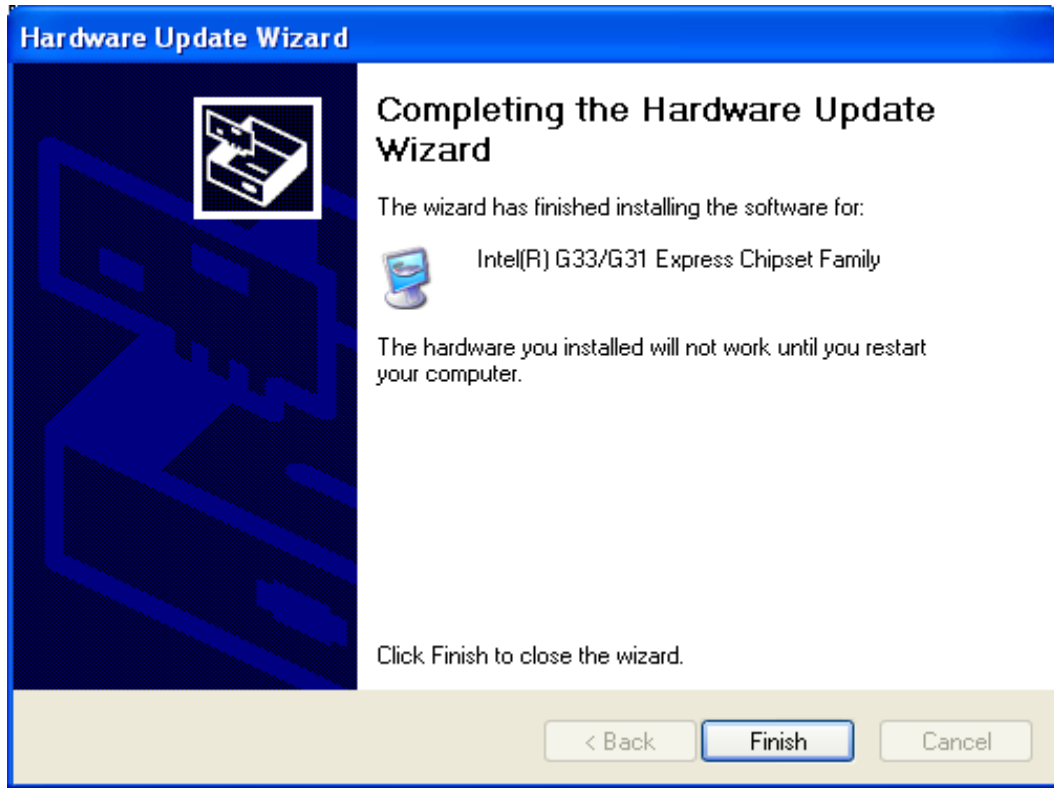
ដាក់ចំនុចត្រង់ Include this location in the search: ហើយចុចប៊ូតុង Browse ដើម្បីរកទីតាំងដែល Driver ស្ថិតនៅ។ ពេលនេះផ្ទាំងខាងក្រោមបង្ហាញឡើងដើម្បីធ្វើឲ្យអ្នកធ្វើការជ្រើសរើសទីតាំងដែល Driver ស្ថិតនៅ

បន្ទាប់មកចុចប៊ូតុង OK

ចុចប៊ូតុង Next រង់ចាំដល់ដំណើរការដំឡើង Driver ចូលទៅក្នុងម៉ាស៊ីន អ្នកបាន ជោគជ័យ ។

ចុចប៊ូតុង Finish ។ ប្រសិនបើម៉ាស៊ីនទាមទារនូវការ Restart ម៉ាស៊ីន សូមធ្វើការ Restart ម៉ាស៊ីនមុននឹងបន្តនូវការដំឡើងកម្មវិធីដែលចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត ។

មេរៀនទី ៧

ការដំឡើងកម្មវិធី

Installing Programs

I. Microsoft Office Professional Plus 2010

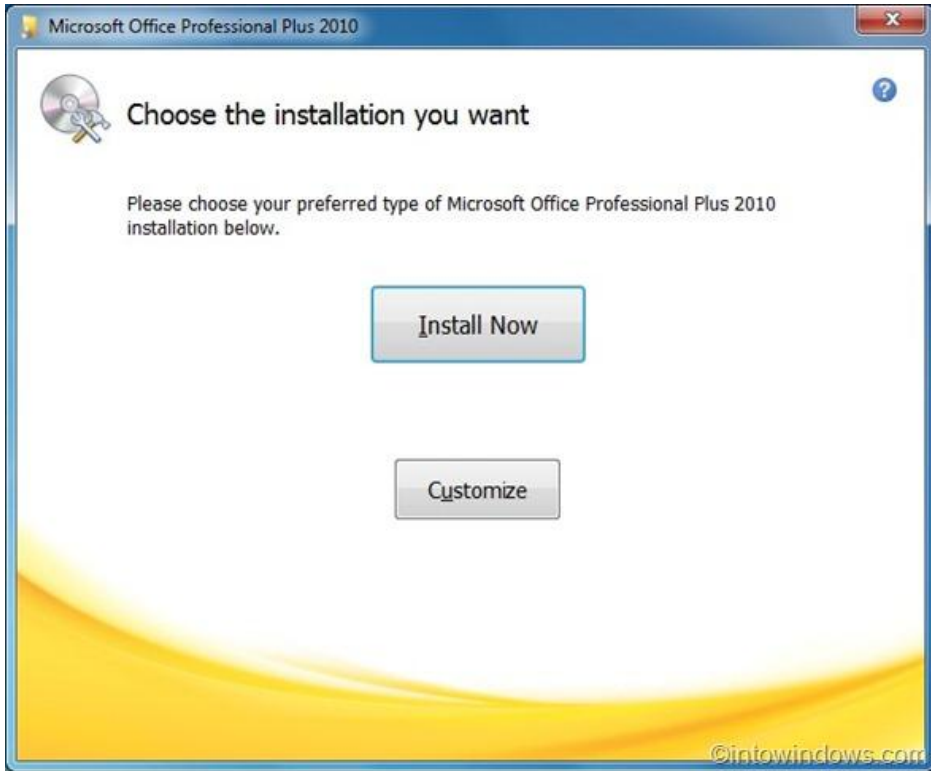
ការដំឡើង Office 2010 គឺវាសាមញ្ញ និងងាយស្រួលដូចទៅនឹងការដំឡើងកម្មវិធី Office 2007 ដែរ ។ អ្នកប្រើប្រាស់ ដែលធ្វើការផ្លាស់ប្តូរពី Office 2007 នឹងរីករាយពីការវិវឌ្ឍន៍ របស់វា ។ ហើយខាងក្រោមនេះគឺជាការដំឡើងកម្មវិធី Office 2010 :

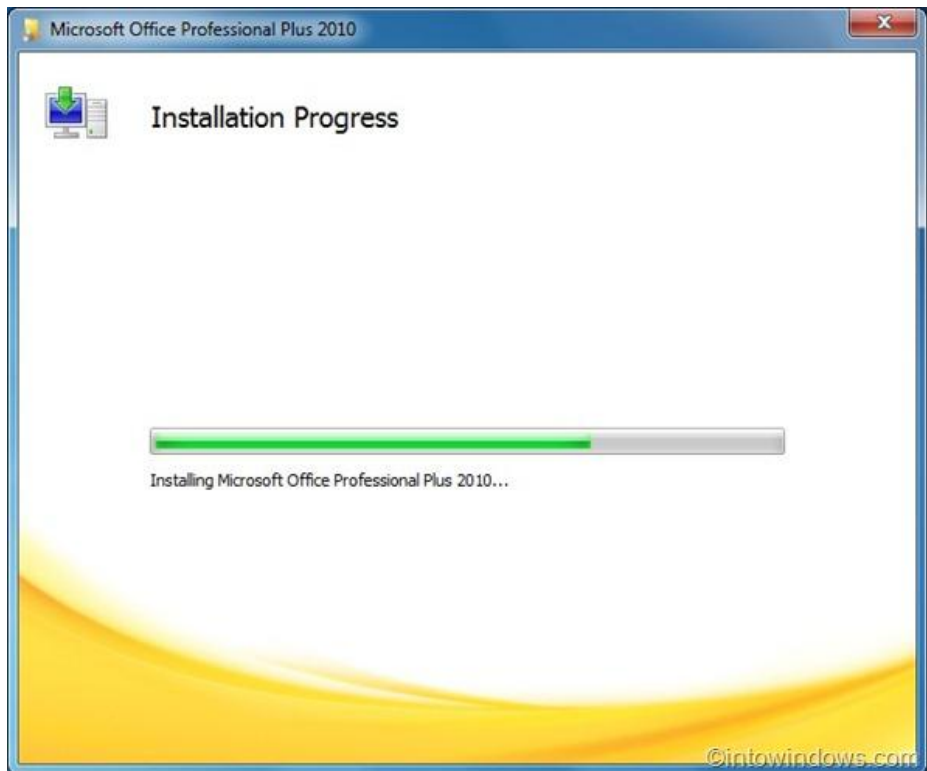
នៅត្រង់ចំណុចនេះទាមទារការបញ្ចូលនូវ Product Key ជាមុនសិនទើបអាចបន្តការដំឡើងរបស់យើងបាន ។ បន្ទាប់ពីបានបញ្ចូល Product Key ទាំង 25អក្សររួចមកសូមចុចប៊ូតុង Continue ដើម្បីបន្តការដំឡើងរបស់យើង ។

ដាក់ Point នៅត្រង់ I accept the terms of this agreement រួចចុចប៊ូតុង Continue ដើម្បីបន្តការដំឡើង ។

ចុចប៊ូតុង Install Now ដើម្បីចាប់ផ្តើមការដំឡើងនៅក្នុងម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័ររបស់អ្នក ។ នៅត្រង់ចំនុចនេះដែរគឺអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់ ធ្វើការជ្រើសរើសយកនូវកម្មវិធីតែមួយចំនួនមកប្រើក៏បានដោយចុចប៊ូតុង Customize ។

សូមធ្វើការរង់ចាំរហូតដល់ដំណើរការដំឡើងត្រូវបានបញ្ចប់ ។

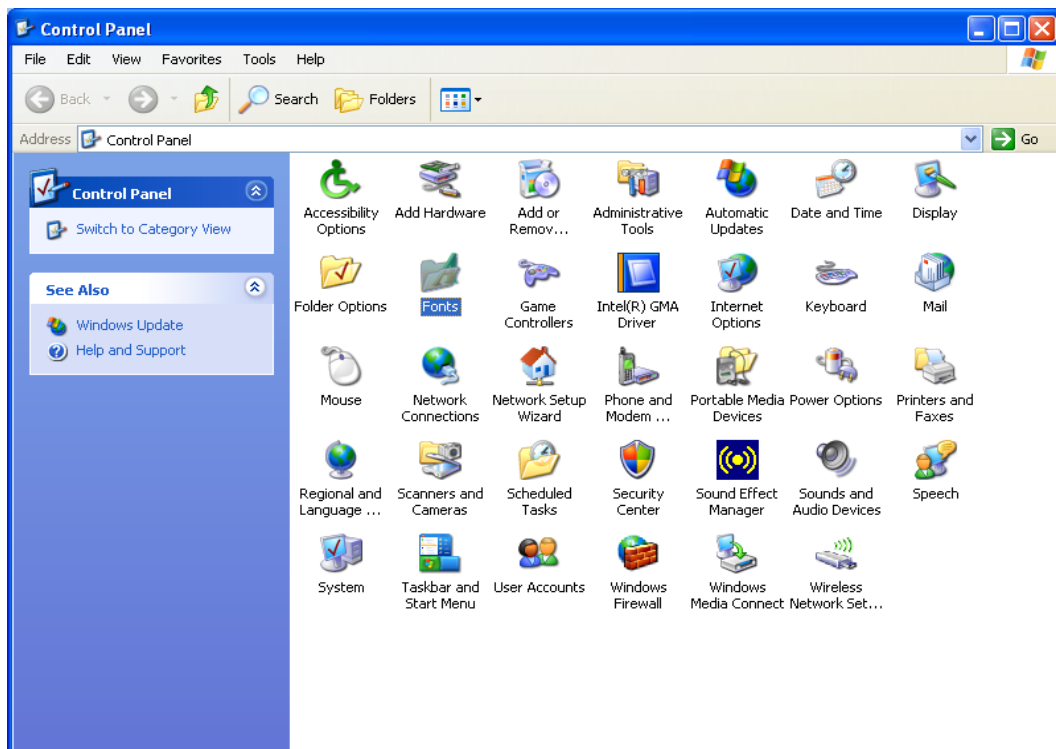

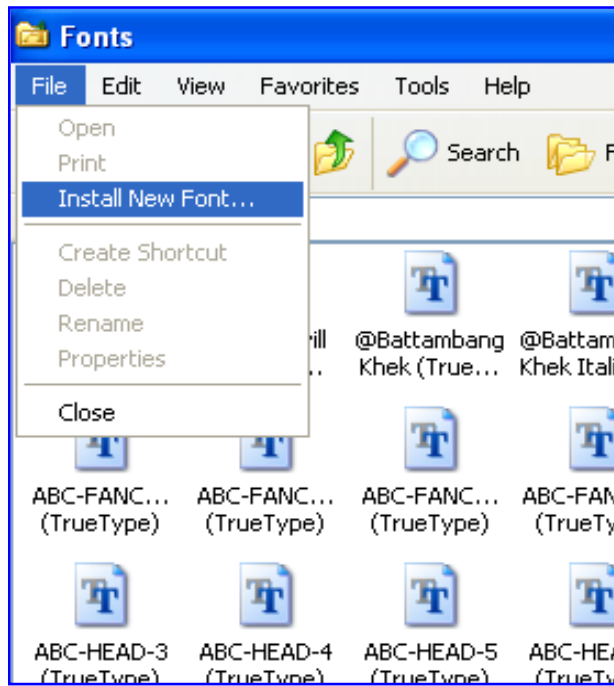
ការដំឡើង Microsoft Office Professional Plus 2010 ត្រូវបានបញ្ចប់ ។ ចុចប៊ូតុង Close ដើម្បីបិទផ្ទាំងនេះ ។

II. Fonts

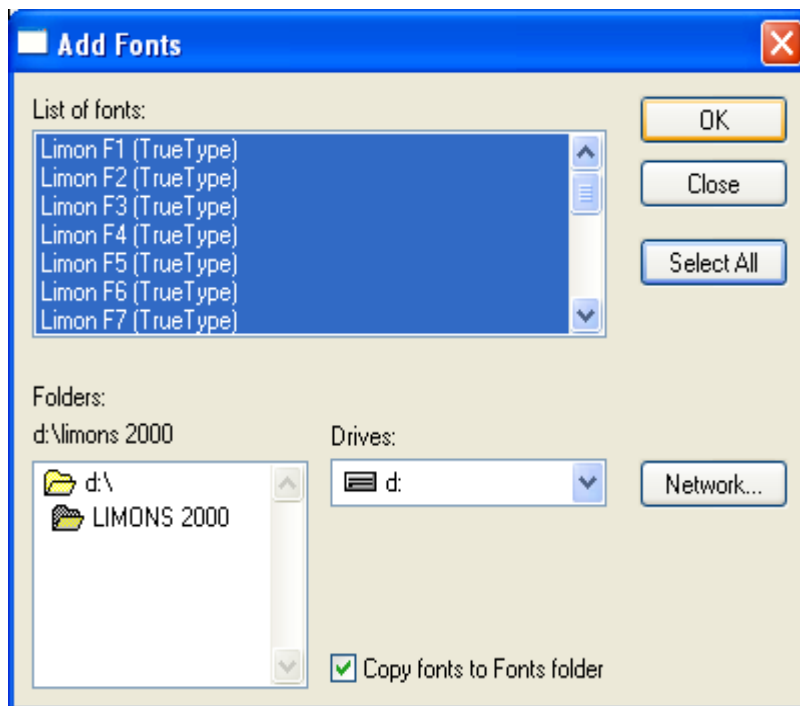
ក្រោយពីបានដំឡើង Microsoft Office រួចមកអ្នកចាំបាច់ត្រូវដំឡើង Font ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុង Microsoft Office :

Start menu => Control Panel => Fonts

ចុច File menu> Install New Font...

ត្រូវធ្វើតាមចំនុចដូចខាងក្រោម៖

- ត្រង់ Driver ជ្រើសរើសទីតាំងដែលមានប្រអប់ Font
- ត្រង់ Folders: ធ្វើការស្វែងរក Folder ណាដែលមានផ្ទុក Font រួចចុចពីរដងលើ Folder
- ចុចប៊ូតុង Select All រួចចុច ប៊ូតុង OK ។

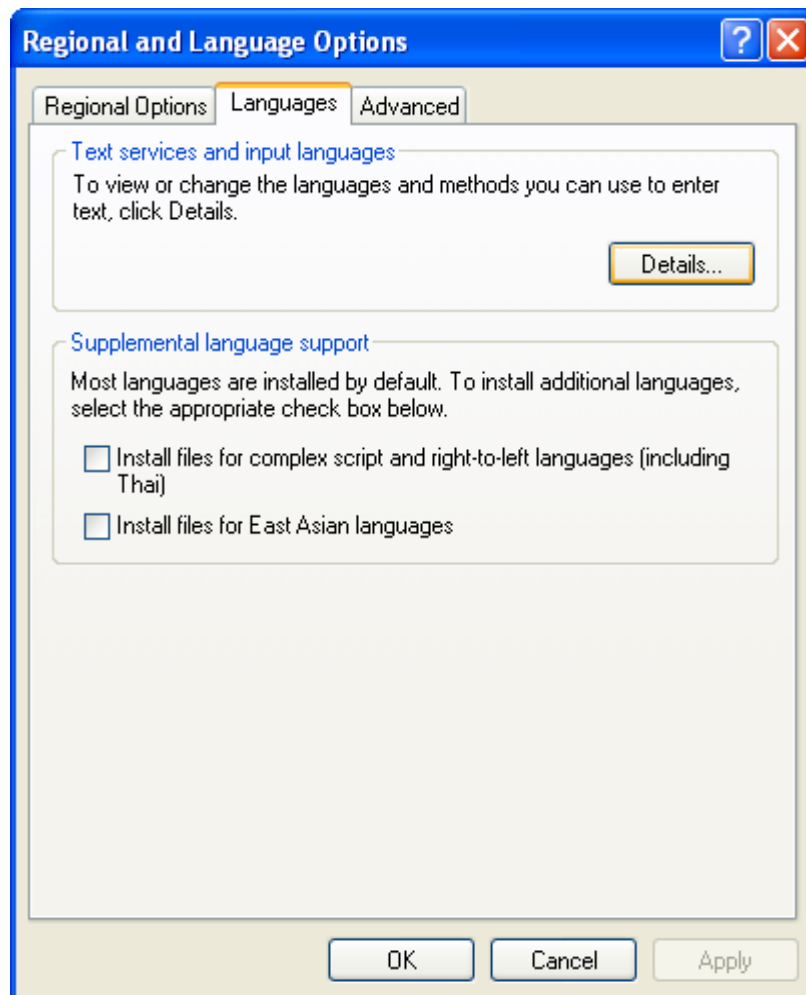
II.1 កែរ Font Khmer ២មានដៃដើម

បើអ្នកបាន Install Font Khmer តាមវិធីខាងលើតែមិនអាចប្រើការបាន ពេលនេះ អ្នកជួបនូវបញ្ហាបាត់ដៃបាត់ជើង អ្នកត្រូវធ្វើការកែប្រែបន្ថែមទៀត ដូចខាង ក្រោម៖

មានពីរករណី៖ កែ Keyboard Layout ទៅ United States-International និង យក Normal dot ដែលត្រឹមត្រូវ

1. ការកែ Keyboard Layout ទៅ United States-International

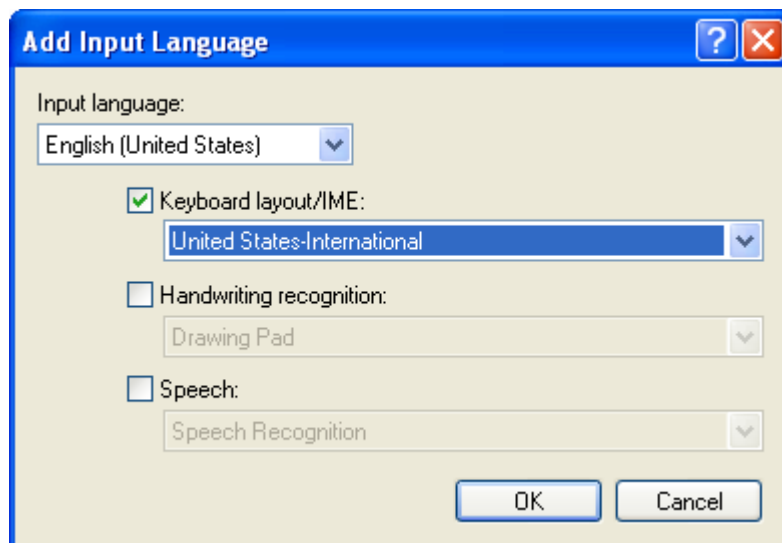
ចុច Start => Setting => Control Panel => Regional and Language Option

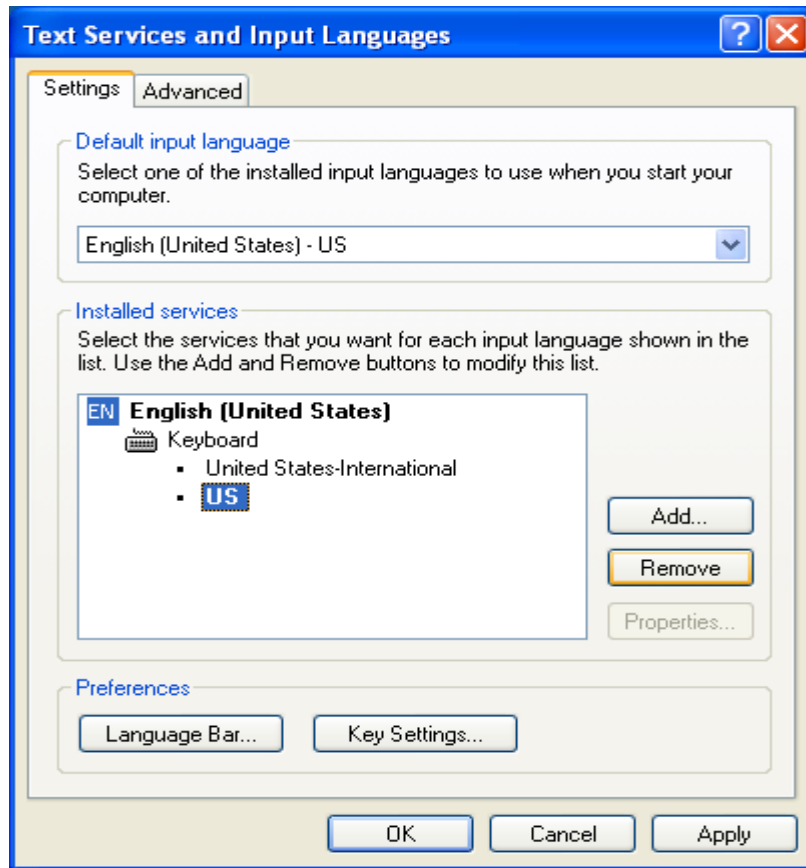

ចុចប៊ូតុង Languages => Details...

ពិនិត្យមើលត្រង់ Keyboard បើវាជា US ដូច្នោះសូមចុចប៊ូតុង Add ត្រង់ Keyboard Layout/IME រើសយក United State-International រួចប៊ូតុង OK

ចុចលើ US ហើយចុច Remove>Apply តែវានៅតែបង្ហាញម្តងទៀត

ដូច្នោះអ្នកត្រូវធ្វើការ Remove វាជាលើកទីពីរ រួចចុចប៊ូតុង Apply>OK ជាការស្រេច ។

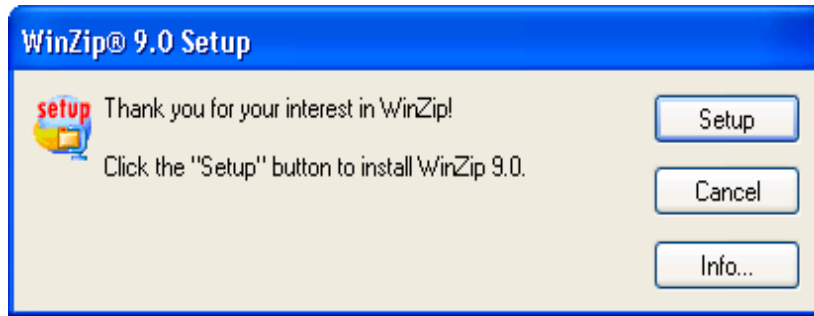
2. កែយក Normal.dot ដែលត្រឹមត្រូវ

អ្នកត្រូវចំលង Normal.dot ជាក់ក្នុង C:\Document and Setting\Administrator\ Microsoft\ Templates ដែលជាកន្លែងដ៏ត្រឹមត្រូវសំរាប់ផ្ទុក Normal.dot ។

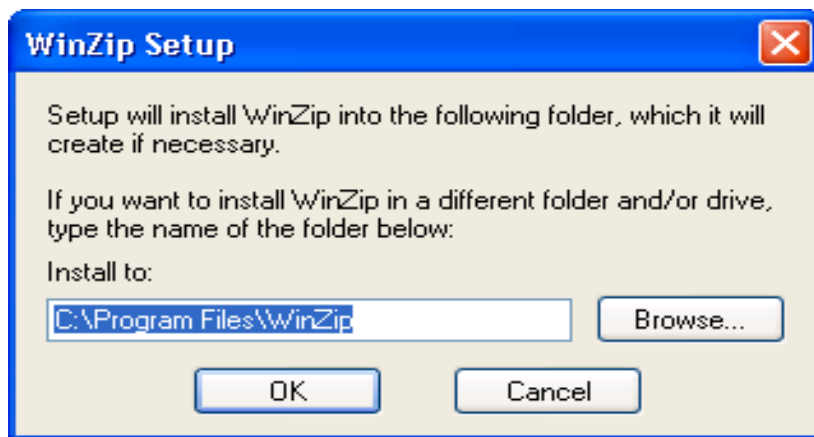
III. Winzip

Winzip ជាកម្មវិធីមួយក្នុងចំណោមកម្មវិធីជាច្រើនដែលមានមុខងារសំខាន់ក្នុងការបង្រួមទិន្នន័យធាតុ និងចងទិន្នន័យជាច្រើនបញ្ចូលក្នុងទិន្នន័យតែមួយ ។ ជាពិសេសឯកសារ ជាប្រភេទ Zip អាចមានសុវត្ថិភាពពីពួកមេរោគបាន អ្នកអាចធ្វើការដំឡើងកម្មវិធីផ្សេងៗតាមរយៈឯកសារZip បាន ជាពិសេសនោះវាផ្តល់ភាពងាយស្រួលក្នុងការ Recovery files នៅពេលដែលអ្នកធ្វើការ Format ដោយអចេតនា ។

Step 1: អ្នកត្រូវមាន WinZip DVD/CD បន្ទាប់មកអ្នកត្រូវដាក់ WinZip DVD ចូលទៅក្នុង DVD-ROM/CD-ROM Drive ។ អ្នកនឹងឃើញ Dialog Box ដូចខាងក្រោម:

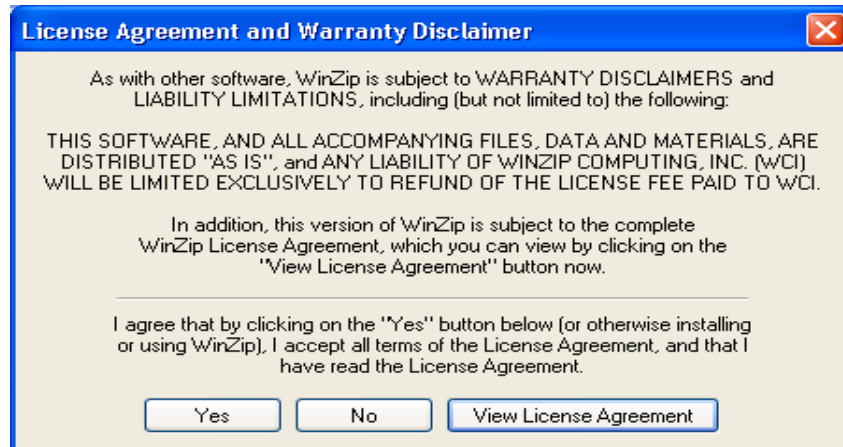
ចុចប៊ូតុង Setup ដើម្បីបន្ត ។ អ្នកអាចលះបង់ការដំឡើងដោយចុចប៊ូតុង Cancel ។

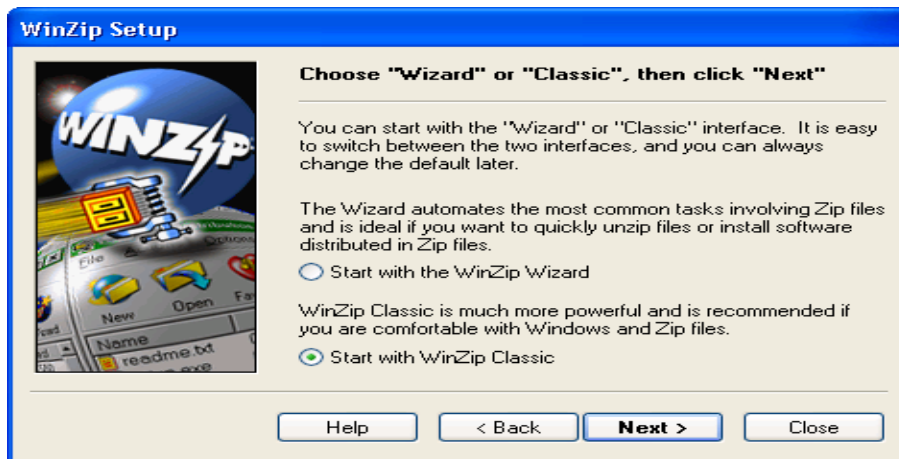
Step 2: ចុចប៊ូតុង Browse... ដើម្បីជ្រើសរើសទីតាំងសំរាប់ដាក់ឯកសារដែលត្រូវដំឡើង ។ បន្ទាប់មកចុចប៊ូតុង OK ដើម្បីបន្តការដំឡើង ។

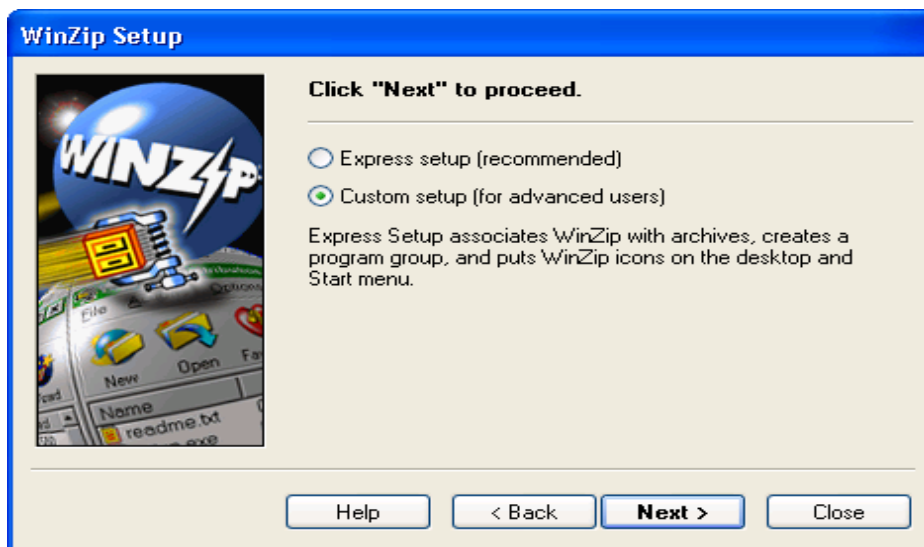
Step 3: ចុចប៊ូតុង Next ដើម្បីបន្ត

Step 4: ចុចប៊ូតុង Yes ដើម្បីបន្តការដំឡើង ។

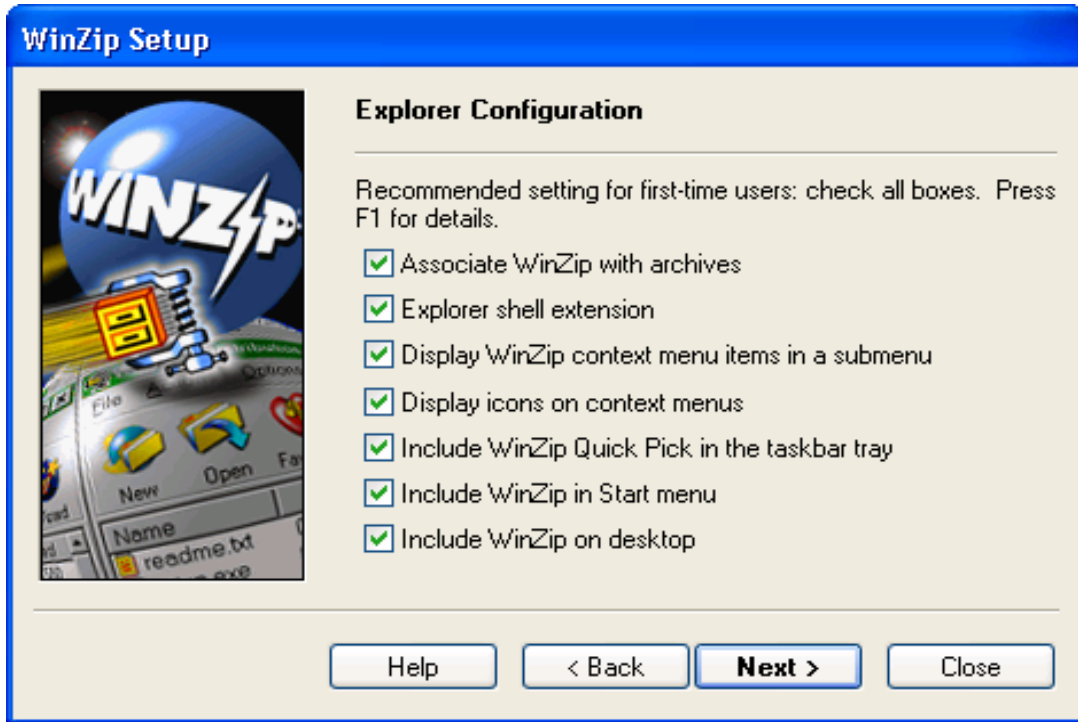

Step 5: ដាក់ចំនុចត្រង់ Start WinZip Classic ព្រោះវាមានសមត្ថភាពខ្ពស់ក្នុងការ Zip ឯកសារ។ ចុចប៊ូតុង Next ដើម្បីបន្ត ។

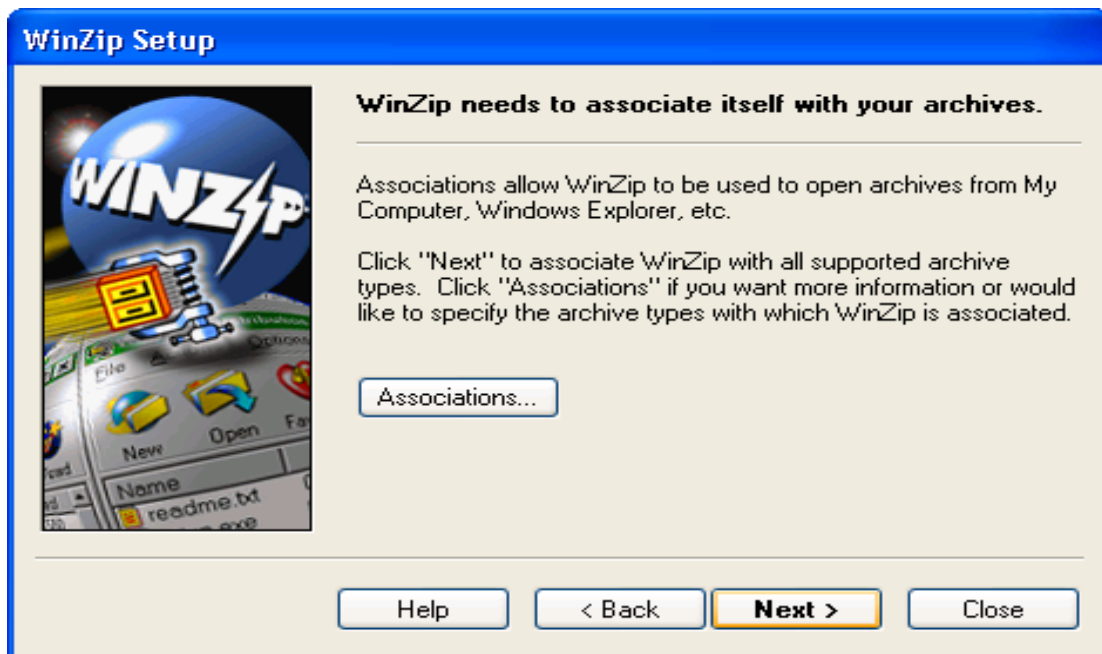

Step 6: ដាក់ចំនុចត្រង់ Custom setup (for advanced users) បន្ទាប់មកចុចប៊ូតុង

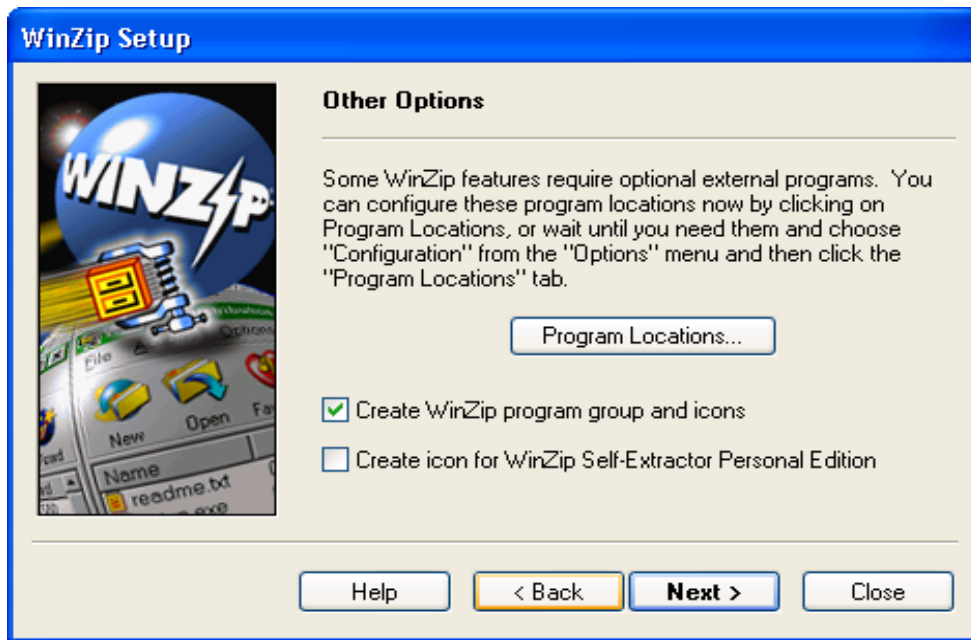
Next

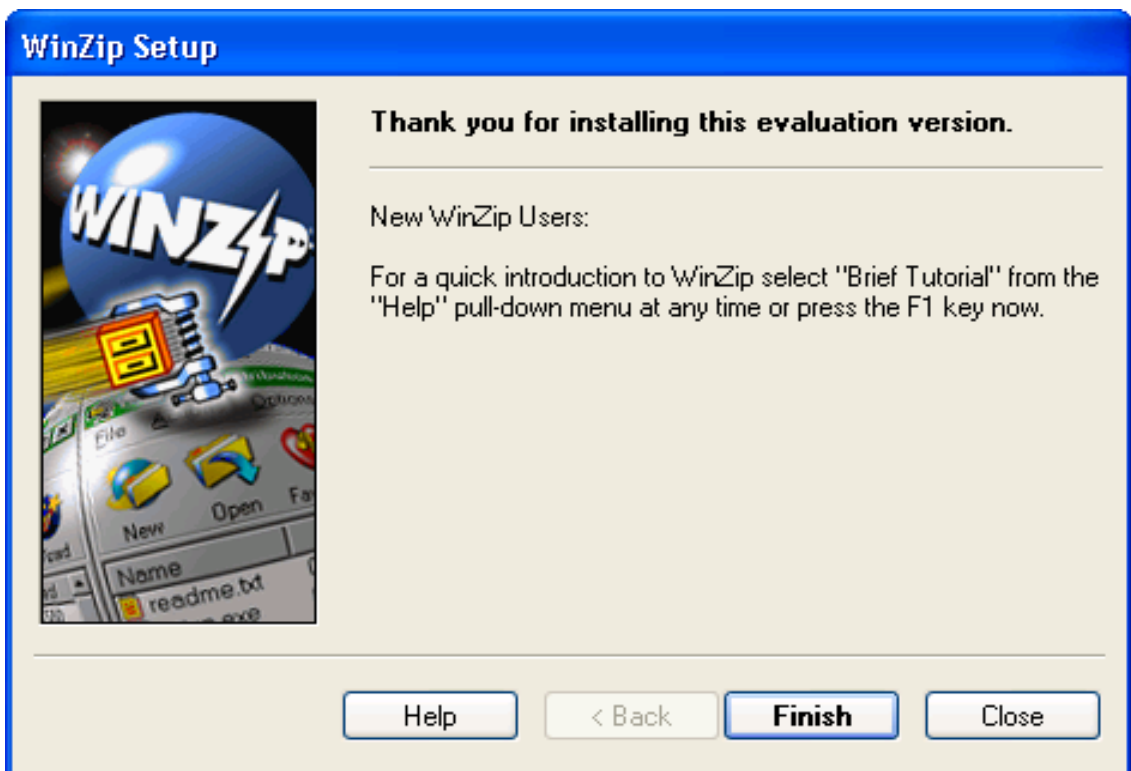
Step 7: ចុចប៊ូតុង Next

Step 8: ចុចប៊ូតុង Next

Step 9: ចុចប៊ូតុង Next

Step 10: ចុចប៊ូតុង Finish

IV. Khmer Unicode

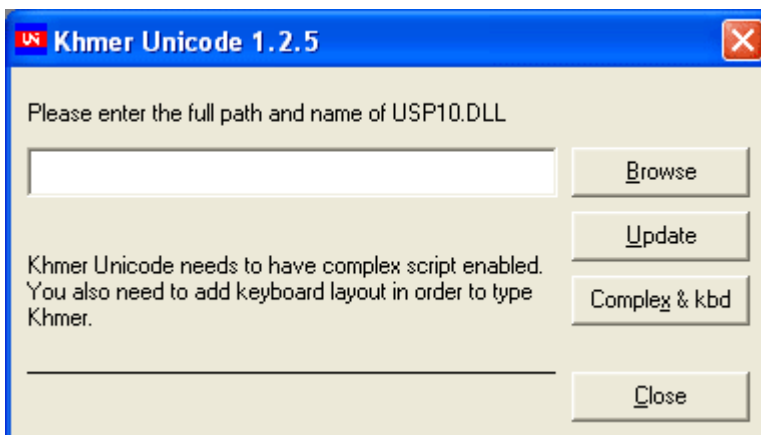
- ចុចពីរដងលើ File Setup.exe (ឱទ្យា. KhmerUnicode1.2.5.FindUsp.exe) បន្ទាប់មកចុចលើប៊ូតុង Next

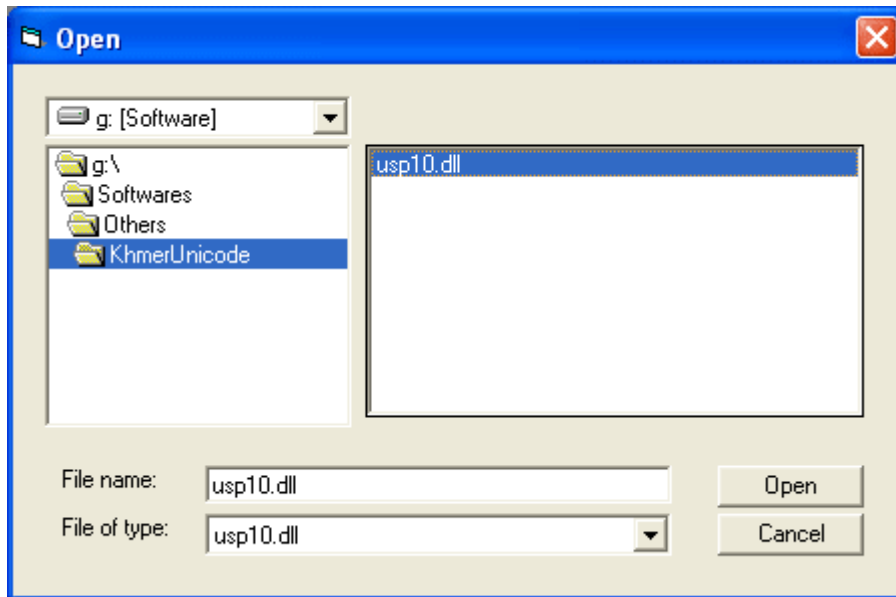
- ចុចប៊ូតុង Yes

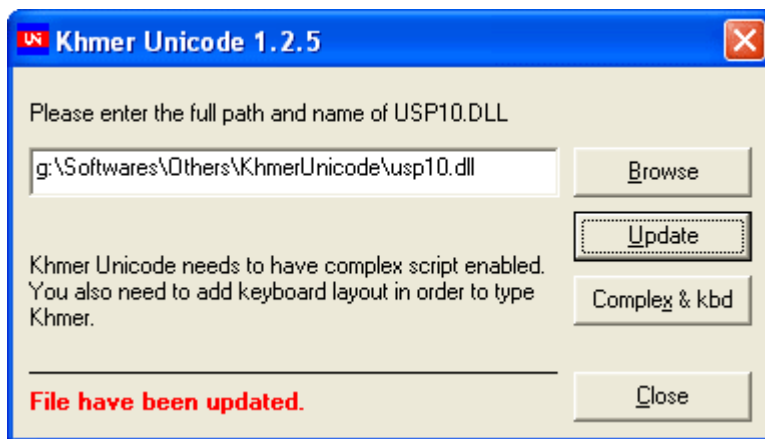
- ចុចប៊ូតុង Browse ដើម្បីទៅរក File “USP10.dll”

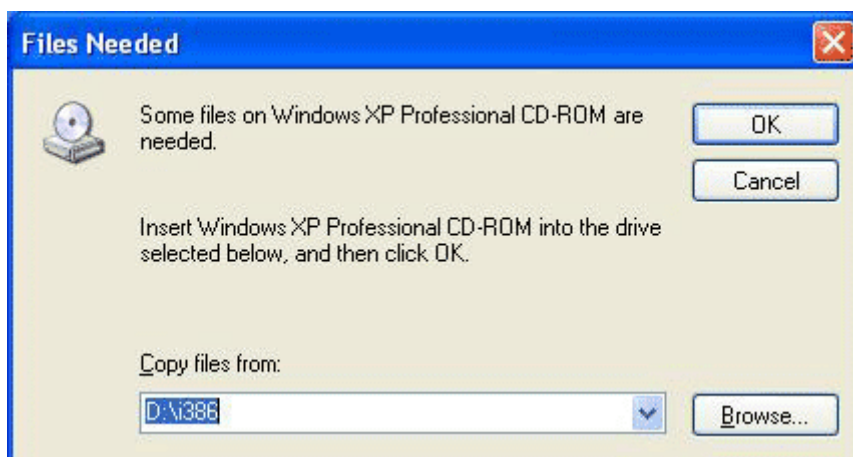
- ស្វែងរក File ឈ្មោះ "usp10.dll" បន្ទាប់មកចុចប៊ូតុង Open

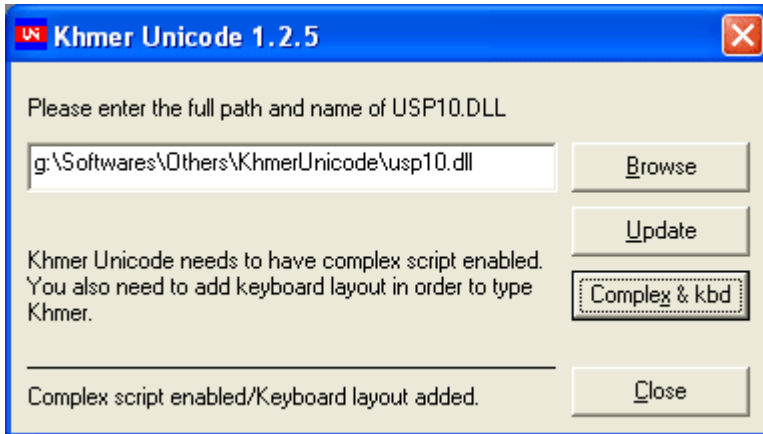
- ចុចប៊ូតុង Update បន្ទាប់មករងចាំរហូតដល់ វាបង្ហាញពាក្យថា *File have been update*

- ចុចលើប៊ូតុង Complex& kbd ប្រសិនបើវាបង្ហាញប្រអប់ “Please Insert CD Windows XP SP2...” ចេញមកសូមដាក់ Disk បញ្ចូលរួចចុចប៊ូតុង OK រឺ ចុចប៊ូតុង Browse... ដើម្បីស្វែងរក File មួយឈ្មោះថា i386 រួចចុចប៊ូតុង OK ។

- ដំណើរការនេះត្រូវការពេលវេលាយូររហូតដល់វាបង្ហាញ *Complex script enabled/Keyboard layout added* បន្ទាប់មកចុចប៊ូតុង Close

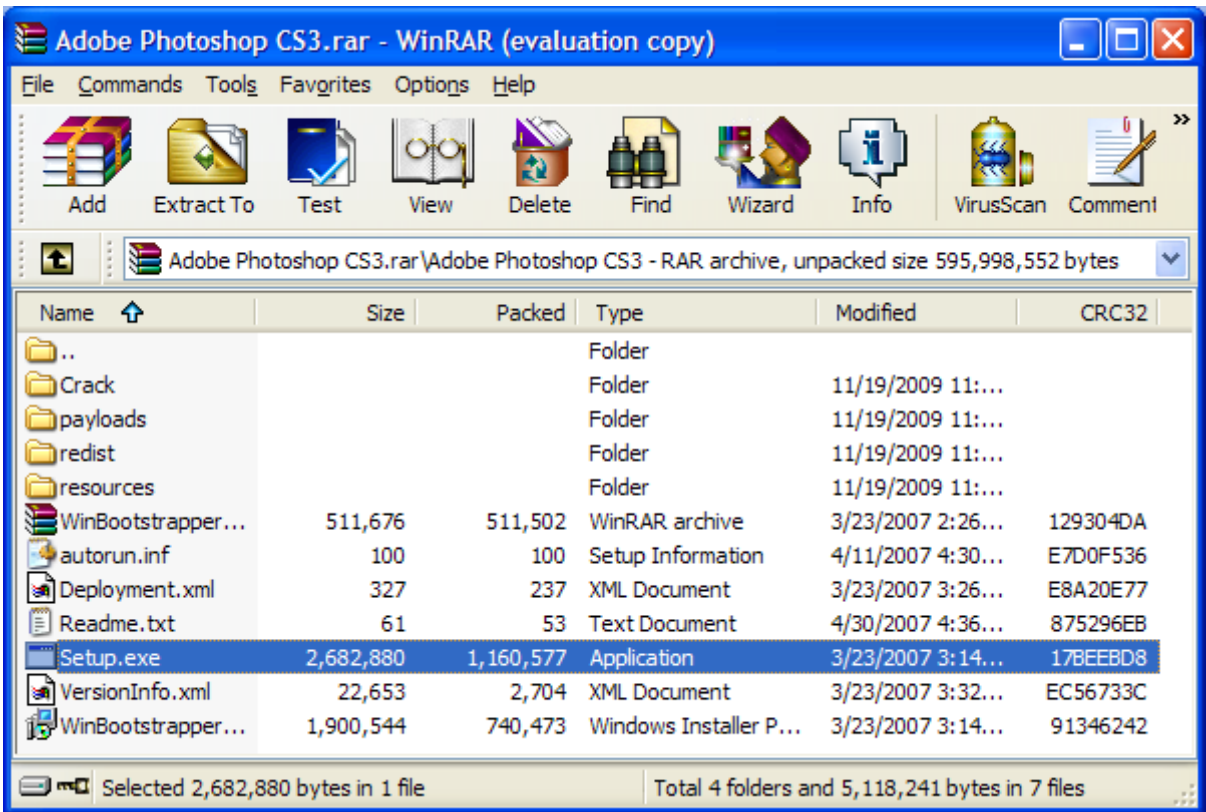
- ជាចុងបញ្ចប់ចុចប៊ូតុង Exit ដើម្បីបញ្ចប់ ។

ចំណាំ: បន្ទាប់ពីដំឡើងចប់សព្វគ្រប់ហើយនោះ សូមធ្វើតេស្តមើល ដោយវាអក្សរពីរបីសាក ប្រសិនបើវាមិនដំណើរការនោះសូមអ្នកចូលទៅកាន់ c:\windows\system32\dlcache (ប៉ុន្តែប្រអប់នេះគឺត្រូវបានលាក់ តែអ្នកអាចបង្ហាញវាចេញមកដោយចូលទៅ Start » Control Panel » Folder Option » click on View tab » ជ្រើសរើស Show hidden file and folders » ដោះធីកត្រង់ Hide protected operating system file (recommend) និងដាក់ធីកត្រង់ Show hidden files and folders បន្ទាប់មកចុចប៊ូតុង OK ។ បន្ទាប់មកសូមចំលង File “usp10.dll” ទៅដាក់នៅត្រង់ c:\windows\system32\dlcache and c:\windows\system32 ។ បន្ទាប់មកសូមធ្វើការ restart ម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័រ ។

V. Adobe Photoshop

កម្មវិធី Adobe Photoshop CS3 គឺជាកម្មវិធីខាងផ្នែក រចនា ។ Adobe Photoshop CS3 ជាកម្មវិធីមានសមត្ថភាពអាចរចនាបានច្រើនបែបច្រើនយ៉ាងដូចជា កែប្រែរូបភាពស្មៅ ទៅជាពណ៌ធម្មជាតិ បង្កើតឡូហ្គូ បង្ហាញផ្សាយ រចនាគំរូបឌីស ...។

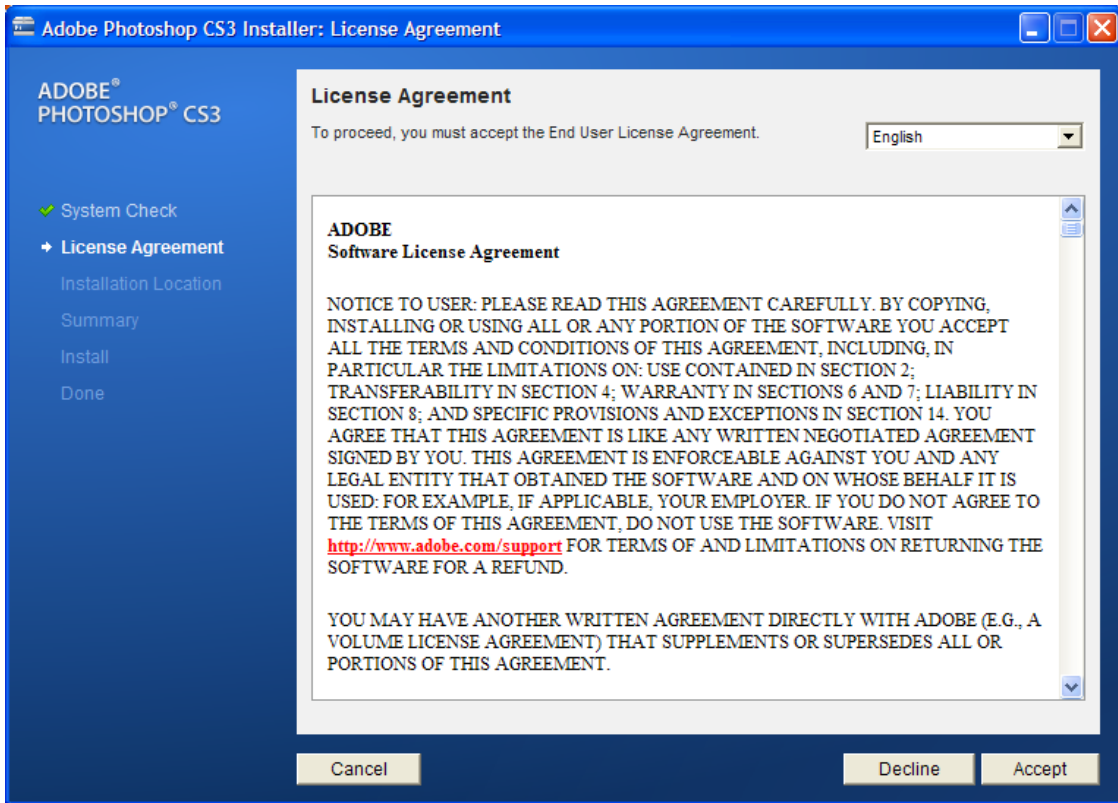
- ការដំឡើងកម្មវិធីមានដូចខាងក្រោម៖
- បើក Folder របស់កម្មវិធី Adobe Photoshop CS3

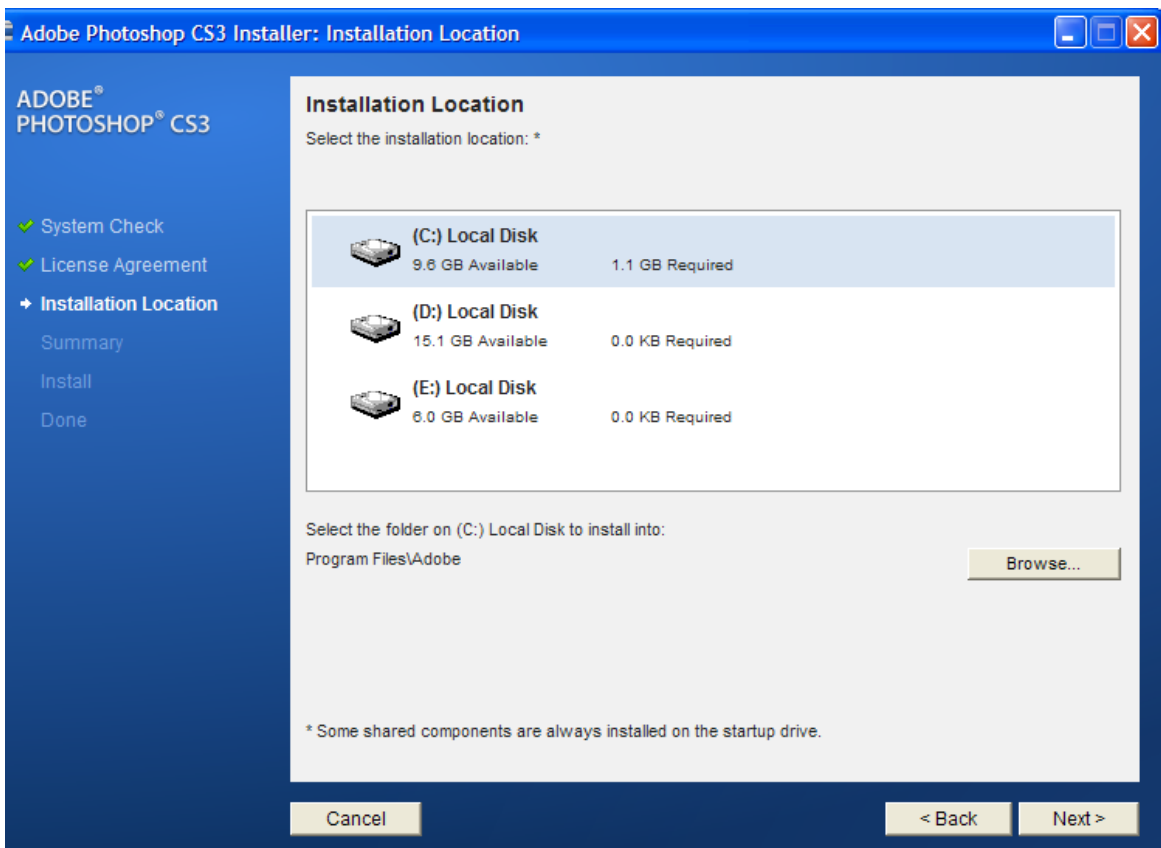
ចុចពីរដងលើ File setup.exe

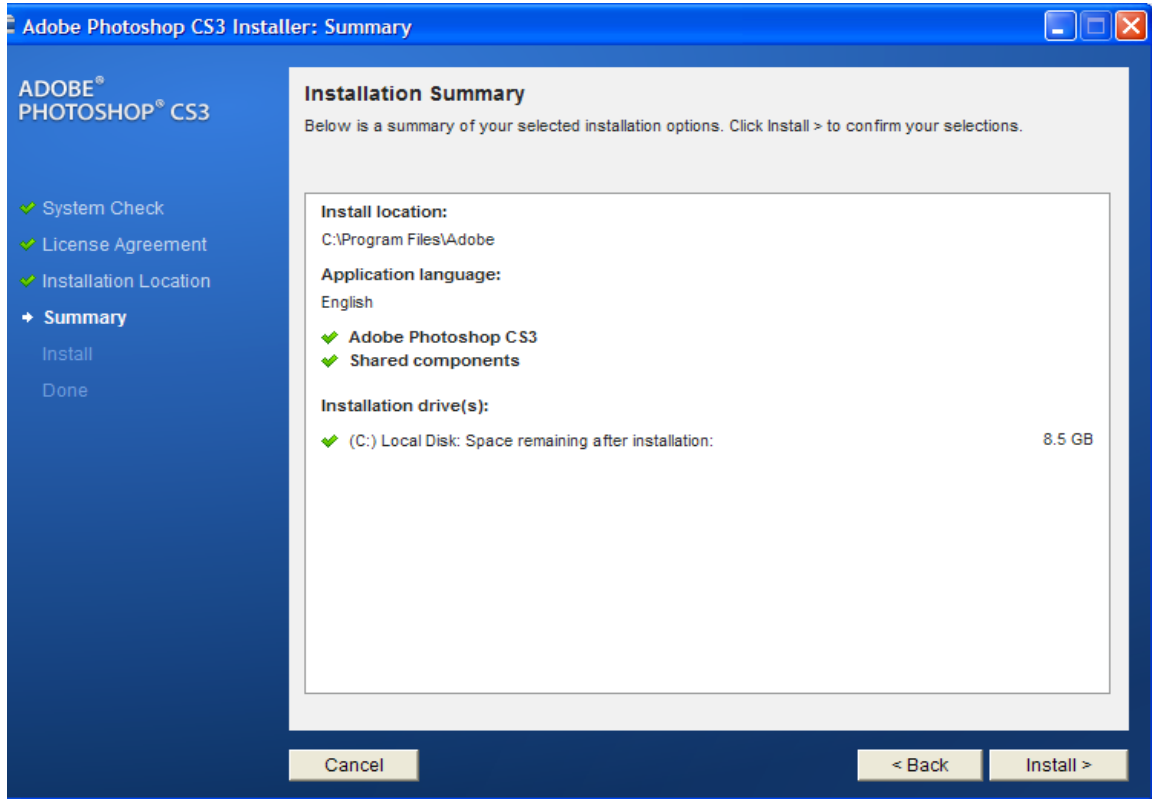
រៀបចំឯកសារមុនពេលចាប់ផ្តើមការដំឡើងកម្មវិធី ។

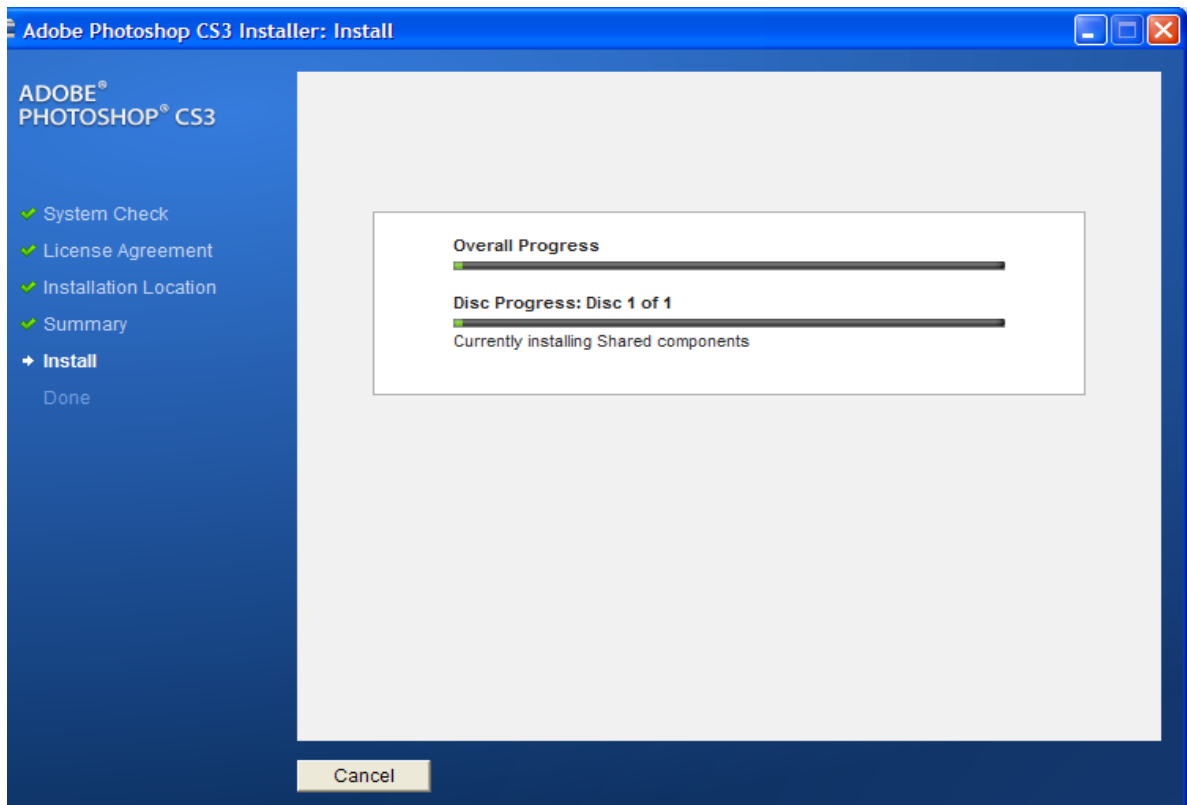
ចុចប៊ូតុង Accept ដើម្បីបន្តការដំឡើងកម្មវិធី ។ អ្នកអាចចាកចេញដោយចុចប៊ូតុង Cancel ។

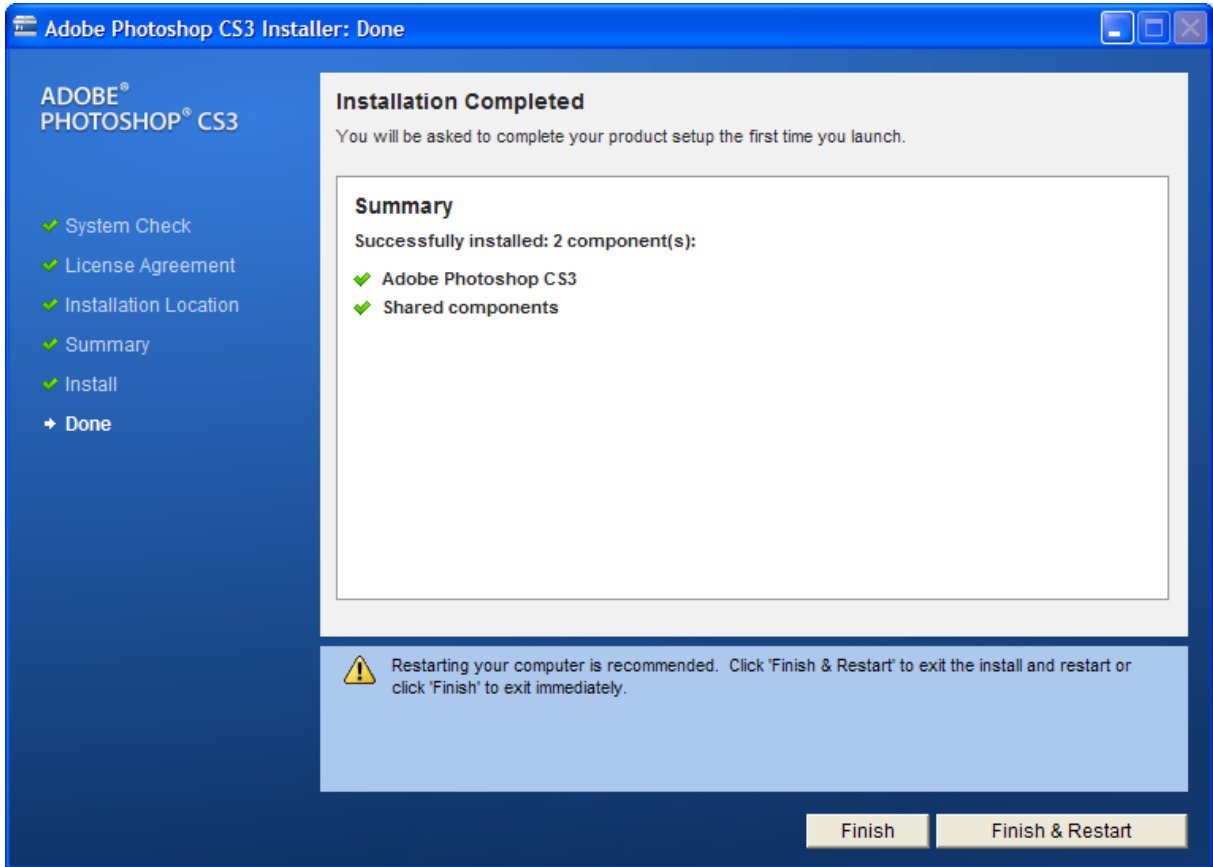
ជ្រើសរើសទីតាំងរួចចុចប៊ូតុង Next ដើម្បីបន្តការដំឡើង។ ចុចប៊ូតុង Cancel ដើម្បីចាកចេញ។ ចុចប៊ូតុង Back ដើម្បីត្រឡប់ទៅកាន់ផ្ទាំងចាស់ ។

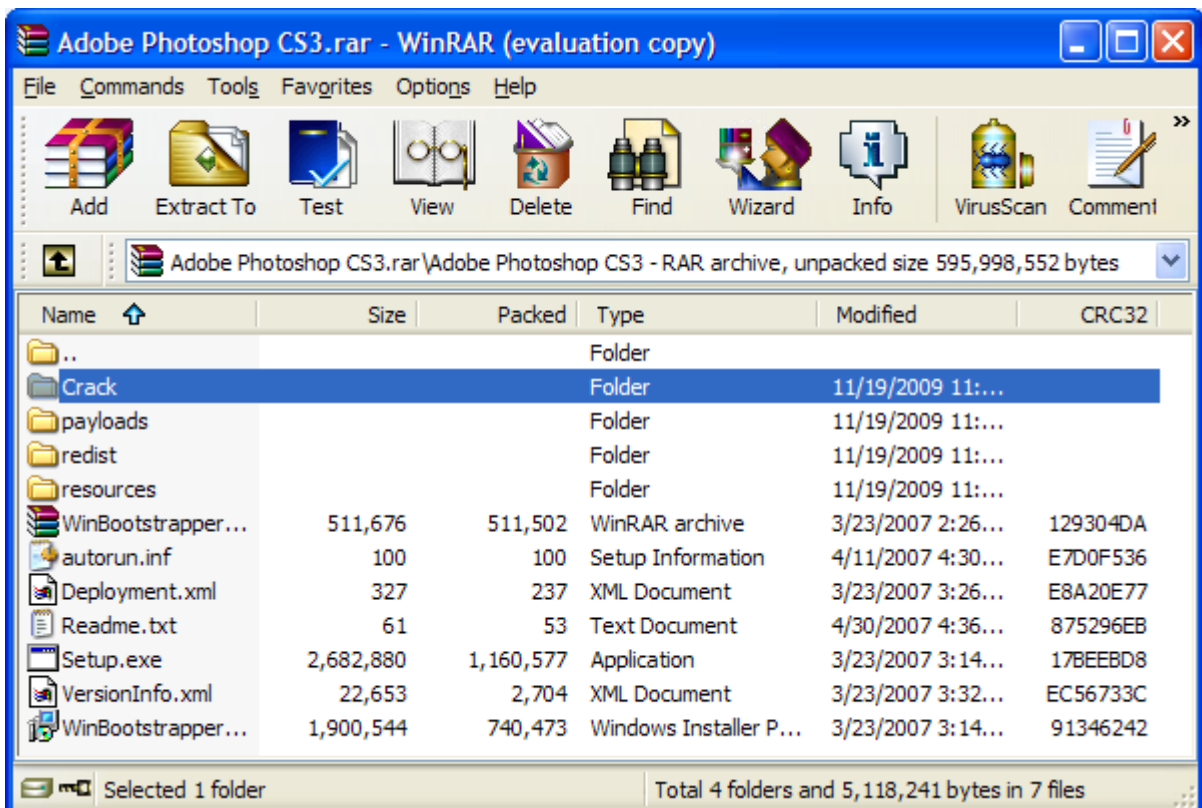
ចុចប៊ូតុង Install ដើម្បីចាប់ផ្តើមការដំឡើង ។ ចុចប៊ូតុង Cancel ដើម្បីចាកចេញ។ ចុចប៊ូតុង Back ដើម្បីត្រឡប់ទៅកាន់ផ្ទាំងចាស់ ។

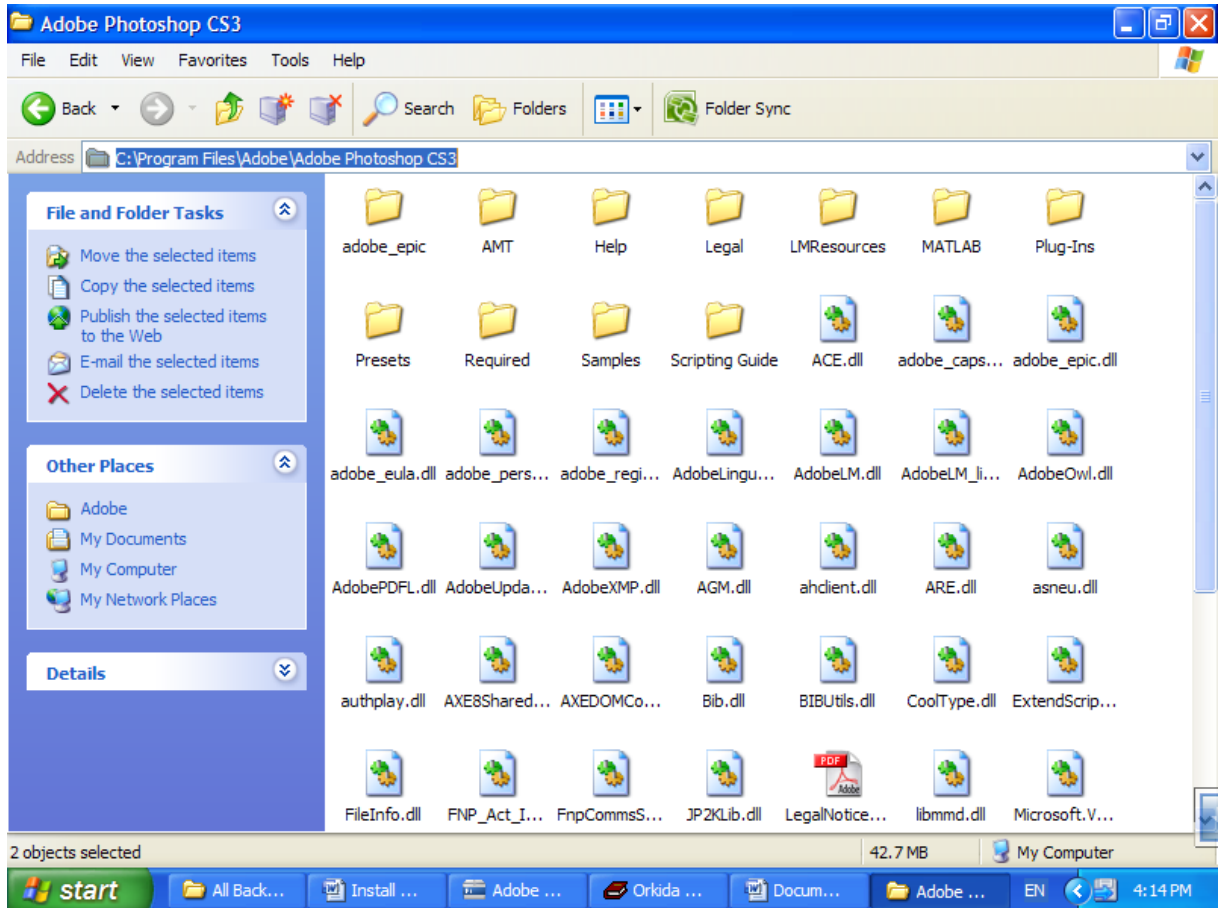
ចាប់ផ្តើមដំណើរការដំឡើងកម្មវិធី ។ ចុចប៊ូតុង Cancel ដើម្បីចាកចេញពីកម្មវិធី ។
សូមធ្វើការរង់ចាំរហូតដល់ដំណើរការត្រូវបានបញ្ចប់ ។

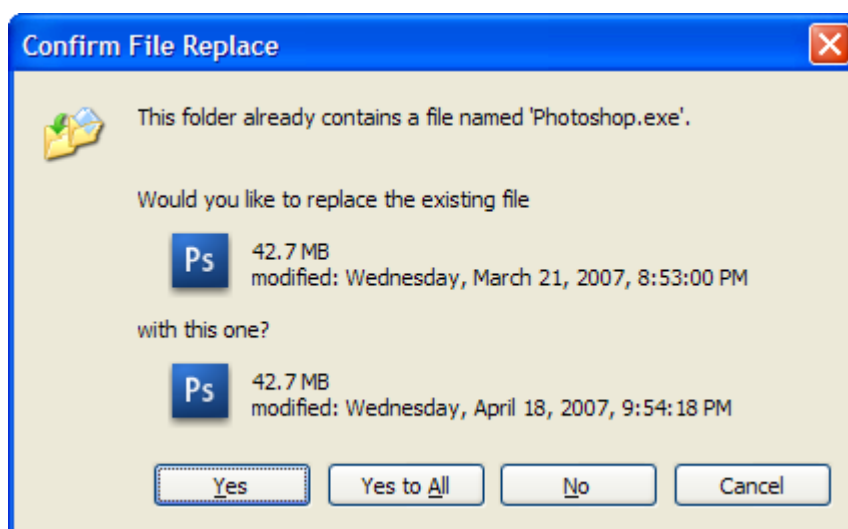
ចុចប៊ូតុង Finish & Restart ដើម្បីបញ្ចប់ការដំឡើងនិង ចាប់ផ្តើមម៉ាស៊ីនជាថ្មី ។

ត្រឡប់ទៅកាន់ Folder កម្មវិធីសារជាថ្មីហើយចុចពីរដងលើ Folder Crack សូមធ្វើការចំលង files Photoshop.exe និង serial.txt យកទៅ Paste នៅក្នុង C:\Program Files\Adobe\Adobe Photoshop CS3 ។

ចុច Right click នៅលើកន្លែងទំនេរណាមួយ រួចចុច paste រឺ Ctrl+ V ។

ចុចប្រឹក្សា yes to All ។ ពេលនេះកម្មវិធីរបស់អ្នកអាចដំណើរការបានជារហូត ។

VI. Printer

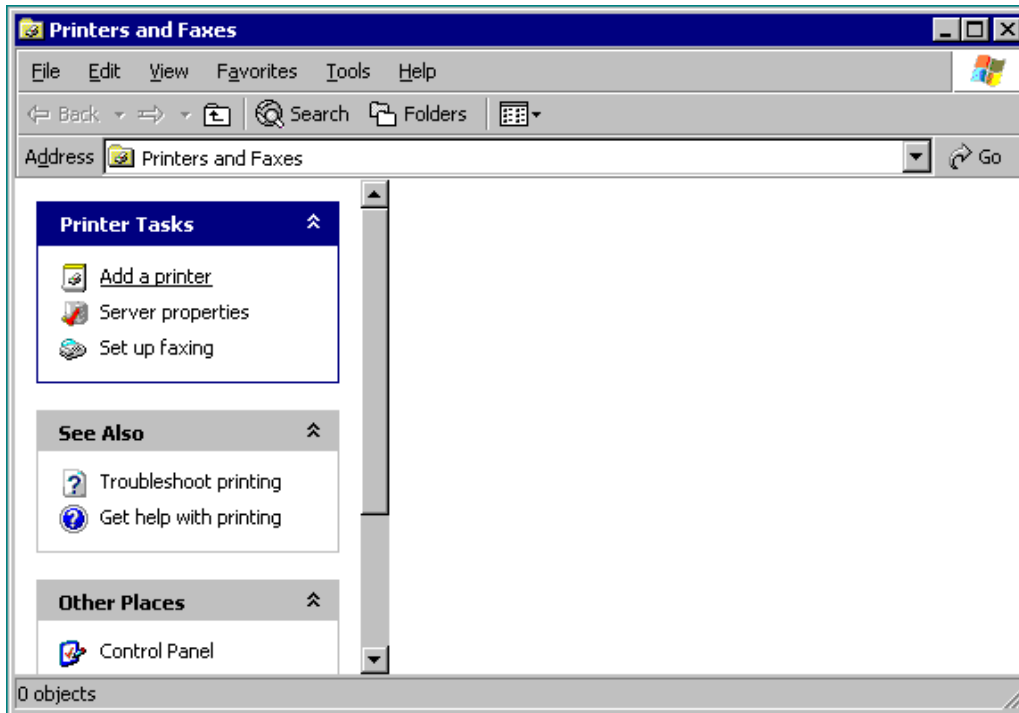
Printer គឺជាឧបករណ៍បោះពុម្ពឯកសារចេញមកក្រៅ ។ ដើម្បីប្រើប្រាស់វាជាមួយនឹងម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័ររបស់អ្នកបាន អ្នកចាំបាច់ត្រូវដំឡើងវាជាមុនសិន ។ ក្នុងការដំឡើងអ្នកត្រូវតែមាននូវ Printer CD Driver រឺអ្នកអាចទាញយក Driver ពី Internet ដើម្បីធ្វើការដំឡើង ។

អ្នកត្រូវដាក់ Printer DVD/CD-ROM ទៅក្នុង DVD/CD-ROM Drive

- ចូលទៅកាន់ Start Menu => Printer and Faxes

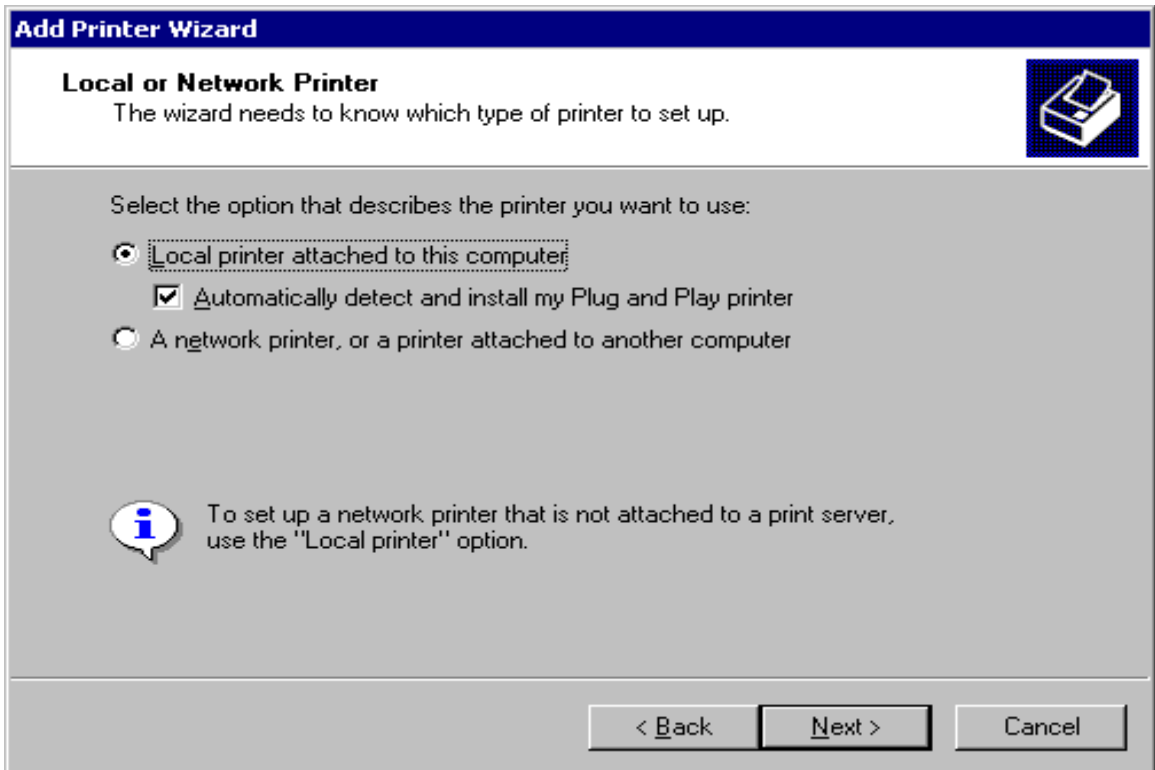
- ចុចពីរដងនៅលើ Add a printer នៅក្នុង Folder Printer and Faxes

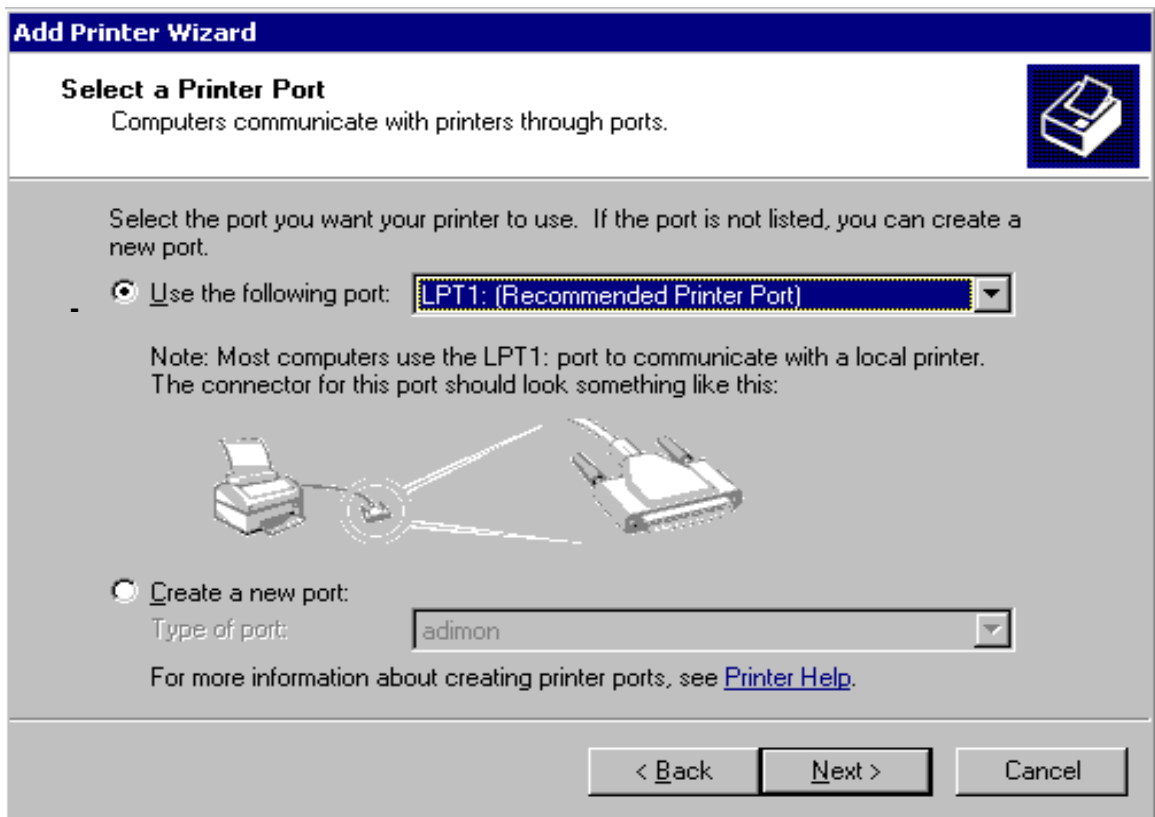
- ចុចប៊ូតុង Next នៅលើ Welcome screen of the Add Printer Wizard

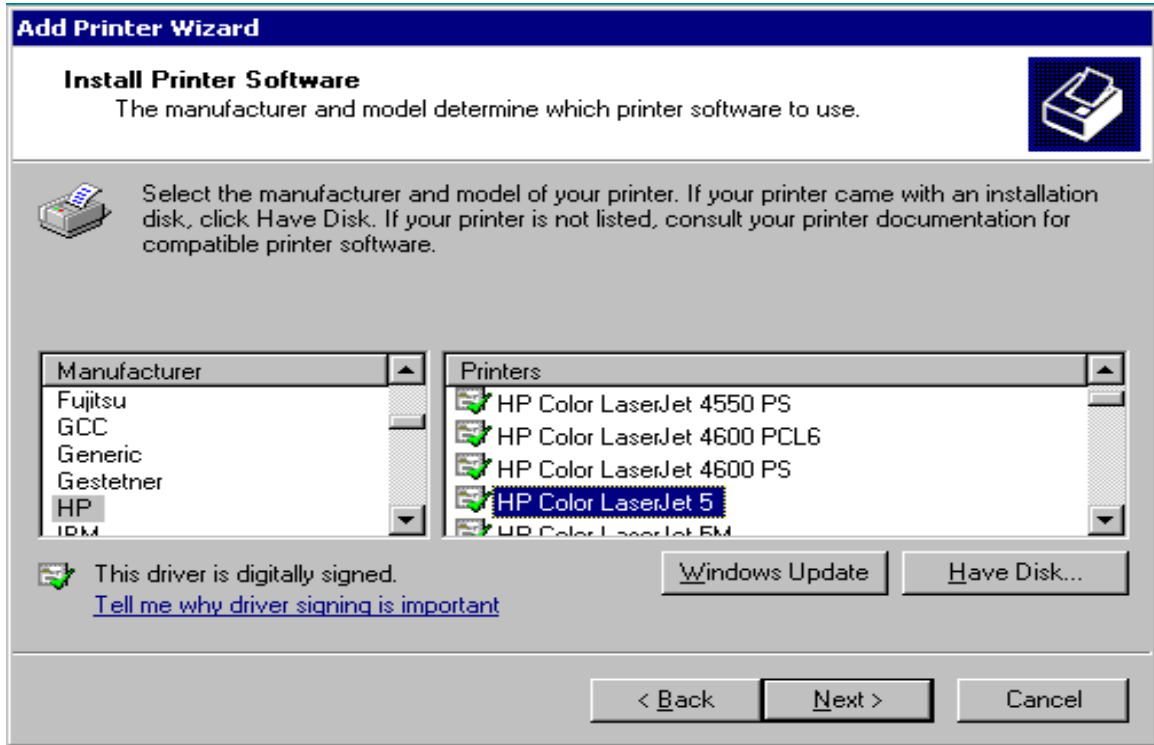
- ជ្រើសរើសយក Local printer attached to this computer បន្ទាប់មកចុច Next

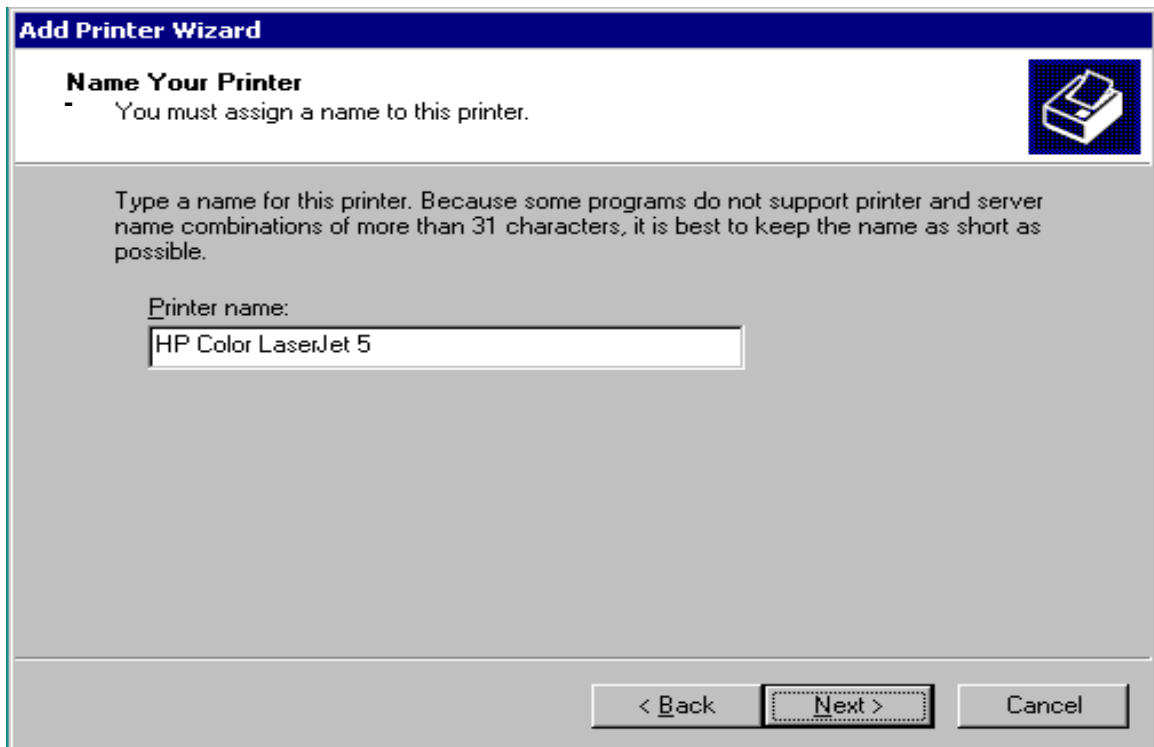
- ជ្រើសយក Use the following port: ហើយចុចប៊ូតុង Next

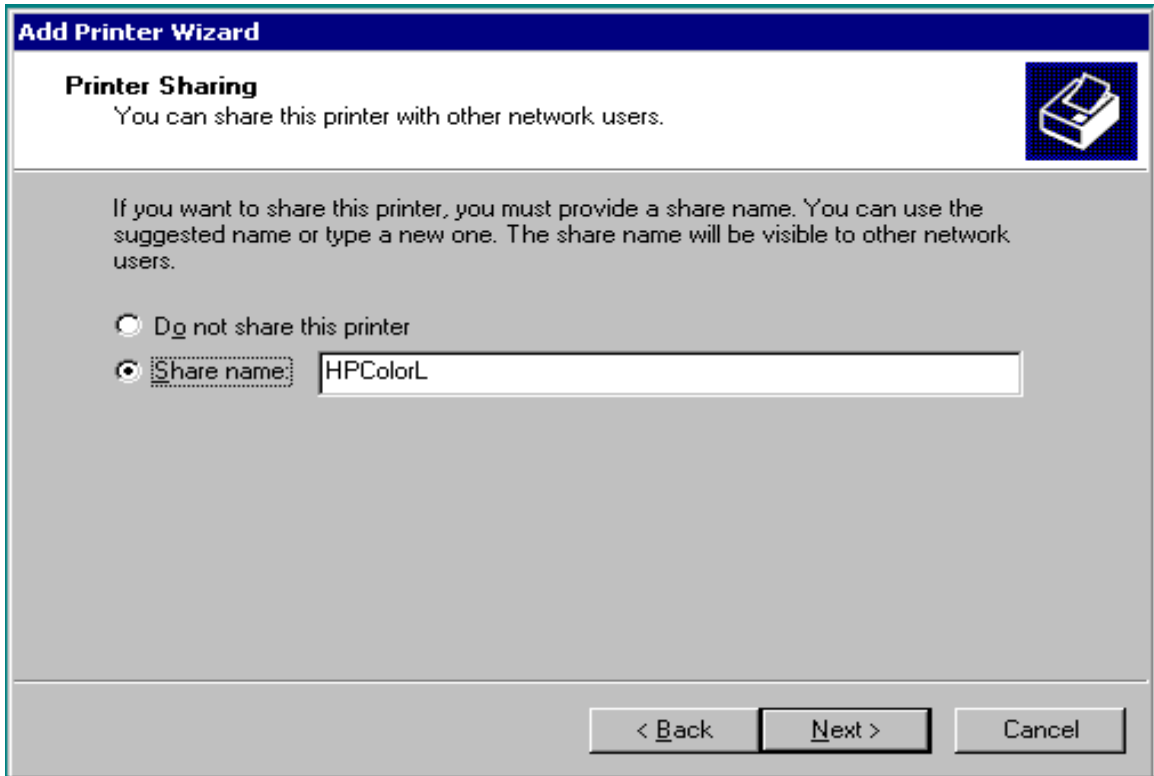
- ត្រង់ Manufacturer tab ជ្រើសរើសប្រភេទ Printer
- ត្រង់ Printer ជ្រើសរើសឈ្មោះរបស់ Printer រួចចុចប៊ូតុង Next

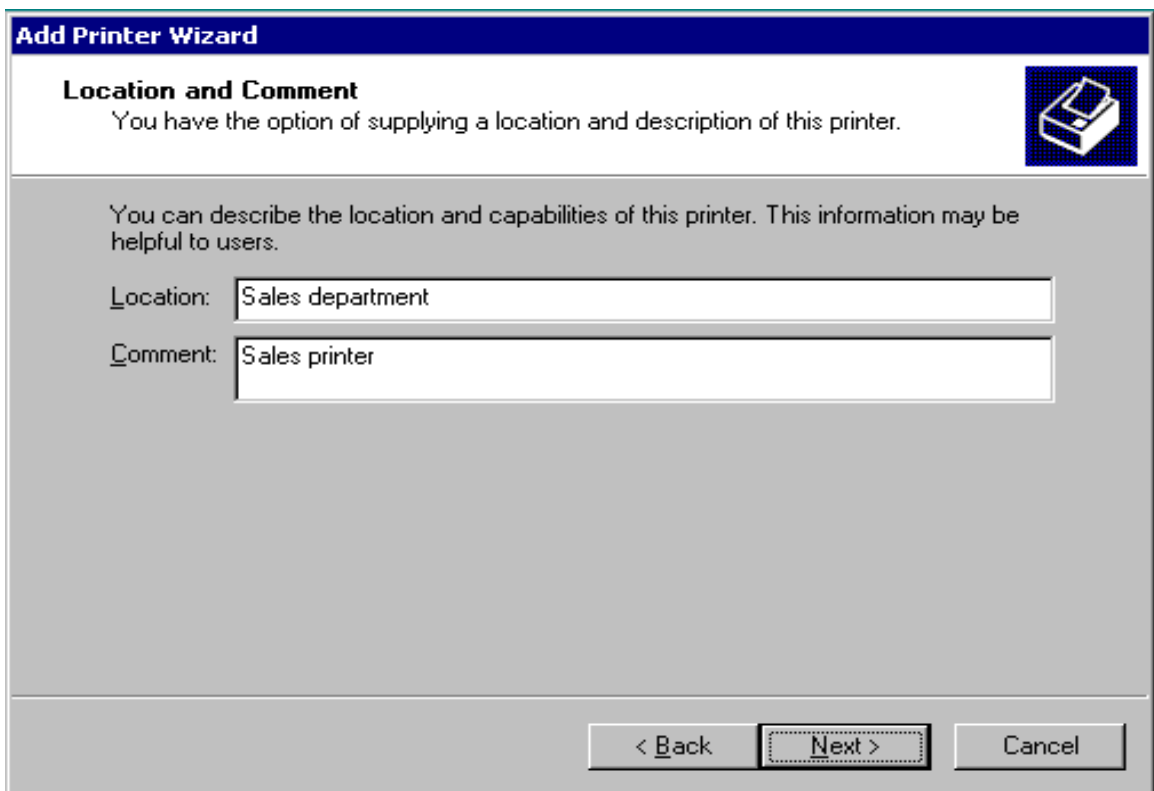
- Printer name: វាយឈ្មោះ Printer របស់អ្នកនៅត្រង់។ វាមានភាពងាយស្រួលប្រសិនបើអ្នកចង់ Share Printer ទៅកាន់ Network រួចចុចប៊ូតុង Next ។

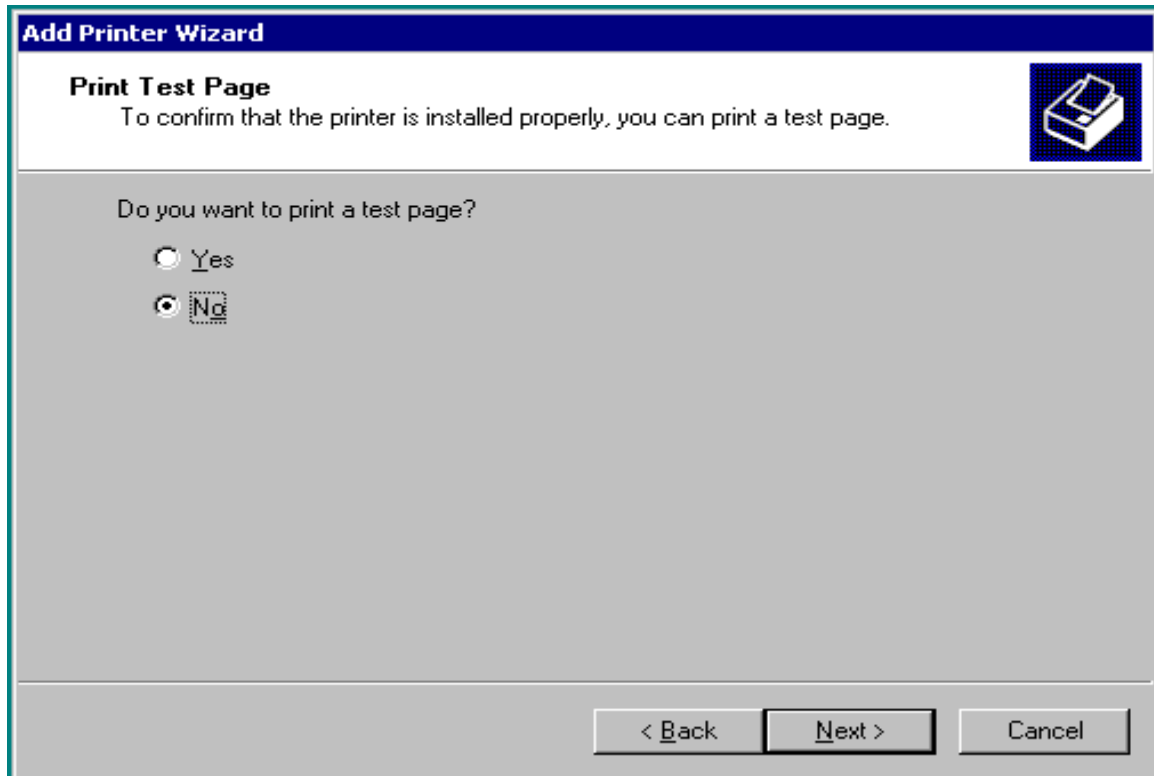
- ជ្រើសរើសយក Share name: បន្ទាប់មកចុច ប៊ូតុង Next

- បំពេញ location និង comment សំរាប់ Printer រួចចុចប៊ូតុង Next

- រើសយក No រួចចុចប៊ូតុង Next

- ចុចប៊ូតុង Finish ដើម្បីបញ្ចប់ការដំឡើង Printer

មេរៀនទី ៨

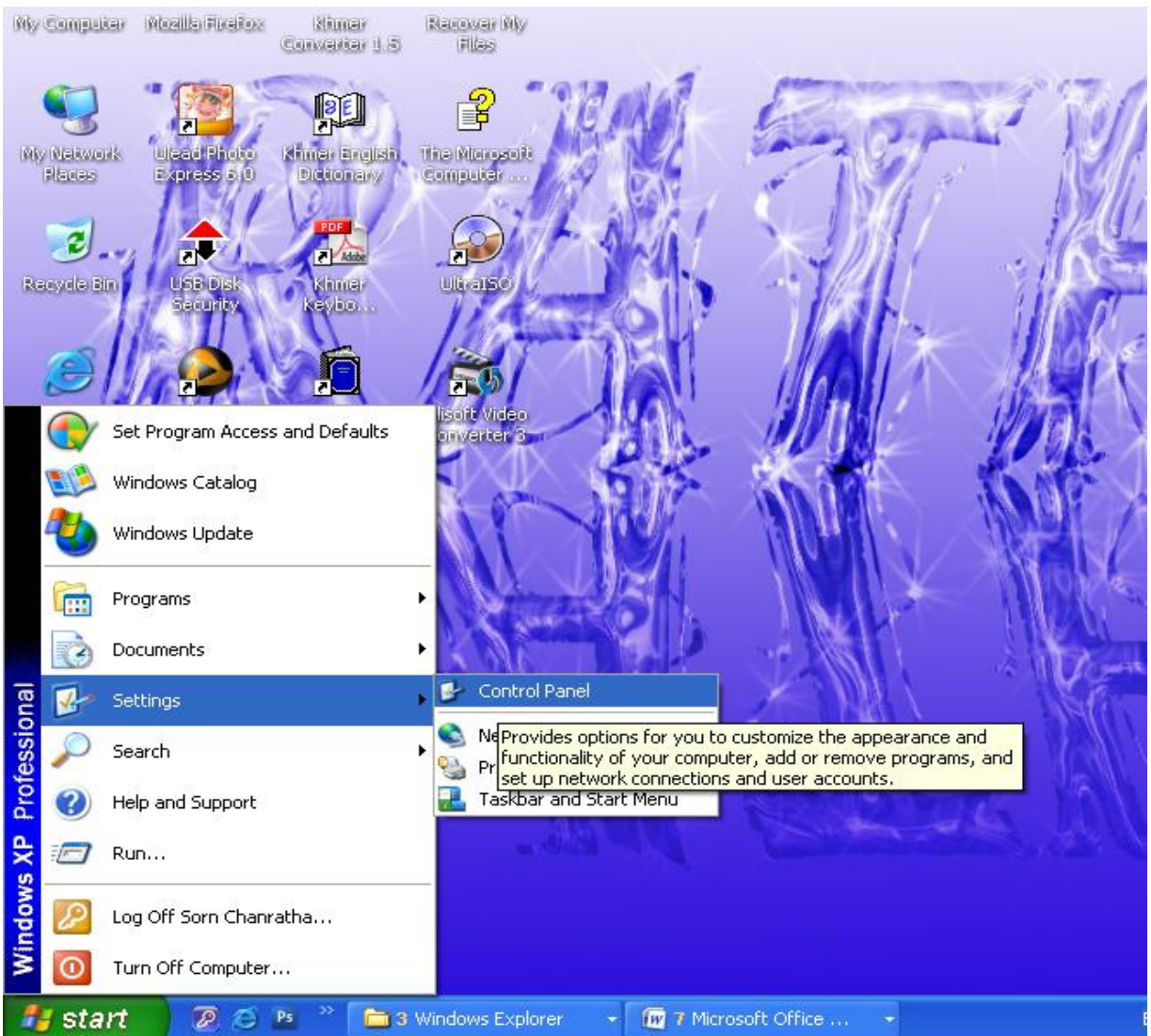
ការលុបកម្មវិធីដែលបានដំឡើង

Uninstall Program

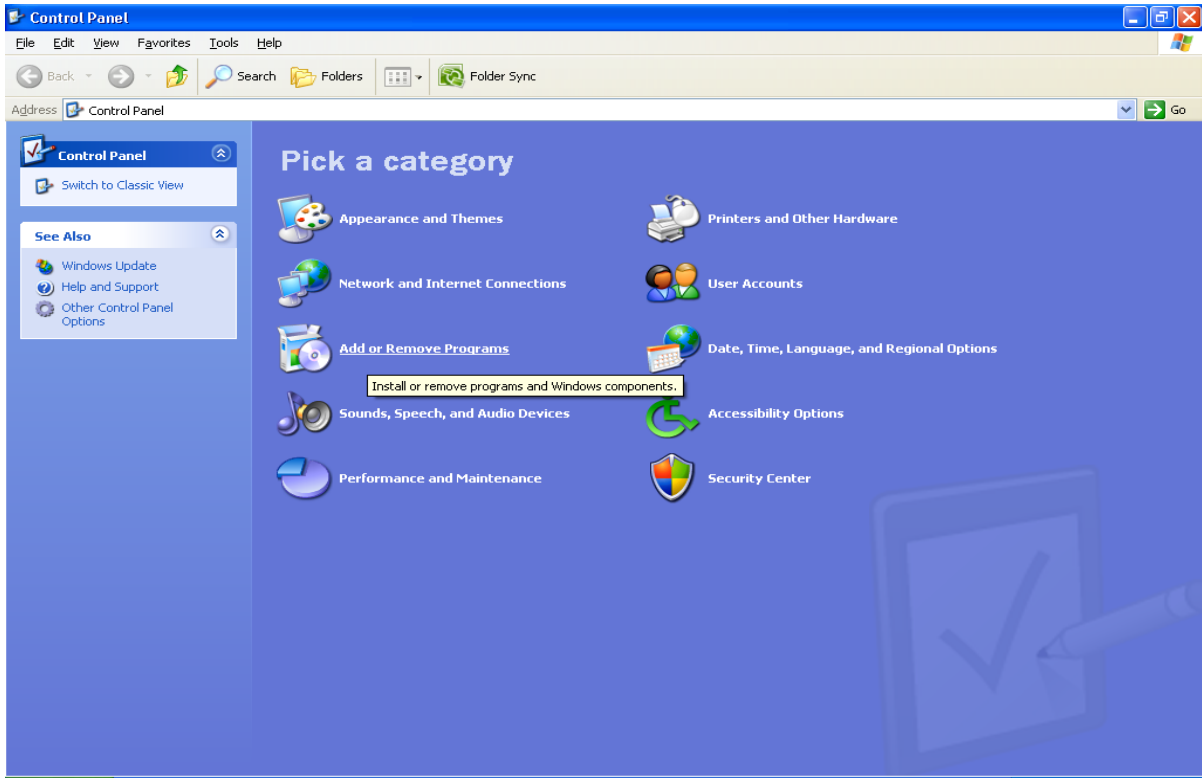
ការលុបកម្មវិធីណាមួយពីម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័រនៅពេលអ្នកមិនត្រូវការប្រើប្រាស់ គឺអាចធ្វើទៅបានជាច្រើនរបៀប អ្នកអាចធ្វើការលុបតាមឧបករណ៍សំរាប់លុបកម្មវិធី ដែលមានស្រាប់នៅពេលអ្នកដំឡើង OS(Operating System) រឺក៏ប្រើប្រាស់ កម្មវិធីសំរាប់Uninstall Program តែម្តង។ ទីនេះខ្ញុំនឹងបង្ហាញអ្នក ពីរបៀប៖

១. ប្រើប្រាស់ ឧបករណ៍ដែលមានស្រាប់នៅក្នុង Windows XP

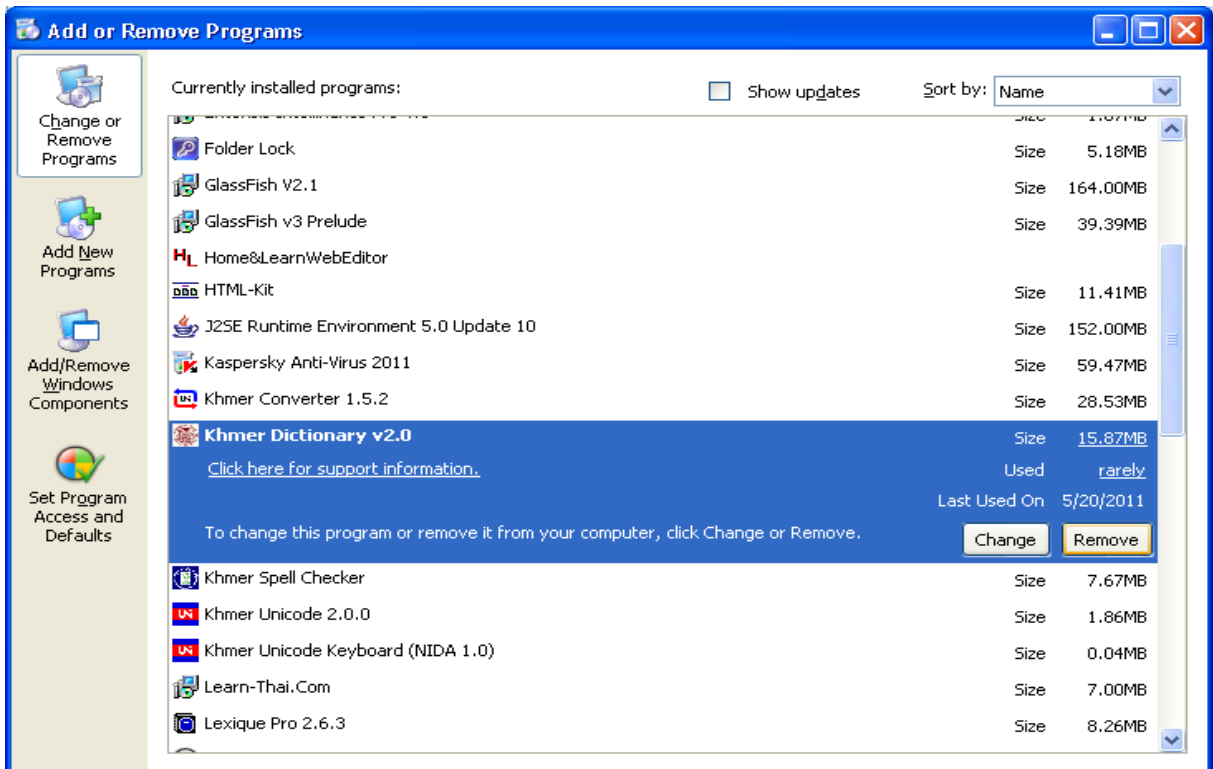
ចុចប៊ូតុង Start-Setting-Control Panel

បន្ទាប់មកចុចត្រង់ Add or Remove Programs(ប្រើសំរាប់ Install/Uninstall Program)

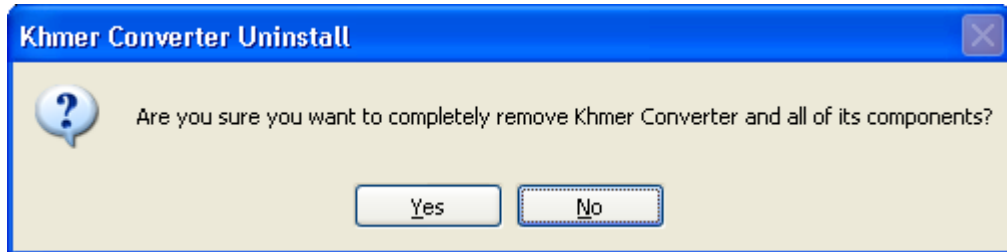

បន្ទាប់មកវានឹងបង្ហាញផ្ទាំង List នៃកម្មវិធីទាំងអស់ដែលបានដំឡើងប្រើប្រាស់ទាំងអស់ អ្នកអាចជ្រើសរើសកម្មវិធីណាមួយដើម្បីលុបហើយចុចប៊ូតុង Remove ។

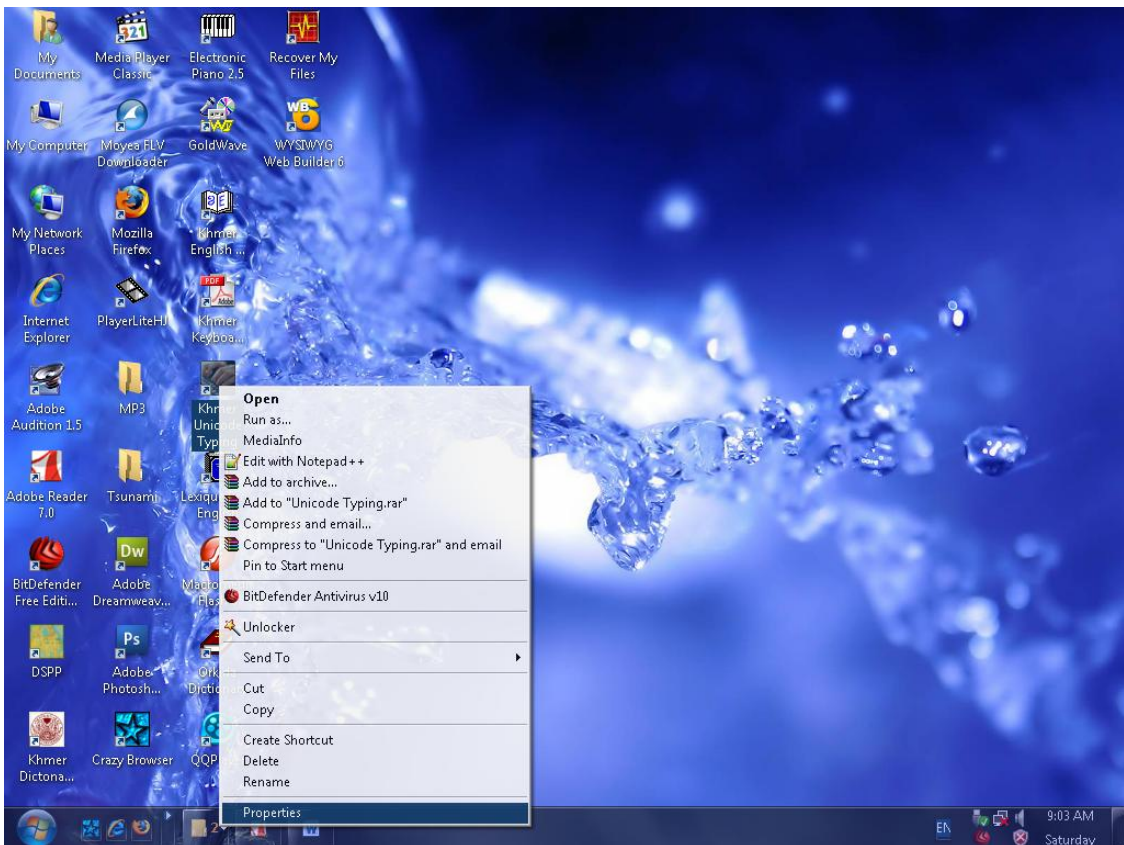
ក្រោយពេលចុចប៊ូតុង Remove រួចវានឹងសួររបញ្ជាក់ថាពិតជាចង់លុបកម្មវិធីនេះព្រមទាំងឧបករណ៍របស់កម្មវិធីនេះមែនរឺ?

ចុចប៊ូតុង Yes ដើម្បីលុប ។ ចុចប៊ូតុង No ដើម្បីរក្សាកម្មវិធីនេះទុកនៅដដែល ។

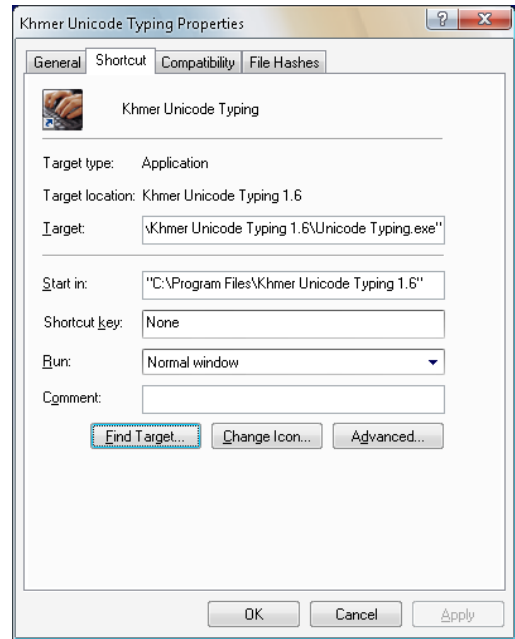
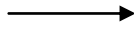
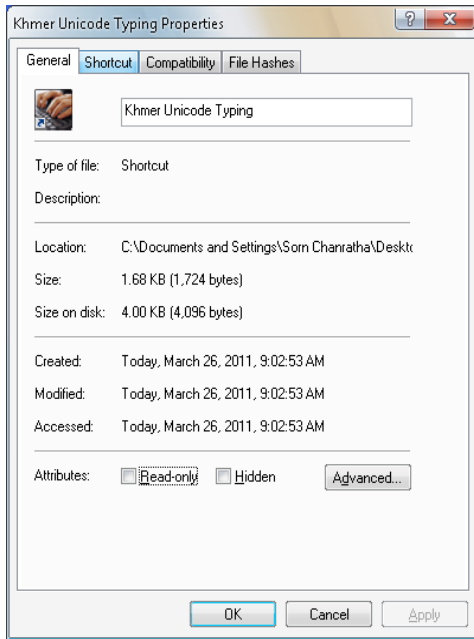
២. តាមរយៈ Icon Shortcut នៃកម្មវិធីនោះ

Right click លើ Icon shortcut របស់កម្មវិធី → Properties

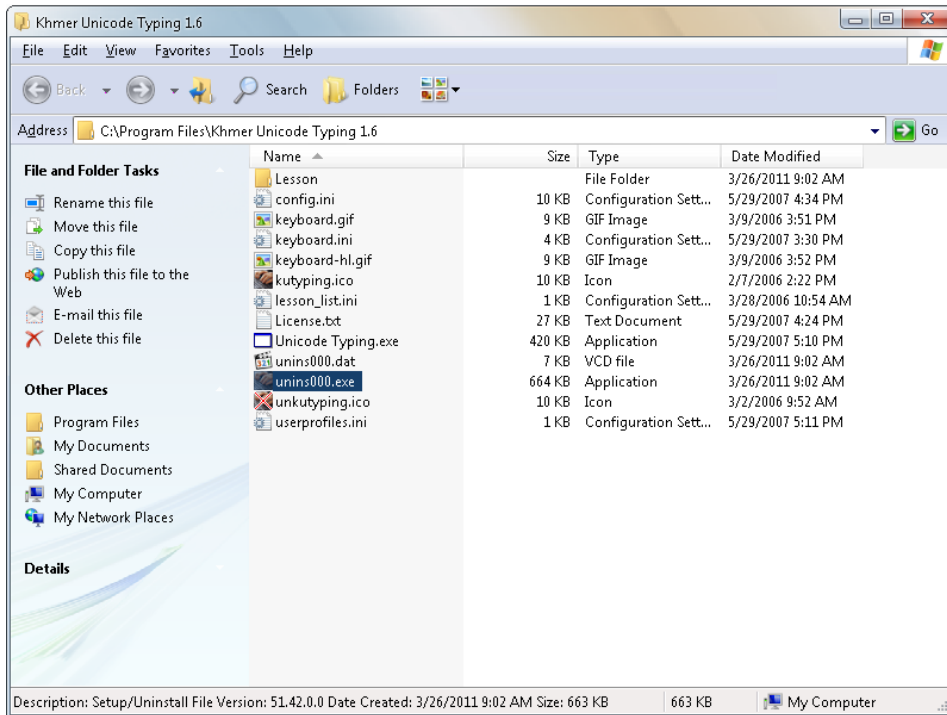

ពេលនោះវានឹងបង្ហាញផ្ទាំង Properties ដូចខាងក្រោម៖

ចុចលើ Tab Shortcut → Find target... ។ ពេលនោះវានឹងស្វែងរកទីតាំងដែលបានបង្កើត ក្រោយពេលដែលបានដំឡើងកម្មវិធី ។

ចុចលើ Icon Unis000.exe ដែលប្រភេទរបស់វាជា Application ដើម្បីធ្វើការ Uninstall កម្មវិធី ដែលអ្នកចង់លុបចោល ។

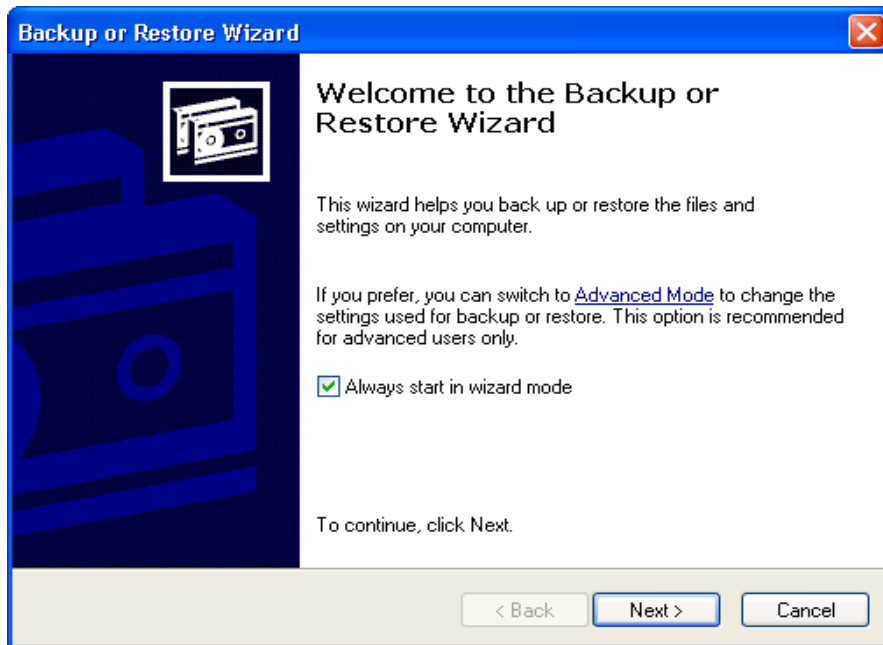
មេរៀនទី ៩

របៀបចងទិន្នន័យ

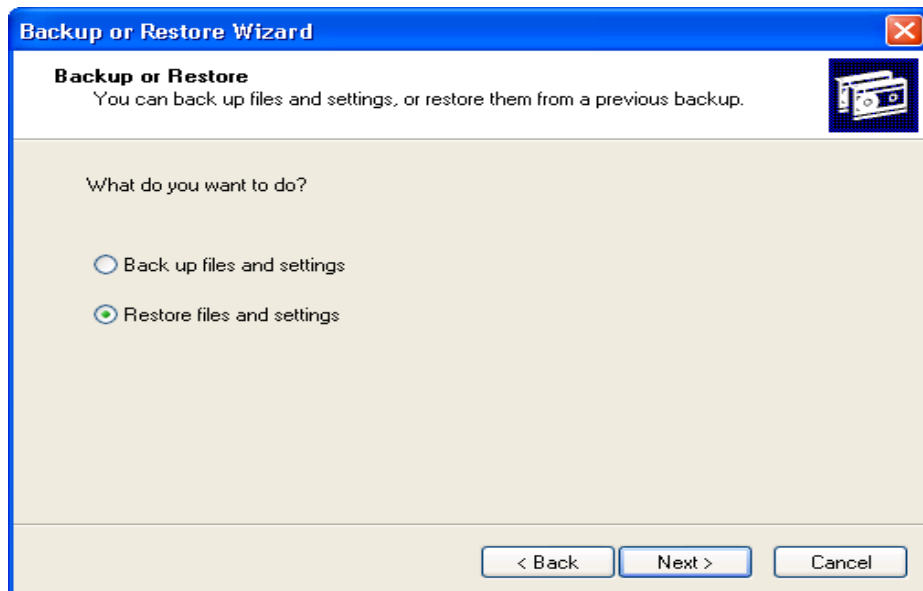
Backup Data

Backup គឺជាកម្មវិធីមួយសំរាប់ចម្លងឯកសារទុក ដើម្បីជៀសវាងនូវការបាត់បង់ដោយប្រការណាមួយ ។ ដើម្បី Backup ទិន្នន័យទាំងនោះទុក សូមធ្វើតាមដំណាក់កាលដូចខាងក្រោម៖

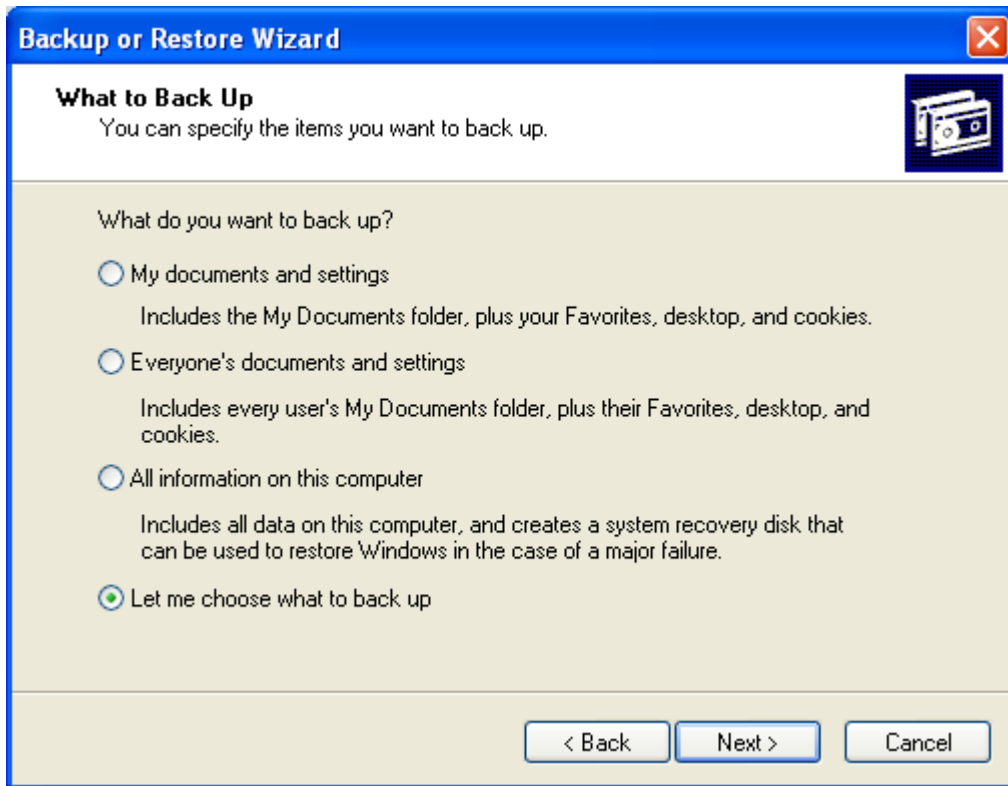
1. ចុចលើ Start menu => All Programs => Accessories => System Tool => Backup

2. ចុច Next

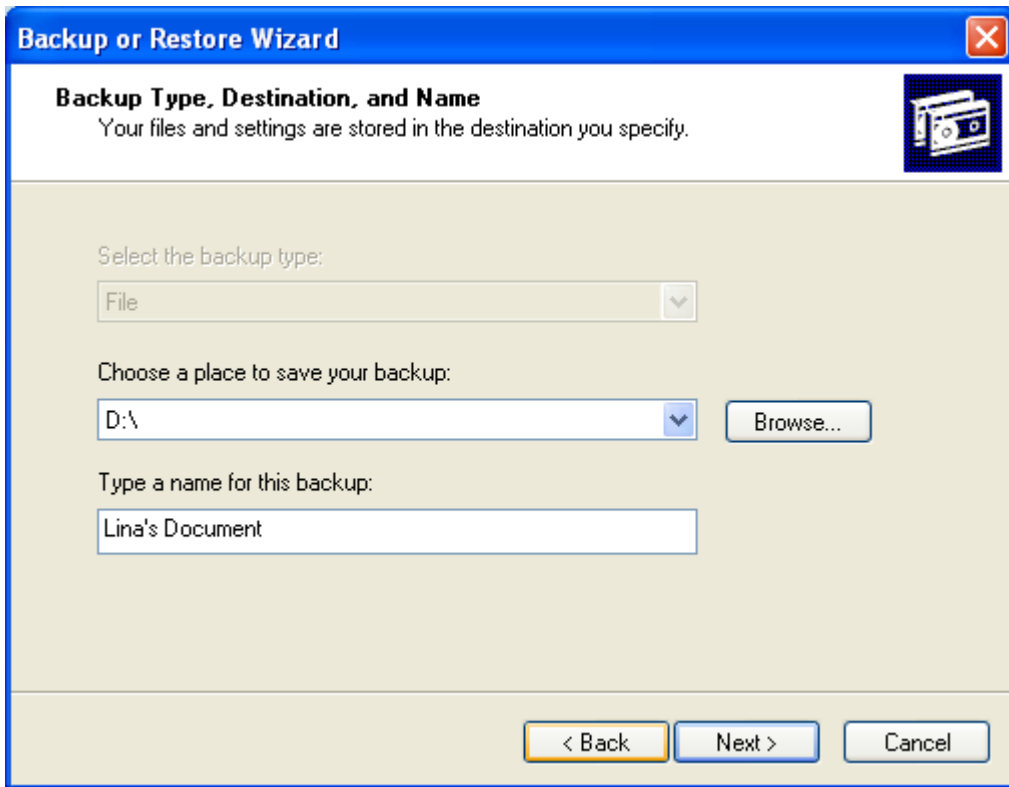
3. ដាក់ចំណុចត្រង់ Back up file and setting បន្ទាប់មកចុចប៊ូតុង Next

4. ចុចលើ Let me choose what to back up រួចចុចប៊ូតុង Next

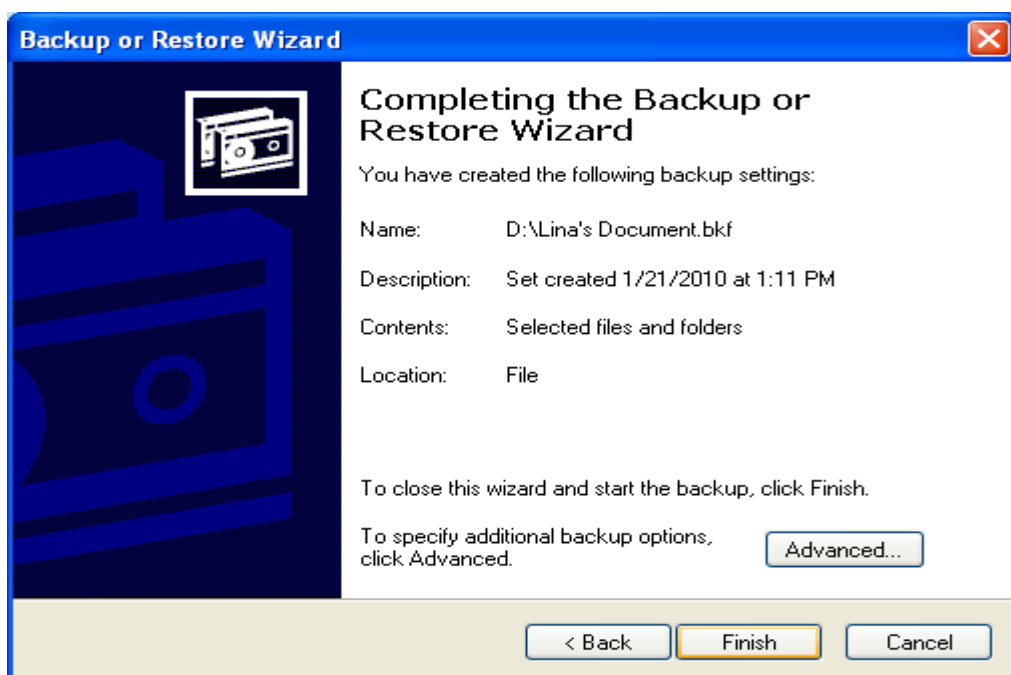

5. ចូរជ្រើសរើសយកឯកសារដែលត្រូវ Backup រួចចុចប៊ូតុង Next

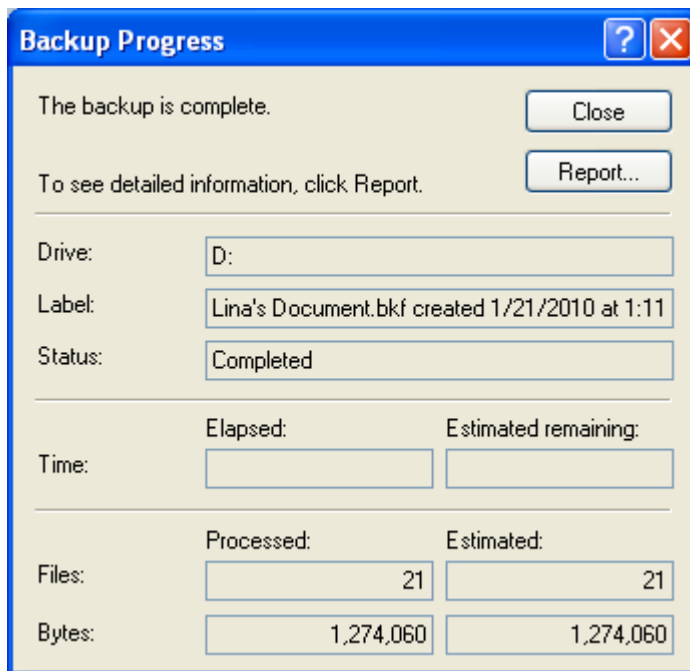

6. ចុចលើប៊ូតុង Browse... ដើម្បីជ្រើសរើសទីតាំងផ្ទុក File Backup

7. ត្រង់ Type a name for this backup វាយបញ្ចូលឈ្មោះ File Backup ហើយចុចប៊ូតុងNext

8. ចុចប៊ូតុង Finish

9. រង់ចាំរហូតដល់វាដំណើរការចប់ ទើបចុចប៊ូតុង Close

10. លោកអ្នកនឹងទទួលបាន File Backup មួយ

ចំណាំ: ចំពោះ File Backup លោកអ្នកគួររក្សាទុកនៅក្នុងកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាព

មិនមែន Drive ដែល ផ្ទុក File Windows ។

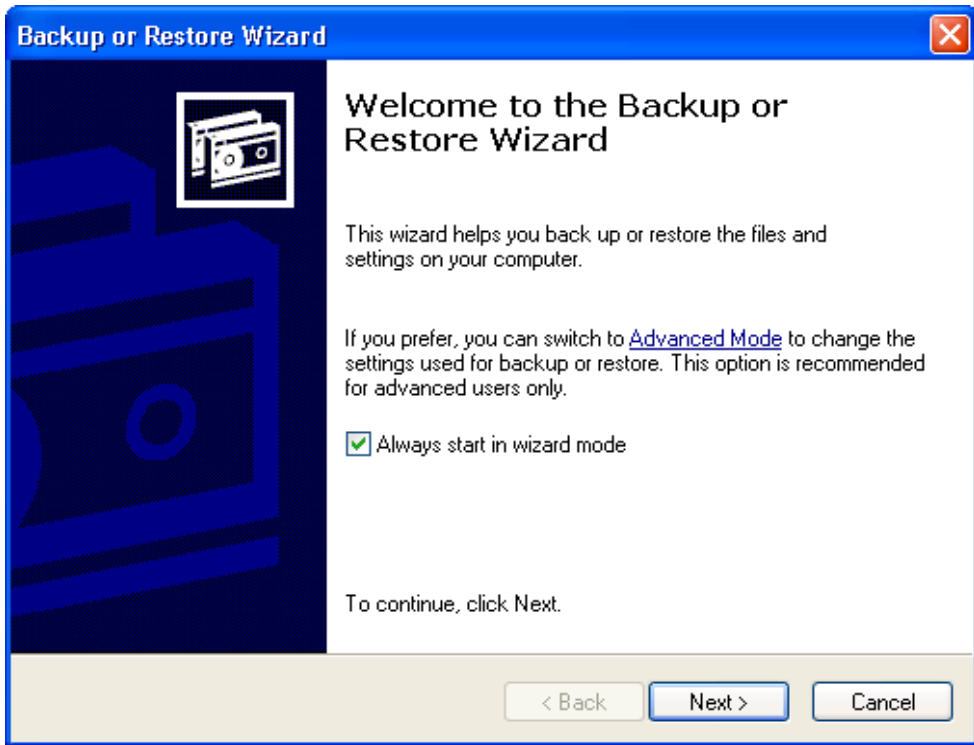

មេរៀនទី ១០

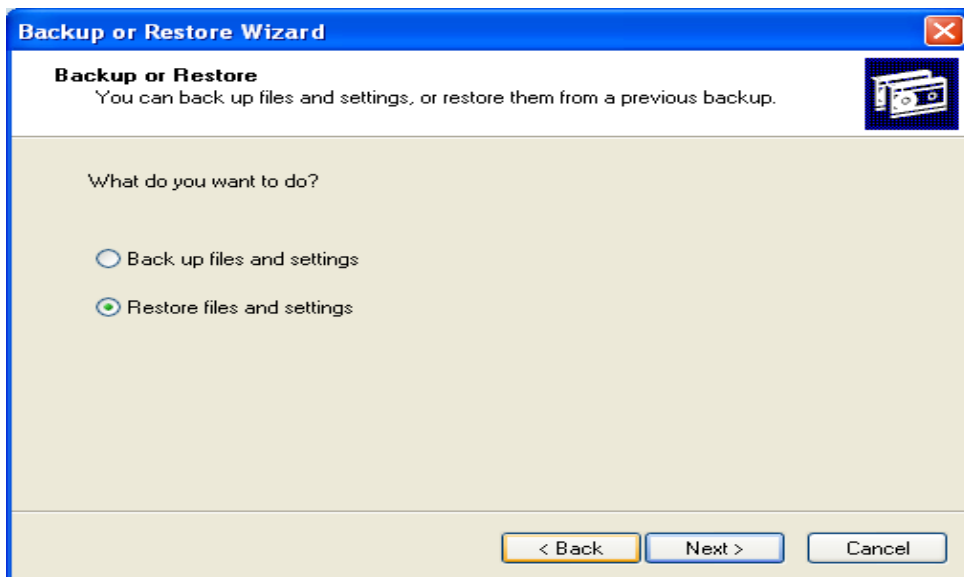
របៀបហៅឯកសារដែលបានចម្រើ

Call Backup Data to use

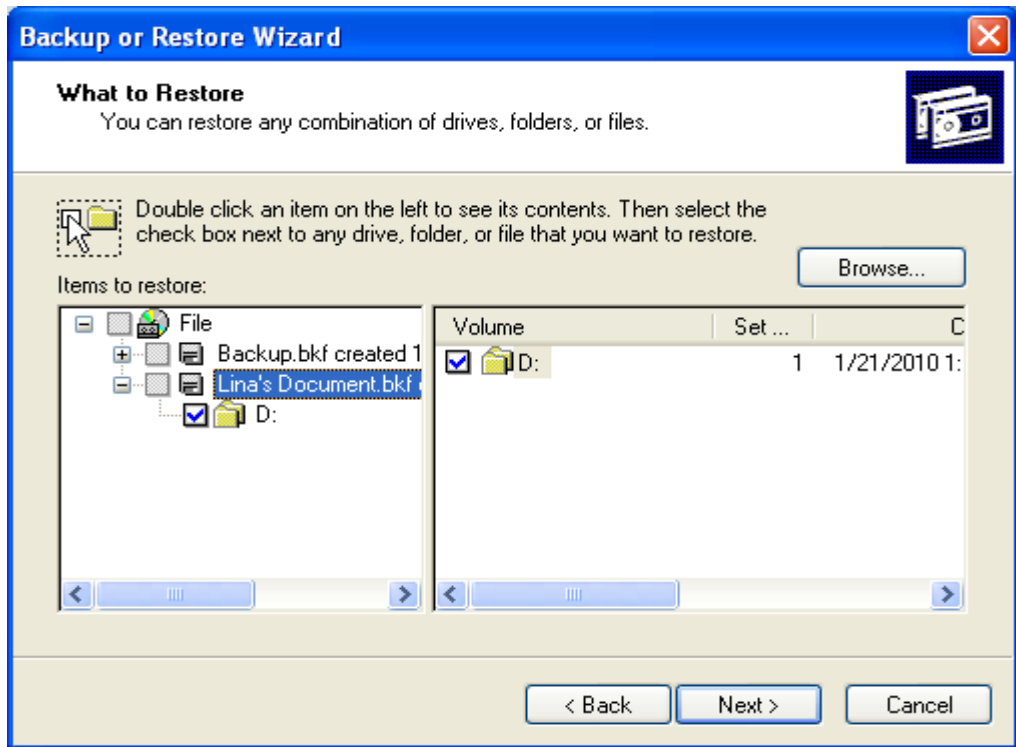
1. ចុចលើ Start menu => All Programs => Accessories => System Tool => Backup

2. ចុចប៊ូតុង Next

3. ជ្រើសរើសយក Restore Files and settings រួចហើយចុចប៊ូតុង Next

4. ចុចពីរដងលើឈ្មោះ: File Backup
5. ចុចសញ្ញា លើ Folder ដែលត្រូវ Restore បន្ទាប់មកចុចប៊ូតុង Next
6. ចុចFinish ដើម្បីបញ្ចប់ការ Restore របស់អ្នក ។

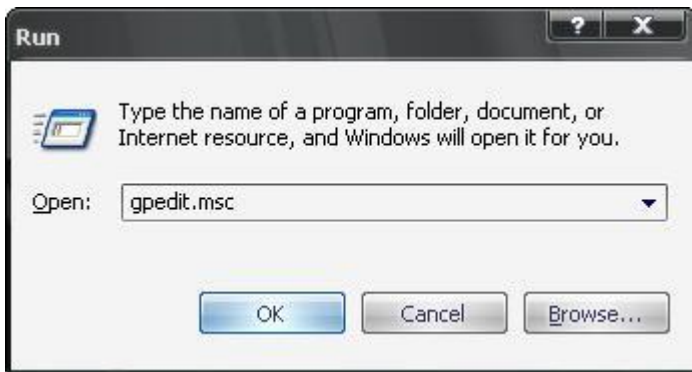

មេរៀនទី ១១

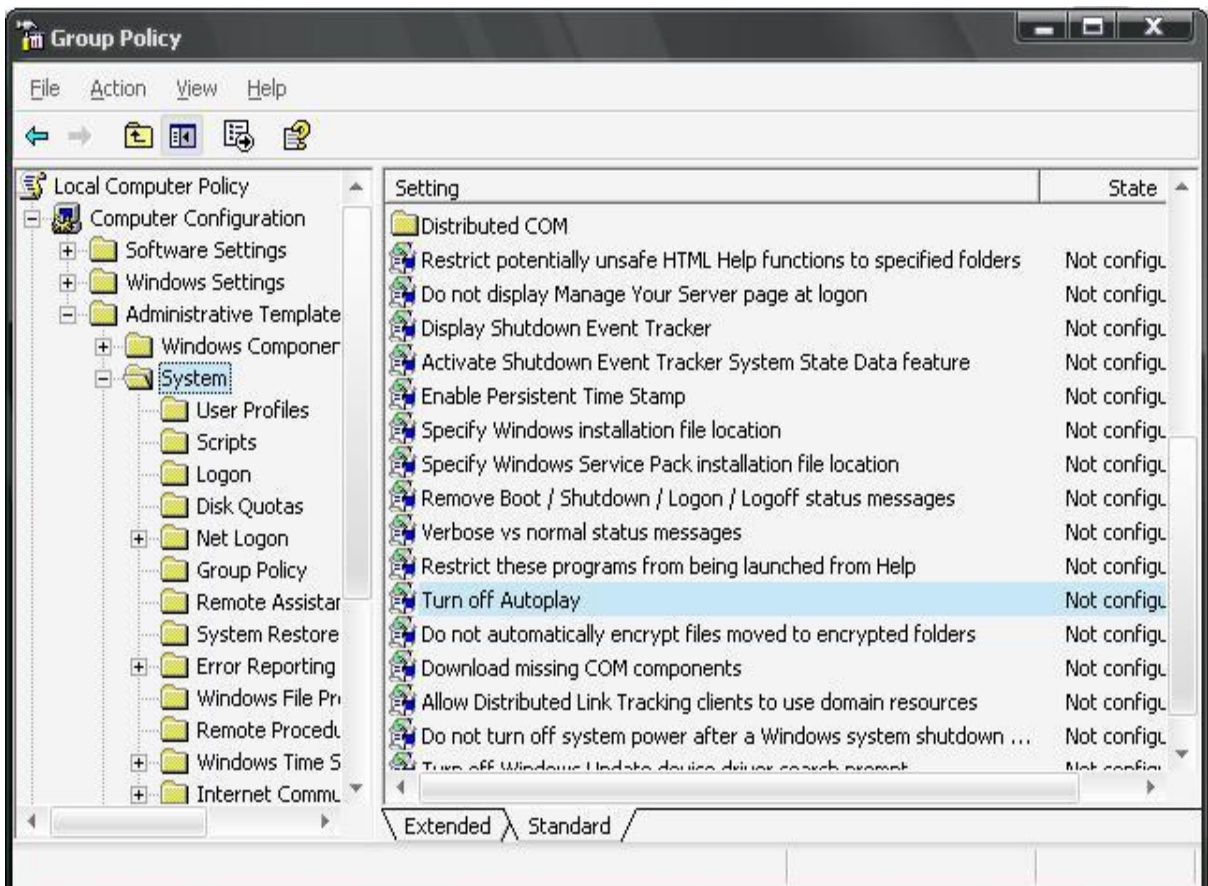
មិនការដំណើរការដោយស្វ័យប្រវត្តរបស់ CD-ROM និង USB Flash

Turn off autoplay CD-ROM and USB Flash

- ចុចលើ **Start** menu > **Run** ហើយវាយពាក្យថា `gpedit.msc` > OK/Enter

- ចុចប៊ូតុង **OK**
- ចុចលើ **Computer Configuration** > **Administrative Template** > **System** និងចុចពីរដងលើ **Turn off Autoplay**

- ចុចលើ **Enable** និងប្តូរតំលៃរបស់ **Turn off Autoplay on:** to **All drive**

- ចុចលើប៊ូតុង **OK**

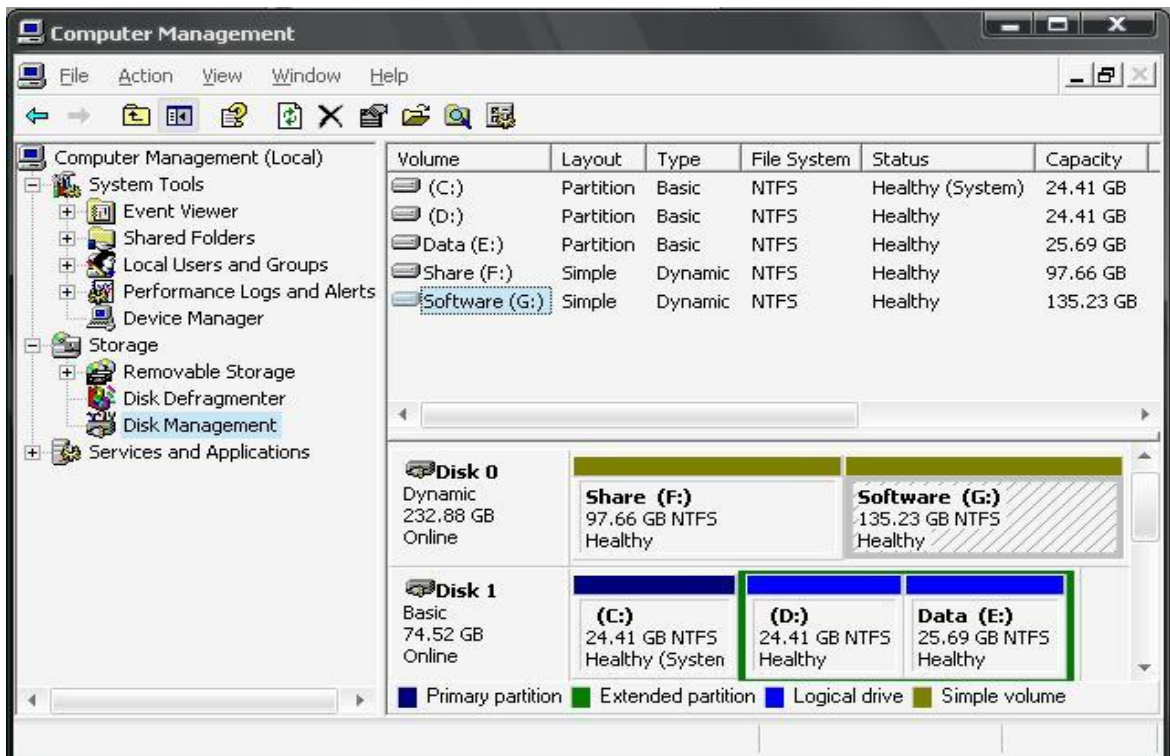
ចំណាំ: បន្ទាប់ពីអ្នកបានផ្លាស់ប្តូរ Group Policy សូមបើក Command Prompt ដើម្បីដំណើរការពាក្យបញ្ជា `gpupdate` ដើម្បី Refresh POLICY ។

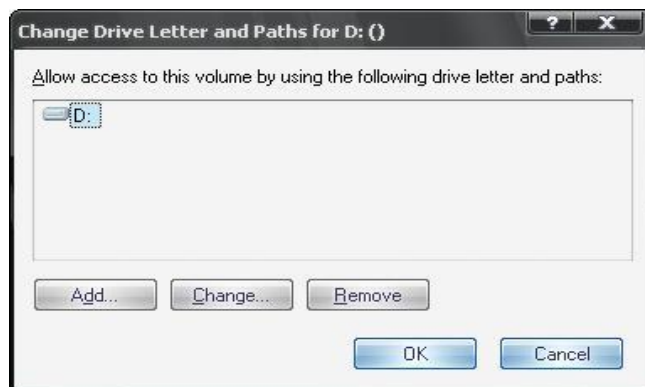
មេរៀនទី ១២

ផ្លាស់ប្តូរអក្សររបស់ Drive Change Drive Letter

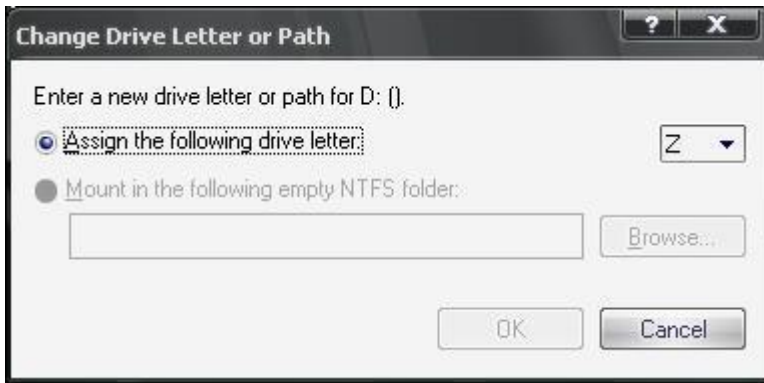
- ចុចលើ Start menu > Setting > Control Panel > Administrative Tools > Computer Management
- ចុចលើ Storage > Disk Management

- ចុចកណ្តុរស្តាំពីលើ drive D > Change Drive Letter and Paths...

- ចុចលើប៊ូតុង Change > ធ្វើការជ្រើសរើសអក្សរថ្មីសំរាប់ Drive របស់អ្នក (Ex: Z)

- ចុចលើប៊ូតុង **Ok** ហើយចុចប៊ូតុង **Yes** ពីលើ Message ខាងក្រោម ។

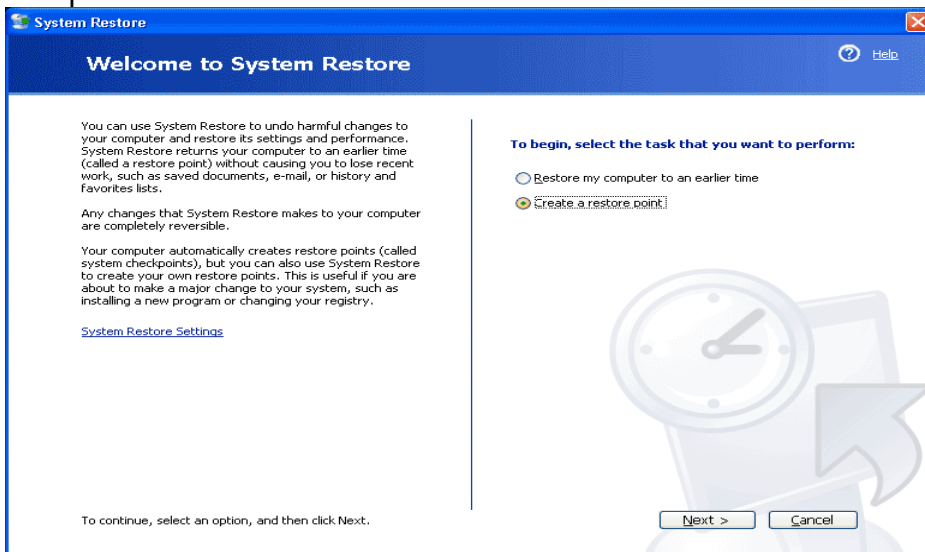

មេរៀនទី ១៣

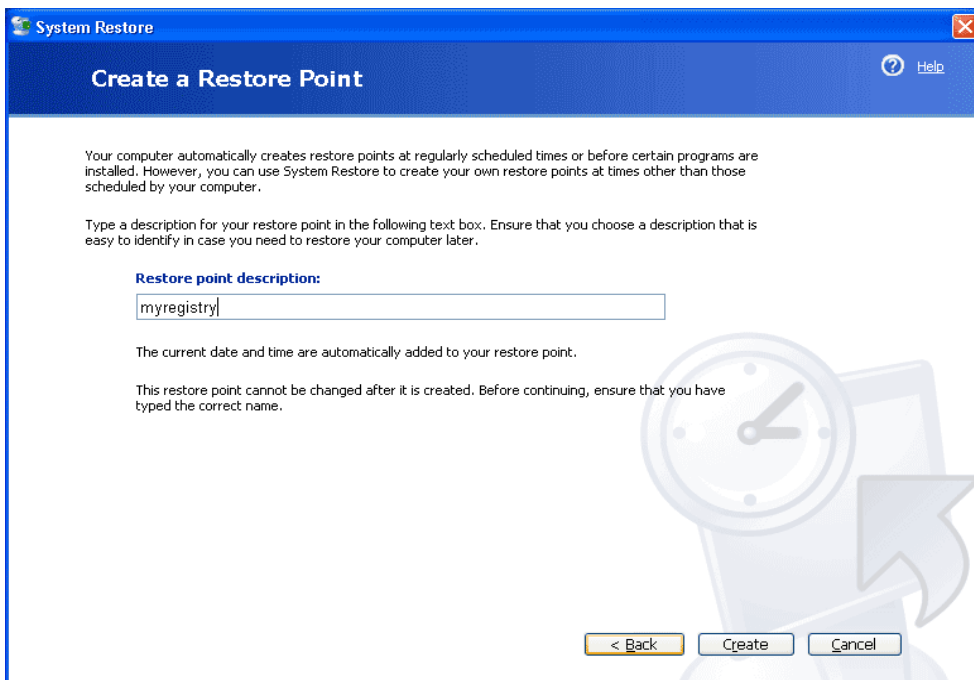
របៀបចង និងពន្លាត Registry ក្នុង Windows XP Backup and Restore the registry in Windows XP

ការចង (Backup)

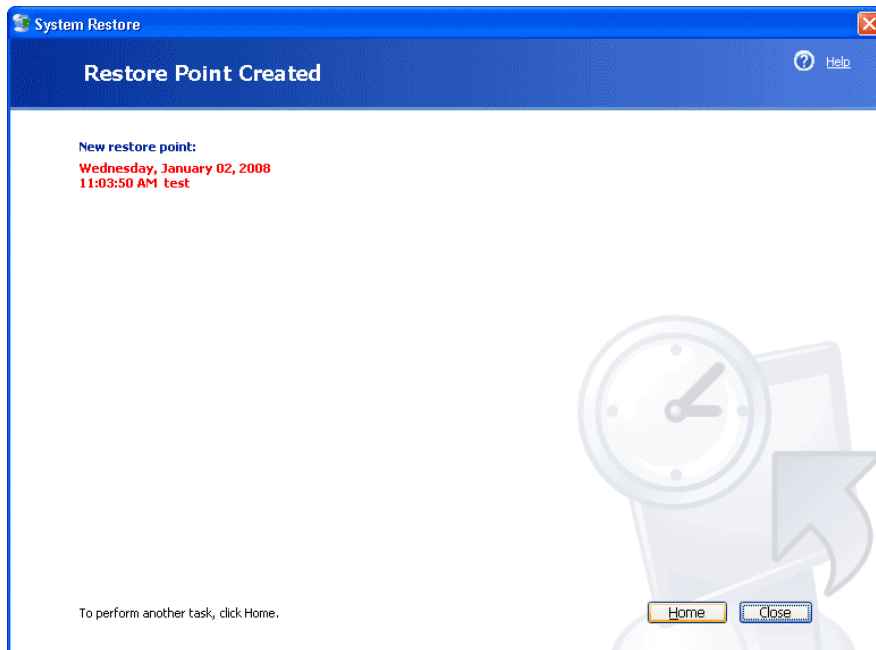
1. ចុច Start>Run វាយ %SystemRoot%\system32\restore\rstrui.exe បន្ទាប់មកចុច OK
2. នៅក្នុងផ្ទាំង **Welcome to System Restore** ដាក់ចំនុចត្រង់ **Create a restore point** ចុច Next

3. ផ្ទាំង **Restore point description** វាយឈ្មោះមួយសំរាប់ជាគោលប្រើនៅក្នុងការពន្លាត (ឧទា.*Myregistry*) បន្ទាប់មកចុច **Create**

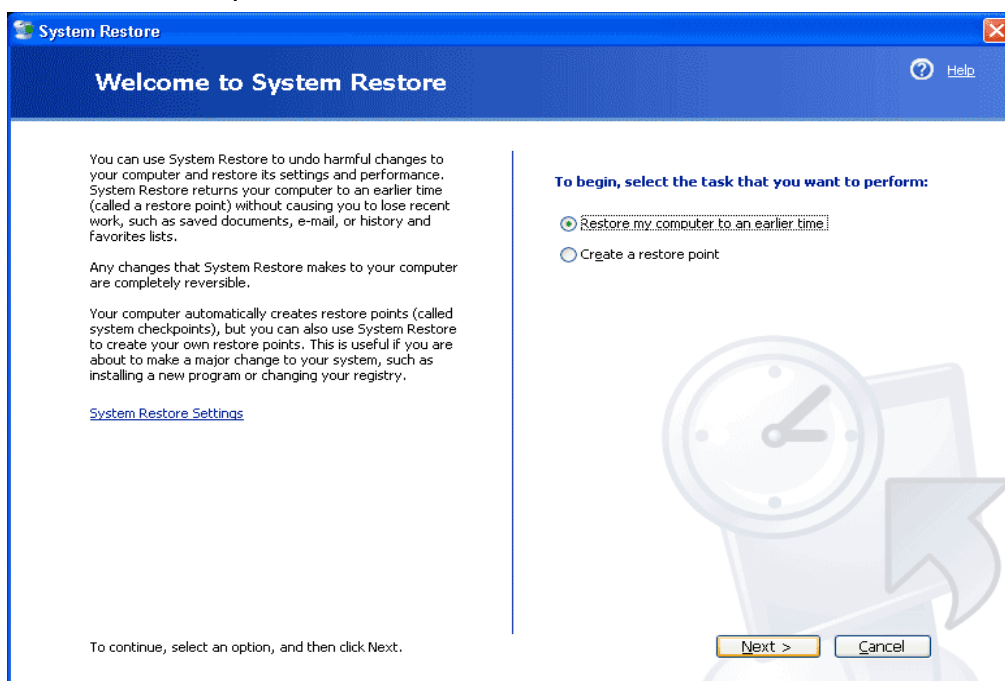
4. បន្ទាប់ពីដំណើរការចប់ចុចប៊ូតុង Close ។

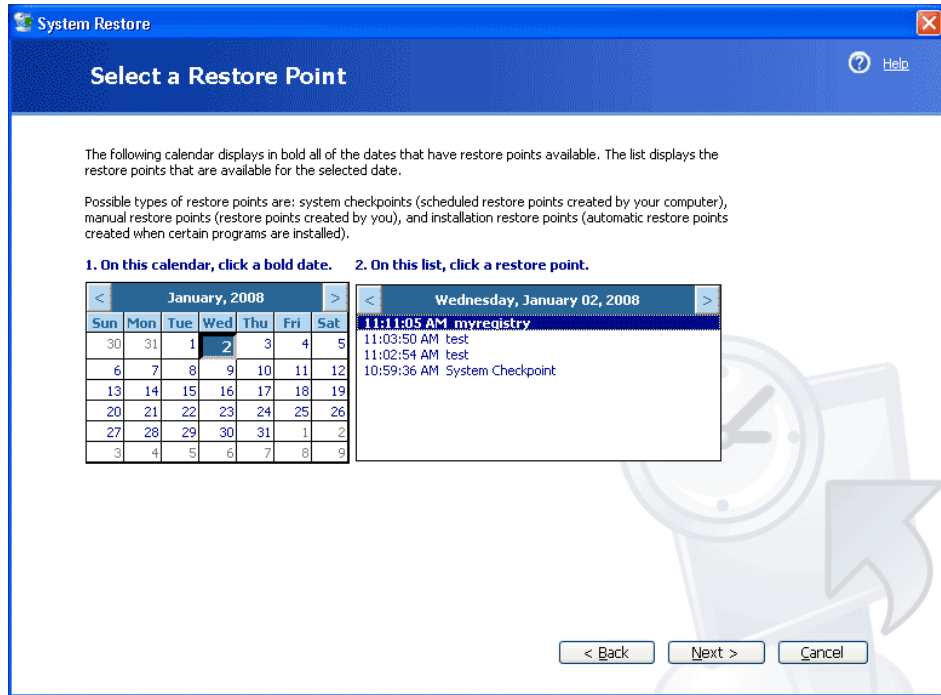
ចំណាំ: ប្រសិនបើ System Restore ត្រូវបានបិទ ភ្លាមនោះអ្នកនឹងទទួលសារមួយថា តើអ្នកចង់បើក System Restore ឥឡូវនឹងរឺអត់ ? ចុចប៊ូតុង Yes ។ ចុច OK ដើម្បីបិទផ្ទាំង System Restore Check បន្ទាប់មកទៀតអ្នកនឹងធ្វើដំណាក់កាលនេះម្តងទៀត ។

ការពន្យល់

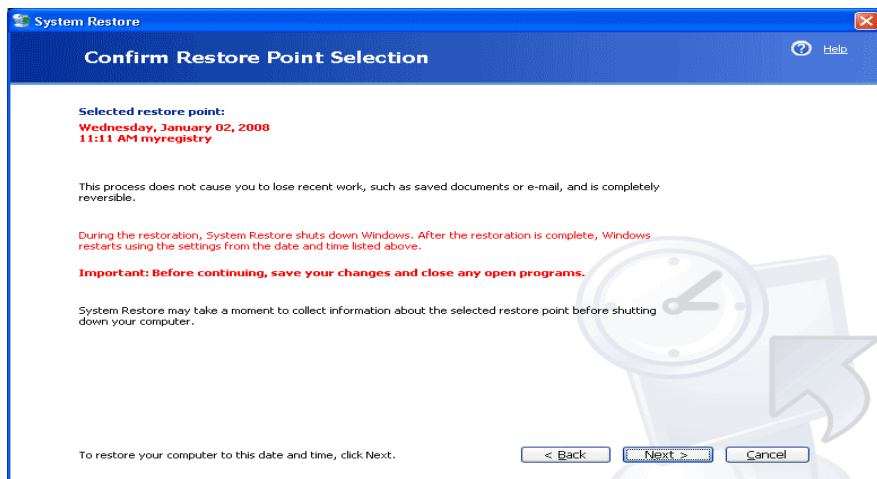
1. ចុច Start>Run វាយពាក្យ `%SystemRoot%\System32\Restore\rstrui.exe` > **OK** ។
2. នៅក្នុងផ្ទាំង **Welcome to System Restore** ដាក់ចំនុចត្រង់ **Restore my computer to an earlier time**, រួចចុច **Next**.

- 3. ក្នុងផ្ទាំង **Select a Restore Point** ចុចត្រង់ *system checkpoint* ។ ត្រង់កន្លែង **On this list select the restore point** ជ្រើសរើសយក entry មួយដែលអ្នកចង់ពន្លាត (ឧ. *myregistry*) បន្ទាប់មកចុច **Next** ។ ប្រសិនបើសាររបស់ System restore បង្ហាញចេញមក ដែលប្រាប់ពីការផ្លាស់ប្តូររបស់ Configuration ចុច **Ok** ។

- 4. ចុច **Next** នៅក្នុងផ្ទាំង **Confirm Restore Point Selection** System Restore ធ្វើការពន្លាត នូវ Configuration ចាស់មកវិញហើយនិង ធ្វើការ Restart ម៉ាស៊ីនសារជាថ្មី ។

- 5. ពេលដែលផ្ទាំង *System Restore confirmation* ចុច **OK** ។

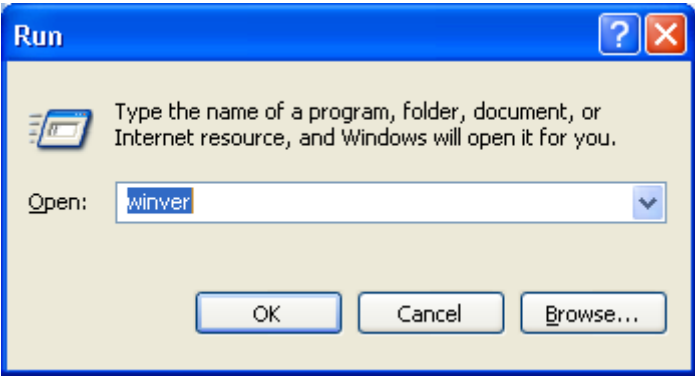

មេរៀនទី ១៤

ត្រួតពិនិត្យជំនាន់ Windows

Check Windows version

ជំនាន់នៃ Windows បានប្រាប់យើងយ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីការរៀបចំឡើងនូវប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការណ៍ OS និង Service Pack ដែលអ្នកកំពុងប្រើប្រាស់។ អ្នកអាចត្រួតពិនិត្យបានយ៉ាងងាយស្រួលដោយគ្រាន់តែប្រើប្រាស់នូវ Winver command។ សូមបើកផ្ទាំង Run ដោយចុចលើ Key "Win + R" ហើយវាយពាក្យ Winver សូមមើលរូបខាងក្រោម៖

ខណៈនោះយើងនឹងទទួលបាននូវផ្ទាំងព័ត៌មានមួយដែលបានផ្តល់យ៉ាង លម្អិតអំពីប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការណ៍ដែលយើងបានប្រើប្រាស់។

មេរៀនទី ១៥

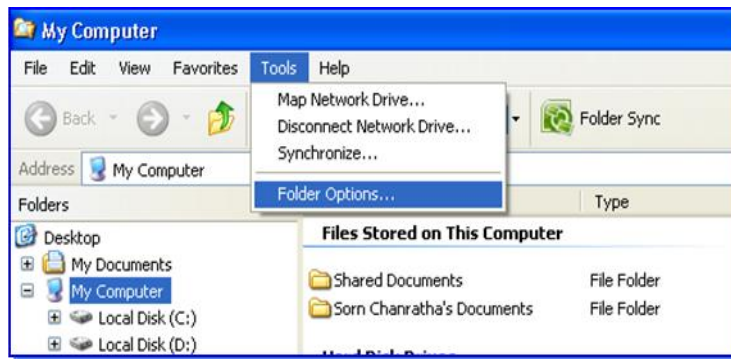
បង្ហាញឯកសារ និងប្រអប់ឯកសារដែលបានលាក់

Show Hidden File and Folder

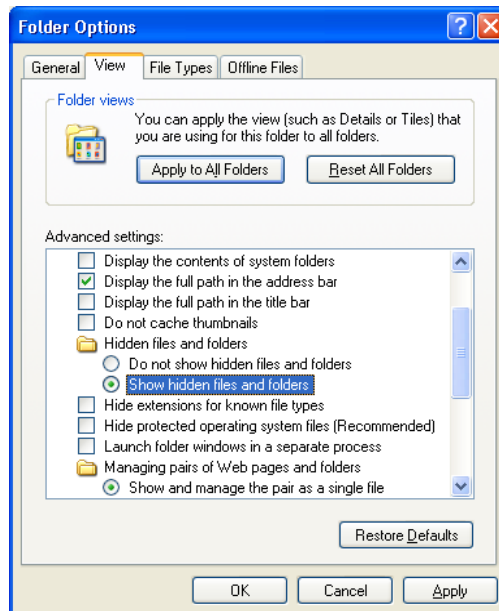
ការបង្ហាញឯកសារ និងប្រអប់ឯកសារដែលបានលាក់គឺធ្វើទៅមានពីរបៀប ។
ដែលរបៀបទីមួយគឺដោះតាម Folder Option និងទីពីរចូលតាម Regedit ។

បង្ហាញតាម Folder Option

ចុច Tool menu>Folder Options...

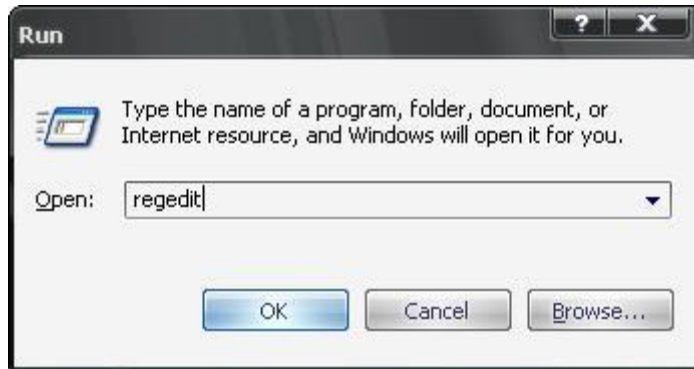
ផ្ទាំងរបស់ Folder Options នឹងបង្ហាញចេញមក ។ ចុច Tab (View) > ដាក់ជើកត្រង់
Show hidden files and folders> Apply>OK ។

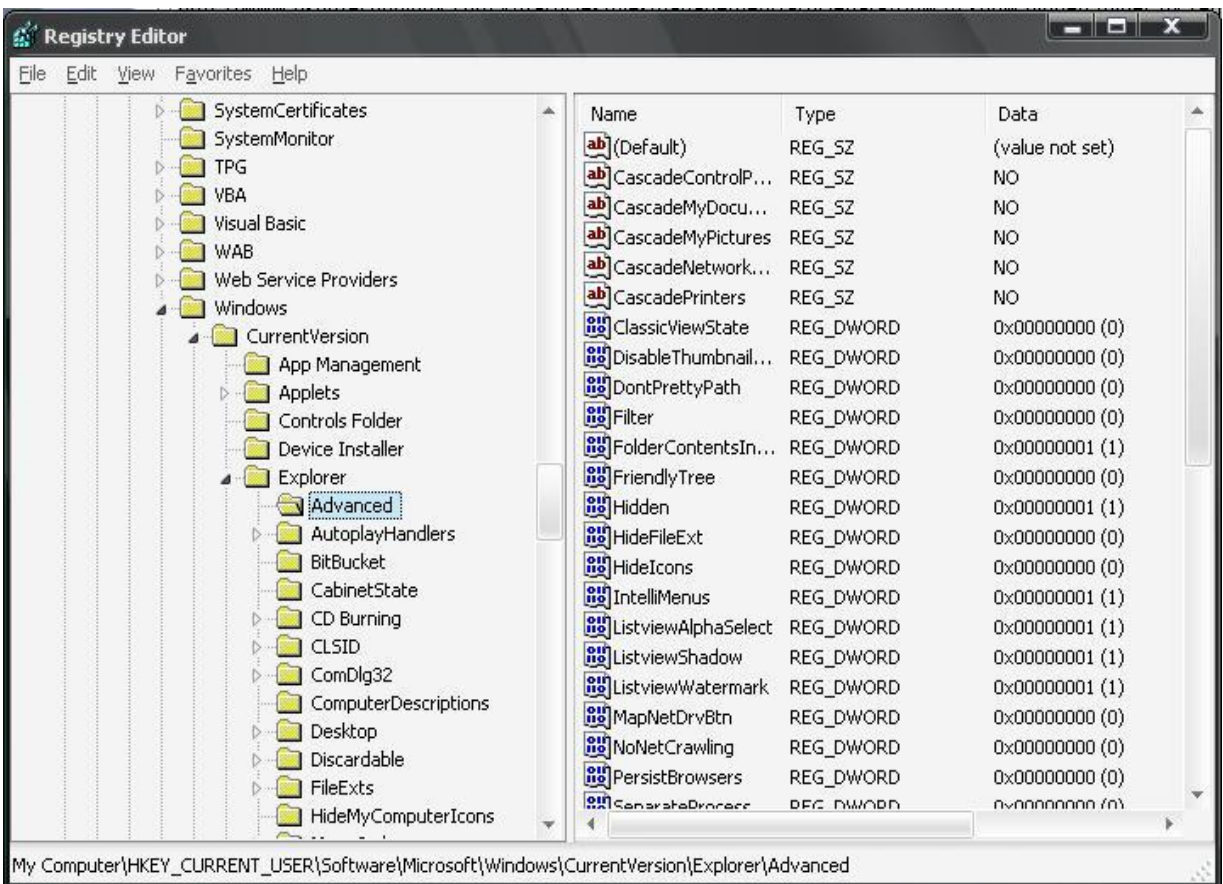
បង្ហាញតាម Regedit

ពេលដែលអ្នកចង់បង្ហាញឯកសារ រឺ ប្រអប់ឯកសារដែលបានលាក់ ដោយដោះតាម
Folder Option ខាងលើហើយនៅតែមិនបង្ហាញនោះ ដូច្នោះអ្នកត្រូវចូលទៅកែតំលៃនៅក្នុង
Regedit ហើយដើម្បីឱ្យបង្ហាញ ។

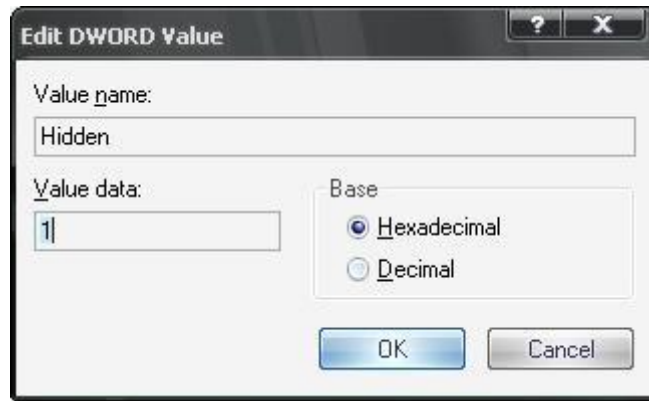
- ចុច **Start** menu > **Run** > វាយ **regedit** > OK

- ចុចលើ **HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Advanced**

- ចុចពីរដងលើ **Hidden** > ប្តូរតំលៃពី 0 ទៅ 1 > OK

- ចុចពីរដងលើ **HidefileExt** > ប្តូរតំលៃពី 1 ទៅ 0 រួចចុច OK

